

AB „Sanitas“

KONSOLIDUOTAS 2008 M. METINIS PRANEŠIMAS IR
KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS 2008 METŲ FINANSINĖS ATASKAITOS
PARENGTOS PAGAL TARPTAUTINIUS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS
STANDARTUS, PRIIMTUS TAIKYTI EUROPOS SĄJUNGOJE,
PATEIKIAMOS KARTU SU NEPRIKLAUSOMŲ AUDITORIŲ IŠVADA

TURINYS

ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS	5
KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS	5
KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS	6
I. ATASKAITINIS LAIKOTARPIS, UŽ KURĮ PARENGTAS KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS	6
1. Ataskaitinis laikotarpis.....	6
II. TRUMPAS AB „SANITAS“ GRUPĖS PRISTATYMAS	6
2. Pagrindiniai duomenys apie AB „Sanitas“.....	6
3. Kitų Sanito grupės įmonių kontaktiniai duomenys.....	6
4. Sanito grupės struktūra. Valdomas įstatinis kapitalas.....	7
5. Sanito grupės įmonių filialai ir atstovybės.....	7
6. Sanito grupės pagrindinės veiklos pobūdis.....	7
7. Trumpa Sanito grupės istorija.....	7
8. Misija. Vertybės.....	8
9. Sanito dalyvavimas organizacijose.....	8
III. INFORMACIJA APIE SANITO ĮSTATINĮ KAPITALĄ IR VERTYBINIUS POPIERIUS	8
10. Sanito įstatinio kapitalo struktūra, akcijų suteikiamos teisės.....	8
11. Sanito savos akcijos.....	8
12. Sanito akcininkams išmokėti dividendai.....	8
13. Sanito akcininkai.....	9
14. Sanito vertybinių popierių perleidimo apribojimai.....	10
15. Sanito akcininkai, turintys specialias kontrolės teises, tų teisių aprašymai.....	10
16. Bendrovės akcininkų balsavimo teisių apribojimai.....	10
17. Visi Sanito akcininkų tarpusavio susitarimai, apie kuriuos Bendrovė žino ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės.....	10
18. Informacija apie prekybą vertybiniais popieriais.....	10
19. Sanito sutartys su finansų maklerio įmonėmis.....	10
20. Sanito akcijų kainos pokyčiai ir apyvarta 2008 m.....	11
21. Sanito akcijų kainos ir NASDAQ indeksų pokyčiai.....	11
IV. INFORMACIJA APIE SANITO VALDYMĄ	11
22. Bendrovės valdymo organai ir jų kompetencija.....	11
23. Sanito audito komitetas.....	13
24. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorių.....	13
25. Bendrovės ir jos valdymo organų narių ar darbuotojų susitarimai, numatantys kompensaciją, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties, arba jei jų darbas baigtųsi dėl Sanito kontrolės pasikeitimo.....	18
V. SANITO GRUPĖS VEIKLOS APŽVALGA	18
26. Nefinansinės veiklos apžvalga.....	18
26.1. Gamyba.....	18
26.2. Darbuotojai.....	19
26.3. Aplinkosauga.....	20
26.4. Sanito grupės veikla tyrimų ir plėtros srityje.....	20
26.5. Pirkimai.....	21
26.6. Konkurentai.....	21
26.7. Pardavimai ir produkcijos distribucija.....	21
27. Finansinės veiklos apžvalga.....	22
28. Pagrindinės rizikos ir rizikos valdymas.....	23
29. Susijusių šalių sandoriai.....	23
VI. KITA INFORMACIJA	23
30. Sanito įstatų pakeitimo tvarka.....	23
31. Reikšmingi susitarimai, kurių šalis yra Sanitas ir kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus Bendrovės kontrolei.....	23
32. Duomenys apie Bendrovės viešai skelbtą informaciją.....	23
33. Svarbiausi 2008 m. įvykiai.....	23
VII. SANITO PRANEŠIMAS APIE NASDAQ LISTINGUOJAMŲ BENDROVIŲ VALDYMO KODEKSO LAIKYMASI	24
KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS	48
NEPRIKLAUSOMŲ AUDITORIŲ IŠVADA	49
PAGRINDINĖ INFORMACIJA	51
Pelno (nuostolių) ataskaitos	52
Balansai	53
Per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso	54
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos	55
Pinigų srautų ataskaitos	56
Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	58
1. Bendroji informacija.....	58
2. Apskaitos principai.....	59
3. Pateikimo pakeitimas.....	75
4. Informacija pagal segmentus.....	75
5. Verslo jungimas.....	78

6. Pardavimo savikaina	78
7. Kitos pajamos	79
8. Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos	79
9. Registravimo sąnaudos	80
10. Tyrimų ir plėtos sąnaudos	80
11. Administracinės sąnaudos	81
12. Finansinės veiklos pajamos (sąnaudos) grynąja verte	82
13. Pelno mokestis	82
14. Pelnas tenkantis vienai akcijai	86
15. Dividendai	86
16. Ilgalaikis materialusis turtas	87
17. Ilgalaikis nematerialusis turtas	89
18. Investicijos	91
19. Atsargos	91
20. Gautinos sumos	92
21. Kitos gautinos sumos	93
22. Pinigai ir pinigų ekvivalentai	93
23. Įstatinis kapitalas	94
24. Rezervai	94
25. Paskolos	94
26. Finansinė nuoma	97
27. Kitas finansinis turtas ir įsipareigojimai	98
28. Atidėtosios pajamos iš subsidijų	99
29. Prekybos skolos	99
30. Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	100
31. Išmokos darbuotojams	100
32. Atidėjiniai	101
33. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika	101
34. Susijusių šalių sandoriai	106
35. Poataskaitiniai įvykiai	108

AB „SANITAS“

**KONSOLIDUOTAS 2008 M. METINIS PRANEŠIMAS IR
KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS 2008 METŲ FINANSINĖS ATASKAITOS**

Atsakingų asmenų patvirtinimas

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsniu bei Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos periodinės ir papildomos informacijos rengimo ir pateikimo taisyklėmis, mes, AB „Sanitas“ generalinis direktorius Saulius Jurgelėnas, AB „Sanitas“ teisės ir bendrųjų reikalų direktorė Rūta Milkuvienė bei AB „Sanitas“ finansų direktorius Nerijus Drobavičius patvirtiname, kad mūsų žiniomis, pridėtos konsoliduotos ir Bendrovės finansinės atskaitos, parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, atitinka tikrovę bei teisingai parodo AB „Sanitas“ ir bendrą konsoliduotą įmonių grupės turta, įsipareigojimus, finansinę būklę, pelną arba nuostolius.

AB „Sanitas“ generalinis direktorius

Saulius Jurgelėnas

AB „Sanitas“ teisės ir bendrųjų reikalų direktorė

Rūta Milkuvienė

AB „Sanitas“ finansų direktorius

Nerijus Drobavičius

Konsoliduotas metinis pranešimas

I. ATASKAITINIS LAIKOTARPIS, UŽ KURĮ PARENGTAS KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS

1. Ataskaitinis laikotarpis

Konsoliduotas metinis pranešimas parengtas už 2008 metus.

II. TRUMPAS AB „SANITAS“ GRUPĖS PRISTATYMAS

2. Pagrindiniai duomenys apie AB „Sanitas“

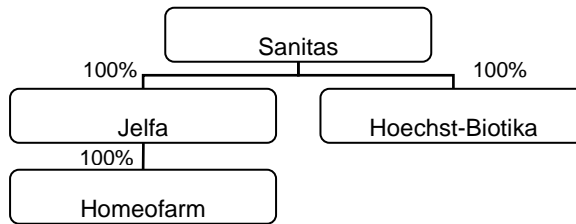
AB „Sanitas“ (toliau - „Bendrovė“ arba „Sanitas“)	
Teisinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistravimo data	1994 m. birželio 30 d.
Įregistravimo vieta	Kauno miesto valdyba
Registras, kuriame kaupiami duomenys apie bendrovę	Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
Įmonės kodas	1341 36296
Buveinės adresas	Veiverių g. 134 B, LT-46352 Kaunas, Lietuva
Telefono numeris	+370 37 22 67 25
Fakso numeris	+370 37 22 36 96
Elektroninio pašto adresas	sanitas@sanitas.lt
Interneto svetainės adresas	www.sanitas.lt

3. Kitų Sanito grupės įmonių kontaktiniai duomenys

Hoechst – Biotika spol. s. r. o. (toliau – „Hoechst – Biotika“)	
Teisinė forma	Ribotos civilinės atsakomybės privatusis juridinis asmuo
Įregistravimo data	1992 m. kovo 2 d.
Registras, kuriame kaupiami duomenys įmonę	Žilinos apylinkės teismas, Slovakija
Įmonės kodas	31 560 784
Buveinės adresas	Sklabinska 30, 036 80 Martin, Slovakija
Telefono numeris	+421434202111
Fakso numeris	+421434221004
Elektroninio pašto adresas	hb@hoechst-biotika.sk
Interneto svetainės adresas	www.hoechst-biotika.sk
Jelfa S.A. (toliau – „Jelfa“)	
Teisinė forma	Ribotos civilinės atsakomybės privatusis juridinis asmuo
Įregistravimo data	1991 m. gruodžio 2 d.
Registras, kuriame kaupiami duomenys įmonę	Nacionalinis teismų centras, Vroclavo skyrius
Įmonės kodas	66687
Buveinės adresas	Wincentego Pola 21, 58 800 Jelenia Gora, Lenkija
Telefono numeris	+48756433240
Fakso numeris	+48757524455
Elektroninio pašto adresas	jelfa@jelfa.com.pl
Interneto svetainės adresas	www.jelfa.com.pl
Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp.z.o.o. (toliau – „Homeofarm“)	
Teisinė forma	Ribotos civilinės atsakomybės privatusis juridinis asmuo
Įregistravimo data	2002 m. gruodžio 12 d.
Registras, kuriame kaupiami duomenys įmonę	Nacionalinis teismų centras, Gdanskio skyrius
Įmonės kodas	00001442971
Buveinės adresas	Jagielonska 44, 80 366, Gdanskas, Lenkija
Telefono numeris	+48585533303
Fakso numeris	+48585538947
Elektroninio pašto adresas	homeofarm@homeofarm.pl
Interneto svetainės adresas	www.homeofarm.pl

4. Sanito grupės struktūra. Valdomas įstatinis kapitalas

5. Sanito grupės įmonių filialai ir atstovybės

Jelfa turi 4 atstovybes: Rusijoje (Prospectus Mira 74/1/ 92, Maskva), Ukrainoje (Wasilkowskaja 1/207, Kijevas), Vengrijoje (Nagy Lajos Kiraly ter 1-5, Debrecenas) ir Bulgarijoje (Nikolay Kopernik 21/10, Sofija). Hoechst-Biotika turi filialą Čekijoje (Modřany, Mezi vodami 27, Praha).

6. Sanito grupės pagrindinės veiklos pobūdis

Pagrindinė Sanito grupės veikla yra:

- įvairių formų generinių vaistų gamyba ir pardavimas;
- naujų produktų vystymas;
- kontraktinė gamyba.

7. Trumpa Sanito grupės istorija

Sanito grupės istorija siekia net 1922 m., kai Kauno mieste (Lietuva) buvo įkurta farmacijos laboratorija „Sanitas“, tuo metu gaminusi kosmetikos priemones. Laikui bėgant laboratorija buvo intensyviai vystoma, keitėsi jos savininkai. Šiuolaikinė Sanito istorija prasidėjo 1994 m., po Bendrovės privatizavimo. Gamyba buvo pertvarkyta pagal Geros Gamybos Praktikos (toliau – „GGP“) reikalavimus ir vystoma toliau.

2004 m. gegužės mėnesį Sanitas įsigijo kitos lietuviškos farmacinių preparatų gamintojos AB „Endokrininiai preparatai“ akcijas. Šios įmonės teritorijoje Veiverių g. 134, Kaune, 2005 m. pavasarį pagal projektą „AB „Sanitas“ gamybos modernizavimas“, kuris dalinai buvo finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, pradėta naujo modernaus vaistų gamybos fabriko statyba. Projektas užbaigtas 2008 m. rugsėjo mėnesį. Įdiegta nauja gamybos įranga padidino iki tol buvusius gamybos pajėgumus bei išplėtė asortimentą – įdiegtos visiškai naujos akių lašų ir užpildytų vienkartinų švirkštų linijos.

2005 m. liepos mėnesį Sanitas įsigijo generinių vaistų gamintoją, ribotos atsakomybės įmonę Hoechst – Biotiką, įsikūrusią Martin miestelyje, Slovakijoje. Tatrų papėdėje veikianti farmacijos gamykla buvo įkurta 1992 m. Hoechst-Biotika įsigijimas buvo pirmas žingsnis į Sanito grupės kūrimą ir tuo pačiu stiprus žingsnis į Centrinės Europos rinkas. 2006 m. pabaigoje Hoechst-Biotika įkūrė atstovybę Prahoje, Čekijos Respublikoje, kuri vėliau buvo perregistruota į filialą.

2006 m. Sanitas įsigijo generinių vaistų gamybos kompanijos Jelfa akcijas ir šiuo metu valdo 100% šios įmonės įstatinio kapitalo. Jelfos įsigijimo metu, siekiant pritraukti naujų lėšų, buvo išleista akcijų emisija. Naujai išleistas akcijas nupirko Sanito akcininkai AB „Invalida“, pasaulyje žinomi investiciniai fondai „Amber Trust II SCA“, „Citigroup Venture Capital International Jersey Limited“ ir keletas fizinių asmenų. Jelfos įsigijimas buvo labai svarbus Sanito grupės plėtrai bei ėjimui į Centrinės Europos rinkas. Sanito grupės produktų portfelis pasipildė daugiau nei 100 produktais. Didžiausia Jelfos produktų dalis realizuojama Lenkijoje, kita dalis – Rusijoje, Ukrainoje, Baltijos šalyse, Čekijos Respublikoje, Vengrijoje bei Slovakijoje. Jelfa turi atstovybes Rusijoje, Ukrainoje, Vengrijoje bei Bulgarijoje.

2008 m. gruodžio 23 d. Sanitas per savo dukterinę įmonę Jelfa įsigijo tepalų gamintojos Lenkijos įmonės Homeofarm 100% akcijų paketą. Homeofarm akcijų perleidimas įvyko Jelfai pasirašius akcijų pirkimo – pardavimo sutartį su Lenkijos įmone „Hand – Prod“ sp.z.o.o. Homeofarm gamykla yra Gdansk mieste. Apie 70% pelno Homeofarm gauna iš 8 nuosavų produktų, likusius 30% - iš kontraktinės gamybos bei kitų paslaugų.

8. Misija. Vertybės

Sanito grupės misija – būti sparčiai augančia tarptautine farmacijos bendrove, strategiškai orientuota į Vidurio ir Rytų Europos rinkas bei būti viena geriausių savo srities bendrovių efektyvumo ir klientų pasitikėjimo prasme.

Sanito grupės vertybės:

- Skaidrumas;
- Komandinė dvasia;
- Greitas reagavimas;
- Šeimininkiškumas;
- Iniciatyvumas.

9. Sanito dalyvavimas organizacijose

Sanitas yra Lietuvos vaistų gamintojų ir Lietuvos prekių numerių ir brūkšninių kodų vartotojų asociacijų narys.

III. INFORMACIJA APIE SANITO ĮSTATINĮ KAPITALĄ IR VERTYBINIUS POPIERIUS

10. Sanito įstatinio kapitalo struktūra, akcijų suteikiamos teisės

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius, vnt.	Nominali vertė, Lt	Bendra nominali vertė, Lt	Dalis įstatiniame kapitale, proc.	Suteikiamos balsavimo teisės
Paprastosios vardinės akcijos	31.105.920	1	31.105.920	100	1 akcija suteikia 1 balsą

Sanito akcininkai turi šias turtines ir neturtines teises:

1. Gauti Bendrovės pelno dalį (dividendą);
2. Gauti likviduojamos Bendrovės turto dalį;
3. Nemokamai gauti akcijų, jei įstatinis kapitalas didinamas iš Bendrovės lėšų, išskyrus Lietuvos Respublikos akcijų bendrovių įstatymo numatytas išimtis;
4. Pirmumo teisę įsigyti Bendrovės išleidžiamų akcijų ar konvertuojamųjų obligacijų, išskyrus atvejį, kai visuotinis akcininkų susirinkimas, Lietuvos Respublikos akcijų bendrovių įstatyme nustatyta tvarka, nusprendžia pirmumo teisę visiems akcininkams atšaukti;
5. Įstatymų nustatytais būdais ir tvarka skolinti Bendrovei pinigus;
6. Palikti testamentu visas arba dalį savo akcijų kitiems asmenims;
7. Parduoti ar kitokiu būdu perduoti akcijas kitų asmenų nuosavybėn;
8. Dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose;
9. Balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose (viena vieno lito nominalios vertės pilnai apmokėta akcija suteikia vieną balsą);
10. Gauti informaciją apie Bendrovės ūkinę veiklą;
11. Kreiptis į teismą su ieškiniu, prašant atlyginti Bendrovei žalą, kuri susidarė dėl Bendrovės vadovo ir valdybos narių pareigų, nustatytų įstatymuose, Bendrovės įstatuose, nevykdymo ar netinkamo vykdymo, taip pat kitais įstatymų nustatytais atvejais;
12. Gauti Bendrovės lėšų, kai Bendrovės įstatinis kapitalas mažinamas siekiant akcininkams išmokėti Bendrovės lėšų;
13. Akcininkai gali turėti ir kitas, įstatymų nustatytas, turtines ir neturtines teises.

11. Sanito savos akcijos

Ataskaitiniu laikotarpiu Bendrovė neįsigijo ir neturėjo savų akcijų.

12. Sanito akcininkams išmokėti dividendai

Sprendimą mokėti dividendus ir mokamų dividendų dydį nustato visuotinis akcininkų susirinkimas. Dividendus turi teisę gauti tie asmenys, kurie visuotinio akcininkų susirinkimo, paskelbusio dividendus, dienos pabaigoje buvo Bendrovės akcininkai ar kitokiu teisėtu pagrindu turėjo teisę į dividendus.

Už finansinius 2007 m. Bendrovė paskelbė 18.664.000 litų dividendų (0,6 lito už paprastąją vardinę akciją). Už finansinius 2006 m. Bendrovė dividendų nemokėjo.

13. Sanito akcininkai

Bendras akcininkų skaičius 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 1.492.

Akcininkai, 2008 m. gruodžio 31 d. nuosavybės teise ar su kartu veikiančiais asmenimis, turėję ar valdę daugiau kaip 5 proc. Bendrovės įstatinio kapitalo ir/ar balsų:

Akcininko vardas, pavardė (įmonės pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas)	Nuosavybės teise priklausančių akcijų kiekis, vnt.	Įstatinio kapitalo dalis, proc.	Balsų dalis, proc.		
			Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiamų balsų dalis, proc.	Netiesiogiai turimi balsai, proc.	Akcininkui su kartu veikiančiais asmenimis tiesiogiai ir netiesiogiai priklausančių balsų dalis, proc.
AB „Invalda“, Šeimyniškių g. 3, Vilnius, į. k. 121304349	7.379.871	23,72	23,72	14,58	
p. Darius Šulnis	870	0,003	0,003	-	
p. Dailius Juozapas Mišeikis	95.265	0,30	0,30	-	
p. Jonas Bielinis	138.520	0,45	0,45	-	
p. Nerijus Nausėda	104.133	0,33	0,33	-	
p. Tomas Nausėda	139.463	0,45	0,45	-	
p. Alvydas Dirvonas	516.707	1,66	1,66	-	
p. Arūnas Tuma	516.727	1,66	1,66	-	
p. Darius Žaromskis	516.702	1,66	1,66	-	
p. Donatas Jazukevičius	51.867	0,17	0,17	-	
Citigroup Venture Capital International Jersey Limited, 26 New street, St. Helier JE2 Normandijos salos, į. k. 90207	5.312.000	17,08	17,08	-	
Baltic Pharma Limited, 26 New street, St. Helier JE2 Normandijos salos, į. k. 218089	1.555.296	5,00	5,00	-	
Amber Trust II S.C.A, 8-10 me Mathias Hardt, L-1717, Liuksemburgas, į. k. B103.888	3.952.407	12,07	12,70	-	79,76
Hansabank Clients, Liivalaia 8, 15040 Talinas, Estija, 10060701	1.616.075	5,20	5,20	-	-
AB „Šiaulių bankas“ Tiližės g. 149, Šiauliai, į. k. 112025254	1.704.106	5,48	0,93	-	-

Įsigaliojus 2009 m. sausio 12 d. Akcininkų sutarčiai, kurios šalys yra Amber Trust II SCA, Citigroup Venture Capital International Jersey Limited, Baltic Pharma Limited, AB „Invalda“, Darius Šulnis, Tomas Nausėda, Jonas Bielinis, Nerijus Nausėda, Arūnas Tuma, Alvydas Dirvonas, Darius Žaromskis, Donatas Jazukevičius ir Bendrovė (toliau – „2009 m. sausio 12 d. Akcininkų sutartis“) kartu veikiančių akcininkų grupė pasibaigė.

Akcininkai, 2009 m. sausio 19 d. nuosavybės teise turėję ar valdę daugiau kaip 5 proc. Bendrovės įstatinio kapitalo ir/ar balsų:

Akcininko vardas, pavardė (įmonės pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas)	Nuosavybės teise priklausančių akcijų kiekis, vnt.	Įstatinio kapitalo dalis, proc.	Balsų dalis, proc.		
			Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiamų balsų dalis, proc.	Netiesiogiai turimi balsai, proc.	Akcininkams su kartu veikiančiais asmenimis tiesiogiai ir netiesiogiai priklausančių balsų dalis, proc.
AB „Invalda“, Šeimyniškių g. 3, Vilnius, į. k. 121304349	5.922.077	19,04	19,04	6,63	25,67
Citigroup Venture Capital International Jersey Limited, 26 New street, St. Helier JE2 Normandijos salos, į. k. 90207	5.312.000	17,08	17,08	-	
Baltic Pharma Limited, 26 New street, St. Helier JE2 Normandijos salos, į. k. 218089	6.314.502	20,30	20,30	-	37,38
Amber Trust II S.C.A, 8-10 me Mathias Hardt, L-1717, Liuksemburgas, į. k. B103.888	3.959.466	12,73	12,73	-	12,73

14. Sanito vertybinių popierių perleidimo apribojimai

2008 m. spalio 24 d. Akcininkų sutartyje, kurios šalys yra Amber Trust II SCA, Citigroup Venture Capital International Jersey Limited, Baltic Pharma Limited, AB „Invalda“, Darius Šulnis, Tomas Nausėda, Jonas Bielinis, Nerijus Nausėda, Arūnas Tuma, Alvydas Dirvonas, Darius Žaromskis, Donatas Jazukevičius ir Bendrovė (toliau – „2008 m. spalio 24 d. Akcininkų sutartis“) buvo nustatyti apribojimai, neleidžiantys kai kuriems akcininkams perleisti jiems priklausančių Bendrovės akcijų kitaip, nei šioje sutartyje numatytais sąlygomis.

Akcijų perleidimo apribojimų išliko ir 2009 m. sausio 12 d. Akcininkų sutartyje, kurią pasirašius nustojo galioti 2008 m. spalio 24 d. Akcininkų sutartis.

15. Sanito akcininkai, turintys specialias kontrolės teises, tų teisių aprašymai

2008 m. spalio 24 d. Akcininkų sutartyje susitarta, kad akcininkai Amber Trust II SCA, Baltic Pharma Limited, Citigroup Venture Capital International Jersey Limited turi teisę skirti po 1 atstovą į Bendrovės kolegialų valdymo organą – valdybą. 2009 m. sausio 12 d. Akcininkų sutartyje ši nuostata taip pat išlieka.

16. Bendrovės akcininkų balsavimo teisių apribojimai

2008 m. spalio 24 d. Akcininkų sutartyje buvo numatyti klausimai (pvz. esminis Bendrovės veiklos pakeitimas, susijungimas, bendros įmonės kūrimas, dukterinės įmonės steigimas, kai kurių pozicijų darbuotojų skyrimas, sutarčių tarp Bendrovės ir jos darbuotojų, valdybos narių ar akcininkų sudarymas, Bendrovės veiklos plano patvirtinimas ir kt.), dėl kurių balsavimas valdyboje turi būti suderintas su akcininkais Amber Trust II SCA ir Citigroup Venture Capital International Jersey Limited. Buvo numatyti ir klausimai (pvz. Bendrovės įstatų, jos akcijų suteikiamą teisių pakeitimas, likvidavimas, likvidatoriaus paskyrimas ir kt.), dėl kurių balsavimas visuotiniame akcininkų susirinkime turėjo būti suderintas su akcininkais Amber Trust II SCA, Citigroup Venture Capital International Jersey Limited, Baltic Pharma Limited ir AB „Invalda“.

2009 m. sausio 12 d. Akcininkų sutartyje balsavimo teisių apribojimų nebėra, pasibaigia kartu veikiančių akcininkų grupė. Įsipareigojimas neinicijuoti ir nebalsuoti už Bendrovės įstatų pakeitimus, kurių pasėkoje pasikeistų valdybos narių skaičius, išlieka.

17. Visi Sanito akcininkų tarpusavio susitarimai, apie kuriuos Bendrovė žino ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės

Be 2008 m. spalio 24 d. Akcininkų sutarties ir 2009 m. sausio 12 d. Akcininkų sutarties kiti akcininkų susitarimai Bendrovei nėra žinomi.

18. Informacija apie prekybą vertybiniais popieriais

Reguliuojamose rinkose prekiaujama tik Sanito akcijomis. Nuo 2005 m. lapkričio 21 d. Sanito akcijomis buvo prekiaujama AB „NASDAQ OMX Vilnius“ (toliau – „NASDAQ“), anksčiau vadintos Vilniaus Vertybinių Popierių Birža, Baltijos Oficialiajame prekybos sąraše. Iki 2005 m. lapkričio 21 d. Bendrovės akcijomis prekiauta NASDAQ Einamajame prekybos sąraše.

Bendrovės akcijų, įtrauktų į Oficialųjį prekybos sąrašą, pagrindinės charakteristikos:

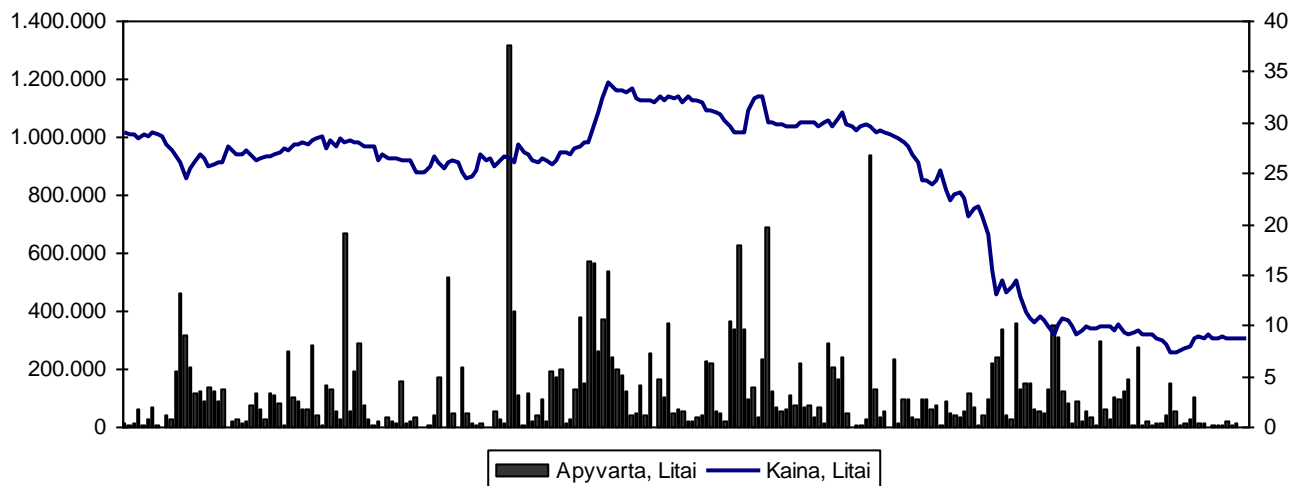
Akcijų rūšis	VP ISIN kodas	Trumpinys	Akcijų skaičius, vnt.	Nominali vertė, Lt	Bendra nominali vertė, Lt	Suteikiamos balsavimo teisės
Paprastosios vardinės akcijos	LT0000106171	SAN1L	31.105.920	1	31.105.920	1 akcija suteikia 1 balsą

19. Sanito sutartis su finansų maklerio įmonėmis

Bendrovė yra pasirašiusi sutartį su AB FMĮ „Finasta“ dėl Bendrovės vertybinių popierių apskaitos tvarkymo, vertybinių popierių ir piniginių lėšų saugojimo ir apskaitos, pavedimų priėmimo ir vykdymo.

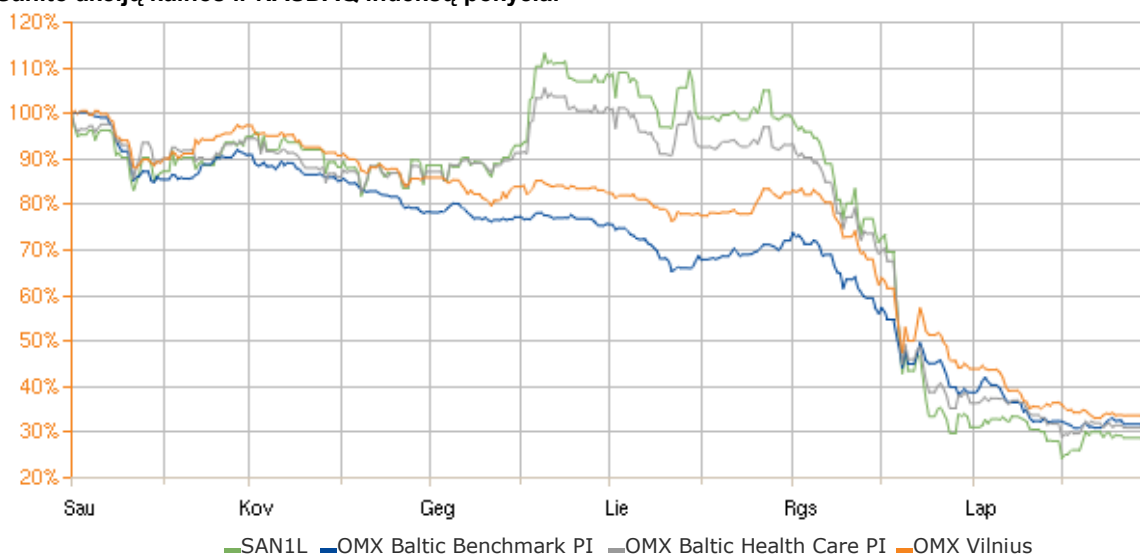

20. Sanito akcijų kainos pokyčiai ir apyvarta 2008 m.

Šaltinis: <http://www.nasdaqomxbaltic.com>

21. Sanito akcijų kainos ir NASDAQ indeksų pokyčiai

Šaltinis: <http://www.nasdaqomxbaltic.com>

IV. INFORMACIJA APIE SANITO VALDYMĄ

22. Bendrovės valdymo organai ir jų kompetencija

Bendrovė turi visuotinę akcininkų susirinkimą, vienasmenį valdymo organą – Bendrovės vadovą (generalinį direktorių) bei kolegialų valdymo organą – valdybą. Stebėtojų taryba Bendrovėje nesudaroma. Bendrovės valdyba sudaroma iš 5 narių, ją 4 metų laikotarpiui renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Valdyba turi visus galiojančios teisės bei paprastai praktikoje valdyboms suteikiamus įgaliojimus ir teises, įskaitant kompetenciją spręsti klausimus dėl:

1. Esminio Bendrovės veiklos pobūdžio pakeitimo;
2. Bendrovės, jos viso turto ar esminės turto dalies sujungimo, konsolidavimo, įgijimo, pardavimo, nuomos ar kitokio disponavimo ar disponavimo netekimo;
3. Bendrovės naujos dukterinės įmonės steigimo;
4. Jungtinės veiklos tarp Bendrovės ir kitos organizacijos;

22. Bendrovės valdymo organai ir jų kompetencija (tęsinys)

5. Bet kokio sandorio, viršijančio 250.000 (du šimtus penkiasdešimt tūkstančių) eurų ir galinčio sąlygoti tokiai sumai lygios atsakomybės atsiradimą Bendrovei, nenumatyto biudžete;
6. Bendrovės dukterinės įmonės, viso ar žymios jos turto dalies pardavimo;
7. Metinio Bendrovės veiklos plano ir biudžeto bei bet kokių esminių nukrypimų nuo jų tvirtinimo;
8. Kapitalo sąnaudų, nenumatytų biudžete ir viršijančių 250.000 (du šimtus penkiasdešimt tūkstančių) eurų, patiriamų vienu ar keletu sandorių bet kuriais metais;
9. Bendrovės turto, kurio buhalterinė vertė viršija 250.000 (du šimtus penkiasdešimt tūkstančių) eurų, pardavimo, nenumatyto biudžete, vienu ar keliais sandoriais bet kuriais metais;
10. Skolinimosi vienu ar keliais sandoriais, viršijančio 250.000 (du šimtus penkiasdešimt tūkstančių) eurų, nenumatyto biudžete bet kuriais metais ir hipotekos, įkeitimo, arešto nustatymo bet kuriam Bendrovės turtui, kurio buhalterinė vertė viršija 250.000 (du šimtai penkiasdešimt tūkstančių) eurų;
11. Bet kokio sandorio su bet kuriuo administracijos nariu, valdybos nariu ar kitais suinteresuotais asmenimis, arba su bet kuriais artimais su jais susijusiais asmenimis;
12. Bet kokio sandorio su akcininku ar su jo artimais giminaičiais;
13. Bendrovės valdybos komiteto ar Bendrovės dukterinės įmonės valdybos sudarymo;
14. Bet kokio sandorio sudaryto nukrypstant nuo įprastinių verslo vykdymo sąlygų;
15. Bet kokio teisių pasirašyti Bendrovės vardu sandorius pakeitimo;
16. Bendrovės generalinio ir finansų direktoriaus skyrimo ar pakeitimo;
17. Didesnio nei 50.000 (penkiasdešimt tūkstančių) eurų per metus darbo užmokesčio (po mokesčių) mokėjimo bet kuriam Bendrovės darbuotojui;
18. Kitų klausimų, pagal galiojančią teisę, visuotinio susirinkimo sprendimus ar Bendrovės įstatus, priskirtų valdybos kompetencijai.

Bendrovės valdybos narių išrinkimo ir pakeitimo tvarką numato Sanito valdybos darbo reglamentas ir Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas. Sanito valdybos darbo reglamentą 2007 m. kovo 23 d. patvirtino visuotinis akcininkų susirinkimas.

Bendrovės vadovą renka ir iš pareigų atšaukia valdyba. Generalinio direktoriaus kompetencija nesiskiria nuo numatytos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme. Bendrovės generalinis direktorius, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, turi teisę išduoti Bendrovės darbuotojui ar trečiajam asmeniui įgaliojimą Bendrovės vardu ir jos interesais atlikti teisinius veiksmus, susijusius su Bendrovės veikla.

Visuotinio susirinkimo kompetencija, jo sušaukimo ir vedimo tvarka, nesiskiria nuo Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytos tvarkos, išskyrus tam tikras Sanito įstatų numatytas išimtis. Visuotinis susirinkimas turi išimtinę teisę priimti sprendimus dėl:

1. Bendrovės įstatų keitimo;
2. Bet kurių Bendrovės akcijų suteikiamų teisių keitimo;
3. Obligacijų, įskaitant ir konvertuojamas, išleidimo;
4. Kapitalo, įskaitant akcijas, teises, opcinius, įsipareigojimus pirkti akcijas (ar kitus konvertuojamus vertybinius popierius ar išvestinius vertybinius popierius), išleidimo, kai kiekvienas akcininkas turi pirmumo teisę pasirašyti/įgyti naujai išleistas akcijas ar teises;
5. Akcijų kotiravimo pabaigos, naujo viešo akcijų kotiravimo bet kurioje vertybinių popierių biržoje;
6. Bet kokio Bendrovės ar jos dukterinių įmonių akcijų skaičiaus sumažinimo, apmokėjimo, atpirkimo;
7. Bet kokių dividendų ar kitų paskirstymų paskelbimo ir mokėjimo;
8. Bendrovės likvidavimo, pabaigos, įskaitant likvidatoriaus paskyrimą;
9. Bendrovės auditorių rinkimo ir keitimo, audito paslaugų apmokėjimo sąlygų;
10. Metinės finansinės atskaitomybės ir metinio pranešimo apie Bendrovės veiklą, įskaitant valdybos ataskaitą, tvirtinimo;
11. Akcijų ar kitų vertybinių popierių emisijos išleidimo pagal darbuotojų akcijų opcionų planą, jo taisykles ir nurodymus bei sprendimus dėl bet kokių kitų ateityje atsirasiančių valdybos patvirtintų akcijų opcionų ar skatinimo planų;
12. Bendrovės reorganizavimo, pertvarkymo ar restruktūrizavimo;
13. Pirmumo teisės įsigyti konkrečios emisijos Bendrovės akcijų ar kitų konvertuojamų obligacijų atšaukimo visiems akcininkams;
14. Kitų klausimų, pagal galiojančią teisę priskirtų visuotinio susirinkimo kompetencijai.

Sanito įstatai numato, jog sprendimui dėl Bendrovės įstatų pakeitimo reikalinga visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvaujančių akcininkų 5/6 (penkių šeštųjų) balsų dauguma.

23. Sanito audito komitetas

2008 m. spalio 27 d. įvykusiame visuotiniame akcininkų susirinkime nuspręsta sudaryti Sanito audito komitetą, išrinkti jo narius. Bendrovės audito komitetą sudaro 4 nariai, vienas iš jų yra nepriklausomas. Audito komiteto ir valdybos veiklos kadencijos sutampa. Audito komiteto narius, Bendrovės valdybos teikimu, renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Pagrindinės audito komiteto funkcijos:

1. Teikti Bendrovės valdybai rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu bei sutarties su audito įmone sąlygomis;
2. Stebėti išorės audito atlikimo procesą;
3. Stebėti, kaip išorės auditorius ir audito įmonė laikosi nepriklausomumo ir objektyvumo principų;
4. Stebėti Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo procesą;
5. Vykdyti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų bei NASDAQ listinguojamų bendrovių valdymo kodekso rekomendacijų numatytas funkcijas.

24. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorius

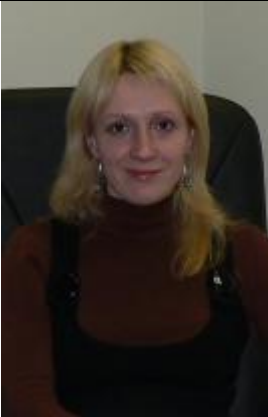

Išsilavinimas ir dalyvavimas kitų įmonių veikloje:

Vardas, pavardė	Organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kitų įmonių akcijų dalis (didesnė kaip 5 proc.)
 p. Darius Šulnis Valdybos pirmininkas	Išsilavinimas - magistras, Vilniaus universitetas, Ekonomikos fakultetas.	
	AB „Invalda“ valdybos narys, prezidentas;	-
	AB „Invaldos nekilnojamojo turto fondas“ valdybos narys;	-
	AB bankas „Finasta“ stebėtojų tarybos narys;	-
	AB „Finasta įmonių finansai“ valdybos pirmininkas;	-
	AB „Vilniaus baldai“ valdybos narys;	-
	UAB „Invalda turto valdymas“ valdybos pirmininkas;	-
	UAB „Invalda nekilnojamojo turto valdymas“ valdybos pirmininkas;	-
	AB „Umega“ valdybos narys;	-
	SIA „Dommo grupa“ (Latvija) stebėtojų tarybos pirmininkas;	-
	SIA „DOMMO“ (Latvija) stebėtojų tarybos pirmininkas;	-
	SIA „AMMO“ (Latvija) stebėtojų tarybos pirmininkas;	-
	SIA „Burusala“ (Latvija) stebėtojų tarybos pirmininkas;	-
UAB „Golfas“;	31,00	
UAB „Lucrum investicija“.	100,00 (visos balsavimo teisės perleistos)	
 p. Vytautas Bučas Valdybos narys	Išsilavinimas - aukštasis universitetinis, Vilniaus Universitetas, Ekonomikos fakultetas, diplomu su pagyrimu. ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) narys, Didžioji Britanija. Lietuvos auditorių rūmų narys.	
	AB „Invalda“ valdybos pirmininkas;	22,52
	AB „Invaldos nekilnojamojo turto fondas“ valdybos pirmininkas;	-
	AB FMĮ „Finasta“ valdybos pirmininkas;	-
	AB „Finasta įmonių finansai“ valdybos narys;	-
	AB „Vilniaus baldai“ valdybos pirmininkas;	-
	AB bankas „Finasta“ stebėtojų tarybos pirmininkas;	-
	AB „Tiltra Group“ stebėtojų tarybos narys;	-
	UAB „Invalda turto valdymas“ valdybos narys;	-
	UAB „Invalda nekilnojamojo turto valdymas“ valdybos narys.	-

24. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorius (tęsinys)

Vardas, pavardė	Organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kitų įmonių akcijų dalis (didesnė kaip 5 proc.)
 p. Martynas Česnavičius Valdybos narys	Išsilavinimas - aukštasis universitetinis, Vilniaus universitetas, Ekonomikos fakultetas.	
	UAB „Laisvas Nepriklausomas Kanalas“ valdybos narys;	-
	UAB „Litagros Chemija“ valdybos narys;	-
	UAB „Atradimų Studija“ valdybos narys;	31,00
	AB „Sidabra“ valdybos narys;	-
	AB „Malsena“ valdybos narys;	-
	AB „Premia KPC“ valdybos narys;	-
	AB „Snaigė“ valdybos narys;	-
	UAB „Meditus“ valdybos narys;	-
	UAB „Malsena Plius“ valdybos pirmininkas;	-
UAB „Profinance“.	50,00	
 p. Darius Žaromskis Valdybos narys	Išsilavinimas - aukštasis universitetinis, Vilniaus Universitetas, Teisės fakultetas.	
	UAB „Kamieros grupė“ valdybos narys;	50,00
	AB „Vilniaus degtinė“ valdybos pirmininkas;	9,99
	AB spaustuvė „Spindulys“ valdybos narys;	8,10
	UAB „Bagem“ valdybos narys;	25,00
	AB „Umega“ valdybos narys;	-
	UAB „Costructus“ valdybos narys;	-
	UAB „Bagon“ valdybos narys;	-
	UAB „Jungtinis turto centras“ ;	25,00
	UAB „Urbino Investment“;	19,00
UAB „Svilita“;	100,00	
AB „Biržų agroservisas“.	20,00	
 p. Ashwin Roy Valdybos narys	Išsilavinimas – Kembridžo universiteto Karališkasis koledžas, Ekonomikos magistro laipsnis, Didžiosios Britanijos diplomuotas finansininkas.	
	„Citi Venture Capital International“ viceprezidentas;	-
	„Eurasian Brewery Holdings Limited“ (Džersis, Lamanšo salos) direktorius;	-
„Silja Line Oy“ stebėtojų tarybos narys.	-	

24. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorius (tęsinys)

Vardas, pavardė	Organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kitų įmonių akcijų dalis (didesnė kaip 5 proc.)
 <p>p. Alina Nausėdaitė Audito komiteto pirmininkė</p>	<p>Išsilavinimas - Vytauto Didžiojo Universitetas, komercinės teisės magistras. AB „Sanitas“ juristė.</p>	-
 <p>p. Arvydas Saročka Nepriklausomas audito komiteto narys</p>	<p>Išsilavinimas – Kauno Technologijos Universitetas, marketingo bakalauras, verslo administravimo magistras. UAB „Savvin“ direktorius; UAB „AKS kapitalas“ direktorius.</p>	- 100.00
 <p>p. Mindaugas Lankas Audito komiteto narys</p>	<p>Išsilavinimas – Vilniaus Universitetas, apskaitos ir audito bakalauras, gamybos valdymo magistras. UAB „Finasta turto valdymas“ kontrolės skyriaus vadovas; UAB „Kelio ženklai“ valdybos narys.</p>	- -

24. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorius (tęsinys)

Vardas, pavardė	Organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kitų įmonių akcijų dalis (didesnė kaip 5 proc.)
 <p>p. Kustaa Aima Audito komiteto narys</p>	Išsilavinimas – Helsinkio universitetas, ekonomikos magistras.	
	„Amber Trust Management SA“ (Liuksemburgas) prezidentas;	-
	„Amber Trust II Management SA“ (Liuksemburgas) prezidentas;	-
	„Danske Capital, Sampo bank plc“ (Suomija) direktorius;	-
	„DCF Fund II SICAV – SIF“ (Liuksemburgas) valdybos narys;	-
	UAB „Litagra“ valdybos narys;	-
	„BAN Insurance“ (Latvija) prezidento pavaduotojas;	-
	„SALVA Insurance“ (Estija) stebėtojų tarybos narys;	-
	„Premia Foods“ (Estija) stebėtojų tarybos narys;	-
	AS „Tallink Group“ (Estija) stebėtojų tarybos narys;	-
„Tallink Silja Oy“ (Suomija) valdybos narys;	-	
AS „PKL“ (Estija) stebėtojų tarybos narys.	-	
 <p>p. Saulius Jurgelėnas Generalinis direktorius</p>	Išsilavinimas – aukštasis universitetinis, Vilniaus universitetas, Ekonomikos fakultetas.	
	Hoechst – Biotika spol. s. r. o vykdytysis generalinis direktorius;	-
	Jelfa S.A. stebėtojų tarybos pirmininkas.	-
 <p>p. Nerijus Drobavičius Finansų direktorius</p>	Išsilavinimas - Vytauto Didžiojo universitetas, verslo administravimo bakalauras; bankininkystės ir finansų magistras.	
	Jelfa S.A. valdybos narys.	-

24. Duomenys apie valdybos, audito komiteto narius, Bendrovės generalinį ir finansų direktorius (tęsinys)

Dalyvavimas Sanito įstatiniame kapitale 2008 m. gruodžio 31 d.:

Vardas, pavardė	Pareigos	Turima įstatinio kapitalo ir balsų dalis, proc.
VALDYBA		
Darius Šulnis	Pirmininkas	0,003
Darius Žaromskis	Narys	1,66
Martynas Česnavičius	Narys	-
Vytautas Bučas	Narys	-
Ashwin Roy	Narys	-
AUDITO KOMITETAS		
Alina Nausėdaitė	Pirmininkas	-
Mindaugas Lankas	Narys	0,01
Arvydas Saročka	Nepriklausomas narys	-
Kustaa Aima	Narys	-
ADMINISTRACIJA		
Saulius Jurgelėnas	Generalinis direktorius	-
Nerijus Drobavičius	Finansų direktorius	-

Valdybos ir audito komiteto narių kadencijos pradžia ir pabaiga:

Vardas, pavardė	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
VALDYBA		
Darius Šulnis	2006-04-27	2010
Darius Žaromskis	2006-04-27	2010
Martynas Česnavičius	2006-07-31	2010
Vytautas Bučas	2007-04-26	2010
Ashwin Roy	2007-04-26	2010
AUDITO KOMITETAS		
Alina Nausėdaitė	2008-10-27	2010
Mindaugas Lankas	2008-10-27	2010
Arvydas Saročka	2008-10-27	2010
Kustaa Aima	2008-10-27	2010

Duomenys apie Bendrovės per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotas pinigų sumas, kitą perleistą turtą ir suteiktas garantijas bendrai visiems valdybos, audito komiteto, administracijos nariams ir vidutinius dydžius, tenkančius vienam kolegialaus organo nariui, bendrovės vadovui, vyriausiajam finansininkui:

	Priskaičiuoti atlyginimai, Lt	Tantjemos, kitos išmokos iš pelno Lt	Kitas perleistas turtas
Valdybos nariams bendrai	-	458.014*	-
Vidutiniškai vienam valdybos nariui	-	91.603*	-
Audito komiteto nariams bendrai	46.371**	-	-
Vidutiniškai vienam audito komiteto nariui	15.457**	-	-
Administracijos nariams (generaliniam direktoriui ir finansų direktoriui) bendrai	692.838	-	-
Vidutiniškai vienam administracijos nariui	346.419	-	-

* Valdybos pirmininkui Dariui Šulniui išmokėti 147.985 Lt., o valdybos nariui Dariui Žaromskiui 310.029 Lt. dividendų už finansinius 2007 m. Vidutinė visiems valdybos nariams tenkanti suma išmokėta dviems Bendrovės valdybos nariams.

** Audito komiteto pirmininkei Alinai Nausėdaitėi mokėtas darbo užmokestis už darbą Sanito juriste. Vidutinė visiems audito komiteto nariams tenkanti suma išmokėta vienam audito komiteto nariui.

25. Bendrovės ir jos valdymo organų narių ar darbuotojų susitarimai, numatantys kompensaciją, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties, arba jei jų darbas baigtųsi dėl Sanito kontrolės pasikeitimo

Bendrovė neturi susitarimų su darbuotojais, numatančių kompensacijas, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties arba jei jų darbas baigtųsi dėl Bendrovės kontrolės pasikeitimo.

V. SANITO GRUPĖS VEIKLOS APŽVALGA

26. Nefinansinės veiklos apžvalga

26.1. Gamyba

2008 m. Bendrovė užbaigė naujos gamyklos statybą (Veiverių g. 134 B, Kaunas, Lietuva) ir perkėlė į ją gamybą. Siekiant patenkinti visus pirkėjų užsakymus ir vidaus paklausą, gamyba senojoje Sanito gamykloje (Vytauto pr. 3, Kaunas, Lietuva) vyko iki pat paskutinio momento. Tabletės gamintos iki birželio, o injekciniai preparatai iki balandžio mėnesio pabaigos.

Sanito produkcija:

Produktas	2008	2007
Ampulės	18,2 milijonai	47,9 milijonai
Tabletės	58,9 milijonai	75,6 milijonai

Kartu su gamyba senojoje gamykloje buvo vykdomi įrengimų instaliavimo ir statybos darbai naujojoje gamykloje. Rugsėjo mėnesį naujoji gamykla galutinai įrengta, pirmosios produktų stabilumo nustatymo serijos pagamintos spalio mėnesį. Sanito gamykla vienintelė visoje Sanito grupėje turi akių lašų bei užpildytų vienkartinį švirkštų linijas.

Naujosios Bendrovės gamyklos pajėgumai per metus:

- Ampulės – 55 milijonai;
- Tabletės ir kapsulės – 350 milijonų;
- Akių lašai – 15 milijonų buteliukų;
- Užpildyti vienkartiniai švirkštai – 15 milijonų.

Dėl farmacinių taisyklių vaistų registravimui reikalavimo pagamintas stabilumo nustatymo serijas laikyti karantine ne mažiau kaip pusę metų, gamyba naujojoje Bendrovės gamykloje pilnu pajėgumu bus pradėta tik antroje 2009 m. pusėje.

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos patikrino Sanito farmacinę veiklą ir jos atitikimą GGP reikalavimams. 2008 m. gruodžio 31 d. naujajai Sanito gamyklai išduota gamybos licencija tabletėms ir ampulėms gaminti.

Jelfa 2008 m. daugiausiai dėmesio skyrė naujų produktų įvedimui. „Pantaprazol“ kontraktinės gamybos projektas buvo pats didžiausias. Šio produkto gamyba pradėta rugsėjo mėnesį. Per 2008 m. Jelfoje pagamintos produkcijos kiekiai viršijo 2007 m. kiekius:

Produktas	2008	2007
Tabletės	644 milijonai	481,4 milijonų
Ampulės	70 milijonų	53,5 milijonų
Tepalai	32,1 milijonų	33,5 milijonų

Jelfoje buvo atlikti keli patikrinimai, jų pagrindu gauta keletas licencijų. Svarbiausia yra licencija, suteikianti teisę gaminti Persijos įlankos šalims bei sertifikatas, konstatuojantis, kad Jelfos aseptinėmis sąlygomis gaminamų vaistų formų gamyba atitinka JAV Maisto ir Vaistų Tarnybos keliamus reikalavimus.

2008 m. Hoechst-Biotika investavo į gamybą, tam, kad Latvijos farmacijos įmonė „Grindex“ pripažintų ją tinkama gamybos vieta produkcijai, kurią „Grindex“ tiekia Ukrainos rinkoms.

Hoechst-Biotika pagamino:

Produktas	2008	2007
Tabletės	263 milijonai	280 milijonai
Ampulės	51,5 milijonų	37 milijonai
Tepalai	0,25 milijonų	0,25 milijonų

26. Nefinansinės veiklos apžvalga (tęsinys)

26.2. Darbuotojai

2008 m. gruodžio 31 d. Sanite dirbo 189 darbuotojai. Darbuotojų skaičius, lyginant su 2007 m. gruodžio 31 d., sumažėjo 3.

Bendras Sanito grupės darbuotojų skaičius beveik nepasikeitė ir 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 1.462 (2007 m. gruodžio 31 d. dirbo 1.455 darbuotojai). Jelfoje 2008 m. gruodžio 31 d. dirbo 911, o 2007 m. gruodžio 31 d. – 921 darbuotojas. Jelfos dukterinėje įmonėje Homeofarm 2008 m. gruodžio 31 d. dirbo 17 darbuotojų. Per ataskaitinius metus Hoechst – Biotikoje darbuotojų skaičius išaugo nuo 341 iki 345.

Sanito darbo ar kolektyvinėse sutartyse nėra numatyta ypatingų Bendrovės ir jos darbuotojų teisių bei pareigų. Pagal sutartį su profesinėmis sąjungomis, dalis Jelfos darbuotojų turi papildomas 3, 7 ir 10 metų įdarbinimo garantijas. Hoechst-Biotika, remiantis įstatymų reikalavimais, privalo mokėti tam tikras išėitines išmokas darbuotojams. Sutartimi su profesine sąjunga Hoechst-Biotika yra įsipareigojusi mokėti išmokas darbuotojams, kurie yra išdirbę tam tikrą metų skaičių.

2008 m. gruodžio 31 d. darbuotojų skaičius:

- Sanitas – 189;
- Hoechst-Biotika – 345;
- Jelfa – 911;
- Homeofarm – 17.

Vidutinis darbuotojų skaičius 2008 m. buvo:

- Sanitas – 192;
- Hoechst-Biotika – 347;
- Jelfa – 938.

Darbuotojų grupavimas pagal jų užimamas pareigas 2008 m. gruodžio 31 d.:

Darbuotojų grupė	Sanitas	Sanito grupė
Vadovaujantis personalas	10	26
Specialistai	82	704
Darbininkai	97	732
Iš viso	189	1.462

Darbuotojų grupavimas pagal išsilavinimą 2008 m. gruodžio 31 d.:

Darbuotojų grupė	Sanitas	Sanito grupė
Aukštasis išsilavinimas	77	564
Aukštesnysis išsilavinimas	39	494
Vidurinis arba profesinis išsilavinimas	72	388
Nebaigtas vidurinis išsilavinimas	1	16
Iš viso	189	1.462

Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis 2008 m.:

Darbuotojų grupė	Sanitas, litais	Sanito grupė, litais
Vadovaujantis personalas	22.533	24.992
Specialistai	3.890	4.940
Darbininkai	2.478	2.654

26. Nefinansinės veiklos apžvalga (tęsinys)

26.3. Aplinkosauga

Ataskaitiniu laikotarpiu aplinkos apsaugos klausimai buvo sprendžiami visose Sanito veiklos srityse: vaistinių preparatų gamybos, pakavimo, kokybės kontrolės, techninio aptarnavimo ir bendruose veiklos procesuose. Buvo taupomas vanduo bei energija, nuo galimų teršalų išsiskyrimo saugoma atmosfera ir dirvožemis. Pradedant naujos gamyklos veiklą, Bendrovė atsižvelgė į sistemų, skirtų užkirsti kelią aplinkos užterštumui, tobulinimą.

2008 m. į aplinkos orą iš stacionarių ir mobilių Sanito taršos šaltinių pateko 22,17 tonų teršalų (2007 m. – 22,77 tonos). Sanito katilinėje buvo sudeginta 193.927 nm³ gamtinių dujų (437.197 nm³ per 2007 m.), technologinio proceso metu sunaudota 19 vienetų 79 litrų talpos balionų suskystintų propano – butano mišinio dujų, t. y. 1.501 litras (2.231 l per 2007 m.). Sanitas eksploatavo 30 automobilių ir 1 autopakrovėją 2008 m. (25 automobilius 2007 m.). Didžioji dalis automobilių naudojo dyzelinį kurą.

2008 m. Sanite susidarė 700 tonų atliekų (669 tonos 2007 m.), iš jų beveik 5 tonos pavojingų (2007 m. – 1 tona). Bendrovės teritorijoje susidariusios gamybos bei buitinės atliekos rūšiuojamos, apskaitomos ir išvežamos atliekas tvarkančių įmonių (UAB „Toksika“, UAB „Super Montes“, UAB „Kauno švara“, UAB „Korys“, UAB „EMP recycling“), taip sukeliant kuo mažesnę pavojų aplinkai.

2008 m. Sanite suvartota 50.000 m³ vandens: 6.000 m³ buitiniams ir 44.000 m³ gamybiniams poreikiams (2007 m. iš viso 35.000 m³). Buvo kontroliuojamas paviršinių ir fekalinių nuotekų užterštumas, atliekama pagrindinių teršalų parametrų analizė. Kad būtų išvengta cheminių medžiagų patekimo į aplinką, jos saugiai sandėliuojamos tik tam skirtose patalpose. Įmonės veiklos metu susidariusios pavojingos ir nepavojingos atliekos taip pat laikinai saugomos tam skirtuose vietose.

2008 m. Jelfa ir toliau gerino oro apsaugą, vandens, nuotekų ir atliekų tvarkymą. Tepalų padalinyje pakeista aušinimo įranga, kuri naudoja ekologišką freoną R-134a ir yra aprūpinta sraigtiniais kompresoriais. Dėl to išaugo atvėsavimo efektyvumas, daugiau nei 30% sumažėjo elektros sunaudojimas. Vandens nuotekų apdorojimo įrangoje pradėta naudoti automatinė pH sureguliuojamoji įranga. Šarminio nuotekų vandens neutralizavimui naudojamas anglies dioksidas. Teigiama, jog šių dujų naudojimas palengvina įrangos kontrolę ir sumažina korozijos riziką. Anglies dioksido naudojimas yra mažiau rizikingas personalui ir aplinkai.

Ataskaitiniais metais Jelfos anglių katilinė perduota išorinei įmonei. Nors pats kenksmingų atliekų išmetimo į aplinką kiekis nepakito, sumažėjo pačios Jelfos teršalų išmetimas į atmosferą ir surenkamų atliekų kiekis.

2008 m. Hoechst-Biotika sunaikino 147 tonas atliekų: 13 tonų pavojingų atliekų buvo sudeginta, o 134 tonos kitų atliekų buvo perdirbtos arba panaudotos kaip antrinės žaliavos. Hoechst-Biotika naudojo 45 automobilius (8 Martine, 37 Prahėje ir Bratislavoje) ir 1 traktorių. Tai nėra laikoma reikšminga oro, vandens ar dirvožemio tarša.

2009 – 2014 m. Hoechst-Biotika planuoja:

- 2% sumažinti plastmasinių atliekų tvarkymo išlaidas, palyginus su 2008 m.;
- 2% sumažinti pavojingų atliekų tvarkymo išlaidas, palyginus su 2008 m.;
- Pakeisti freono aušinimo mišinį;
- Patikrinti nutekamojo vandens kanalų sistemą.

26.4. Sanito grupės veikla tyrimų ir plėtros srityje

2008 m. ir toliau koncentruotasi į dermatologijos, oftalmologijos, diabeto, urologijos ir injekcinių vaistų sritis. Siekiant sustiprinti pozicijas šiose terapinėse srityse įsigyta 10 vaistų bylų. Ir toliau plėtoti 2 savi dermatologijos srities projektai, jų paraiškas planuojama pateikti 2009 m. viduryje ir pabaigoje. Siekiant užtikrinti nepertraukiamą naujų produktų pristatymą į pagrindines Sanito rinkas, 2009 m. planuojama investuoti mažiausiai į 10 naujų produktų bylų.

2008 m. Sanito grupė pateikė 112 paraiškų rinkodaros teisėms gauti, gavo 38 patvirtinimus. 2009 m. Sanito grupė planuoja pateikti daugiau nei 140 paraiškų naujiems produktams.

Homeofarm įsigijimas Lenkijoje dar labiau sustiprino Sanito grupės pozicijas dermatologijos srityje Lenkijoje.

26. Nefinansinės veiklos apžvalga (tęsinys)

26.5. Pirkimai

Sanito grupės tiekėjai išskiriami į 2 grupes, kiekvienai jų taikoma skirtinga pirkimo taktika. Pirmoji tiekėjų grupė sudaryta iš veikliųjų ir pagalbinių medžiagų bei nespakuotų vaistinių preparatų bei žaliavų tiekėjų. Būdingiausi šios grupės bruožai – didelis tiekėjų skaičius ir nedidelis iš kiekvieno tiekėjo perkamų medžiagų kiekis. 2008 m. Sanito grupė turėjo 140 pirmosios grupės tiekėjų, bendras nupirktų medžiagų rūšių kiekis viršija 600. Galimybė sumažinti tiekėjų skaičių yra ribota, nes visos gamybos vietas gamina skirtingus produktus, kurių gamybai naudojamos skirtingos veikliosios ir pagalbinės medžiagos. Nedidelis perkamų medžiagų kiekis neleidžia naudoti grupės pirkimo strategijos kuomet galima susitarti dėl palankesnių pirkimo ir apmokėjimo sąlygų.

Antroji grupė – pakavimo medžiagų tiekėjai. Šiai grupei būdingas dvigubai mažesnis tiekėjų skaičius (apie 70) ir didelis perkamų medžiagų kiekis. Ypač daug perkama iš spaustuvų, nes kiekvienam gatavam produktui naudojamos skirtingos dėžutės ir informaciniai lapeliai. 2008 m. nupirkta apie 6.000 rūšių pakavimo medžiagų. Keletas pakavimo medžiagų tiekėjų yra bendri visoms grupės įmonėms, o tai suteikia galimybę susitarti dėl palankesnių kainų grupės lygmenyje. Dėžutės, informaciniai lapeliai ir etiketės perkami iš vietinių spaustuvų Lietuvoje, Lenkijoje ir Slovakijoje. Esant nemažai konkurencijai tarp spaustuvų, atsiranda galimybės susitarti dėl gerų pirkimo ir lanksčių pristatymo sąlygų.

Sanito grupės žaliavų ir pakavimo medžiagų pirkimai 2008 ir 2007 m.:

Grupės įmonė	2008	2007	Pokytis nuo 2007
Sanitas	2,5	6,6	-62,1%
Jelfa	54,4	47,5	14,5%
Hoechst-Biotika	13,5	14,7	-8,2%
Iš viso	70,4	68,8	2,3%
Vidutiniškai per mėnesį	5,8	5,7	1,8%

2008 m. Sanito grupė nupirko beveik 124 milijonus ampulių, todėl ampulių gamintojai grupę traktavo kaip pagrindinį pirkėją. Per 2008 m. iš spaustuvų nupirktų medžiagų kiekis taip pat įspūdingas – 120 milijonų etikečių ampulėms, 68 milijonai dėžučių ir 58 milijonai informacinių lapelių.

26.6. Konkurentai

Pagrindiniai Sanitas grupės konkurentai yra kitos Centrinės ir Vakarų Europos rinkoms produkciją tiekiančios generinių vaistų gamybos bendrovės.

Pagrindiniai konkurentai tablečių gamybos srityje yra UAB „Liuks“, „Sopharma“, „Grindex“, „Actavis“, injekcinių preparatų – „Sandoz“, „Gedeon Richter“, maisto papildų – „Valentis“, tepalų rinkose – „Grindex“ ir „Actavis“.

Hoechst-Biotika gamina injekcinius preparatus, tabletes, tepalus. Pagrindinis jos konkurentas – „Zentiva“.

Lenkijoje stipriausias pozicijas užima „Polpharma“, „GlaxoSmithKline“, „Sandoz“ ir kitos Lenkijos bei užsienio bendrovės.

26.7. Pardavimai ir produkcijos distribucija

Sanito grupės pardavimai 2008 m. pasiekė 382,5 milijonus litų ir, palyginus su 2007 m., padidėjo 14%. Padidėjimą daugiausiai lėmė Lenkijos rinka, kurioje pardavimai išaugo 18,1% arba 32,9 milijonais litų. Slovakijos, Čekijos, Vengrijos ir Bulgarijos regionas buvo antras pagal pardavimų augimą. Šio regiono pardavimai išaugo 32,8% arba 8.7 milijonais litų pagrinde dėl sėkmingo naujų produktų įvedimo į rinką.

Sanito grupės pardavimai pagal valstybes:

Valstybė	2008	2007	Pokytis nuo 2007
Lenkija	214,7	181,8	18,1%
Rusija	44,1	38,6	14,2%
Latvija	29,7	32,5	-8,6%
Vokietija	19,4	19,9	-2,5%
Slovakija	18,4	13,7	34,3%
Lietuva	17,2	14,6	17,8%
Kitos	39	34,3	13,7%
Iš viso	382,5	335,4	14%

26. Nefinansinės veiklos apžvalga (tęsinys)

26.7. Pardavimai ir produkcijos distribucija (tęsinys)

2008 m. Sanito grupė savo pagrindinėms rinkoms pristatė daugiau nei 20 naujų produktų. Siekdama ženkliai sustiprinti savo pozicijas rinkoje, Jelfa įkūrė savo atstovybę Bulgarijoje.

Didžiausias pardavimų augimas planuojamas Slovakijos, Čekijos, Vengrijos ir Bulgarijos regione dėl pastovaus naujų produktų pristatymo į rinką. Šiuo metu svarstomos galimybės steigti atstovybes Latvijoje ir Rumunijoje.

27. Finansinės veiklos apžvalga

2008 m. Sanito grupės pardavimo pajamos išaugo 47,1 mln. litų, lyginant su 2007 m. Per 2008 m. Sanito grupė pasiekė 211,1 mln. litų bendrąjį pelningumą (171,7 mln. litų per 2007 m.). Dėl valiutų kursų svyravimų 2008 m. grynieji nuostoliai sudarė 1.9 mln. litų, lyginant su 37.3 mln. litų grynuoju pelnu 2007 m. Grynąjį 2008 m. nuostolį daugiausia lėmė neigiama valiutų kursų įtaka dėl silpnėjančio Lenkijos zlotu. Per 2008 m. Sanito grupė patyrė 49.9 mln. litų nuostolių dėl neigiamos valiutų kursų įtakos.

Pagrindiniai 2008 m. Sanito grupės finansiniai rodikliai ir jų dinamika:

	2008	2007
		(pertvarkyta)
Pardavimo pajamos	382,5	335,4
<i>Pokytis, %</i>	14,0%	107,4%
Pardavimo savikaina	(171,4)	(163,7)
Bendrasis pelnas	211,1	171,7
<i>Pokytis, %</i>	22,9%	125,6%
<i>Marža, %</i>	55,2%	51,2%
Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos	(96,6)	(74,4)
<i>% nuo pardavimo pajamų</i>	25,3%	22,2%
Vaistų registravimo sąnaudos	(14,6)	(8,4)
<i>% nuo pardavimo pajamų</i>	3,8%	2,5%
Tyrimų ir plėtros sąnaudos	(2,7)	(2,3)
<i>% nuo pardavimo pajamų</i>	0,7%	0,7%
Administracinės sąnaudos	(49,7)	(25,0)
<i>% nuo pardavimo pajamų</i>	13,0%	7,5%
Kitos veiklos rezultatas	2,5	2,4
EBIT	50,0	64,0
Finansinės pajamos	13,9	0,3
Finansinės sąnaudos	(73,9)	(25,6)
EBT	(10,0)	38,7
Pelno mokestis	8,1	(1,4)
Grynasis pelnas (nuostoliai)	(1,9)	37,3
<i>Pokytis, %</i>	-105,1%	608,4%
<i>Marža, %</i>	-0,5%	11,1%
EBITDA	90,5	105,4
<i>Pokytis, %</i>	-14,1%	250,2%
<i>Marža, %</i>	23,7%	31,4%

28. Pagrindinės rizikos ir rizikos valdymas

Grupė susiduria su palūkanų normų, likvidumo, valiutos kursų ir kredito rizikomis. Detali informacija apie šių rizikų valdymą pateikta Konsoliduotų ir Bendrovės finansinių ataskaitų 33 pastaboje „Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika“.

29. Susijusių šalių sandoriai

2008 m. Sanito grupė turėjo susijusių šalių sandorių su dukterinėmis įmonėmis (Jelfa ir Hoechst-Biotika), akcininke AB „Invalda“ ir jos susijusiomis šalimis (AB FMĮ „Finasta“, AB „Finasta įmonių finansai“, AB „Acena“, UAB „Baltic amadeus infrastruktūros paslaugos“, AB „Invaldos nekilnojamojo turto fondas“, UAB „Laikinosios sostinės projektai“ ir TOB „Finasta“ bei kitais akcininkais (Dariumi Šulniu, Tomu Nausėda, Jonu Bieliniu, Nerijumi Nausėda, Alvydu Dirvonu, Donatu Jazukevičiumi, Dariumi Žaromskiu, Arūnu Tuma). Daugiau informacijos apie šiuo sandorius yra pateikta Konsoliduotų ir Bendrovės finansinių ataskaitų 34 pastaboje „Susijusių šalių sandoriai“.

VI. KITA INFORMACIJA

30. Sanito įstatų pakeitimo tvarka

Bendrovės įstatai keičiami visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu, priimtu 5/6 (penkių šeštųjų) visuotiniame susirinkime dalyvaujančių akcininkų balsų dauguma. Visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą pakeisti Bendrovės įstatus, surašomas visas pakeistų įstatų tekstas ir po juo pasirašo visuotinio akcininkų susirinkimo įgaliotas asmuo. Pakeisti Bendrovės įstatai privalo būti įregistruoti juridinių asmenų registre kaip tai numato įstatymai.

31. Reikšmingi susitarimai, kurių šalis yra Sanitas ir kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus Bendrovės kontrolei

Bendrovė nėra šalis reikšmingų susitarimų, kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus Bendrovės kontrolei.

32. Duomenys apie Bendrovės viešai skelbtą informaciją

Vykdydama savo prievolės Bendrovė viešai paskelbė visą įstatymų numatytą, listinguojamoms bendrovėms privalomą atskleisti, informaciją (metinė, tarpinė informacija, pranešimai apie vadovo sandorius dėl emitento vertybinių popierių, esminiai įvykiai ir t. t.). Su viešai paskelbta informacija galima susipažinti NASDAQ ir Bendrovės internetinėse svetainėse.

33. Svarbiausi 2008 m. įvykiai

- 2008 m. balandžio 1 d. įsteigta Jelfa atstovybė Bulgarijoje.
- 2008 m. balandžio 17 d. Sanitas pardavė visas dukterinės įmonės UAB „Altisana“ akcijas.
- 2008 m. balandžio 17 d. įvyko Bendrovės eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas, kuris išsprendė eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai priskirtus klausimus, tame tarpe patvirtino Konsoliduotą ir Bendrovės 2007 metų finansinę atskaitomybę ir metinį pranešimą bei priėmė sprendimą dėl pelno paskirstymo. Susirinkimas taip pat nusprendė išmokėti dividendus už 2007 m. po 0,6 lito už akciją.
- 2008 m. liepos 2 d. įvyko visuotinis Bendrovės akcininkų susirinkimas, nusprendęs išplatinti papildomą Sanito akcijų emisiją, suteikiant Sanito grupės darbuotojams teisę įsigyti naujos emisijos akcijų. Darbuotojų, turinčių teisę įsigyti naujos emisijos akcijų, sąrašą patvirtins Bendrovės valdyba.
- 2008 m. spalio 27 d. įvyko visuotinis Bendrovės akcininkų susirinkimas, nusprendęs pakeisti bendrovės buveinės adresą bei patvirtinęs, dėl to pasikeitusius, įstatus. Taip pat nuspręsta įsteigti audito komitetą, išrinkti 4 jo nariai.
- 2008 m. gruodžio 23 d. Jelfa įsigijo 100% Homeofarm akcijų paketą.
- 2008 m. gruodžio 29 d. įvyko visuotinis akcininkų susirinkimas priėmęs sprendimą pakeisti Bendrovės įstatus.

VII. SANITO PRANEŠIMAS APIE NASDAQ LISTINGUOJAMŲ BENDROVIŲ VALDYMO KODEKSO LAIKYMĄSI

Sanitas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi ir NASDAQ prekybos taisyklių 23.5. punktu, atskleidžia, kaip laikosi NASDAQ patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE / NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
I principas: Pagrindinės nuostatos Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.		
1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklarudama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Bendrovės akcininkai apie jos plėtros strategiją bei tikslus informuojami finansinėse ataskaitose, 6 mėnesių tarpiniame ir metiniame pranešimuose, pranešimuose žiniasklaidai. Bendrovės finansinės ataskaitos bei pranešimai, lietuvių ir anglų kalbomis, pateikiami Bendrovės internetinėje svetainėje, dėl šios priežasties yra lengvai prieinami akcininkams.
1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Bendrovė yra numačiusi ilgalaikius ir trumpalaikius veiklos strateginius tikslus. Bendrovės valdyba, administracijos vadovai deda visas pastangas šių tikslų įgyvendinimui – kuriami nauji grupės priklausantys padaliniai, plečiama kvalifikuotų specialistų komanda.
1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnę naudą bendrovei ir akcininkams.	Ne	Bendrovėje priežiūros organas – stebėtojų taryba nėra sudaromas. Šią rekomendaciją įgyvendina Bendrovės vadovas ir valdyba. Valdyba tvirtina Bendrovės veiklos strategiją, metinį biudžetą, kontroliuoja sandorių sudarymą bei biudžeto įgyvendinimą, analizuoja Bendrovės finansinę atskaitomybę ir teikia ją akcininkams. Sprendimų įgyvendinimas pavedamas Bendrovės vadovui, per jį – funkciniam vadovams. Valdybos posėdžiai šaukiami pagal poreikį. Posėdžiuose dalyvauja Bendrovės vadovas, kartais – funkcinų padalinių vadovai.
1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	Taip	Bendrovėje vadovybė siekia užtikrinti visų, su Bendrovės veikla susijusių, asmenų interesus. Skaidri veikla, periodiškas informavimas apie veiklos rezultatus ir išskylančias problemas, vadovybės bendravimas su spauda sudaro galimybę suinteresuotiems asmenims – kreditoriams, klientams, tiekėjams, vietos bendruomenei gauti reikiamą informaciją apie Bendrovę ir taip sudaro galimybę užtikrinti savo teises ir interesus. Bendrovė siekia išlaikyti ilgalaikius santykius su savo verslo partneriais, prioritetu laikydama tinkamą ir savalaikį sutartinių įsipareigojimų vykdymą, teikiamos produkcijos kokybiškumą. Darbuotojai informuojami apie Bendrovėje vykčius, vykstančius, įvyksiančius pasikeitimus, rengiami Bendrovės vadovybės ir darbuotojų susirinkimai, kuriuose pristatomi Bendrovės veiklos rezultatai ir prognozės. Bendrovė periodiškai leidžia Sanito grupės informacinį biuletinį „In Sanitas“, kuris yra prieinamas visos grupės darbuotojams.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<p>II principas: Bendrovės valdymo sistema Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.</p>		
<p>2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnę ir skaidresnę bendrovės valdymo procesą.</p>	Ne	Bendrovėje kolegialus priežiūros organas nesudaromas. Bendrovės kolegialus valdymo organas yra valdyba. Valdyba renka Bendrovės vadovą – generalinį direktorių, kuris periodiškai atsiskaito valdybai apie Bendrovės veiklą, nustatytų tikslų įgyvendinimą. Valdyba tvirtina praėjusių ataskaitinių laikotarpių rezultatus, nustato tikslus ateinantiems ataskaitiniams laikotarpiams.
<p>2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.</p>	Taip	Už strateginį vadovavimą Bendrovei atsakingas kolegialus valdymo organas – valdyba. Valdyba analizuoja ir tvirtina Bendrovės vadovo pateiktą medžiagą apie Bendrovės veiklos strategiją, analizuoja ir vertina Bendrovės finansinę būklę.
<p>2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.</p>	Ne	Kolegialus priežiūros organas Bendrovėje nesudaromas.
<p>2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.</p>	Taip	Bendrovėje nėra kolegialaus priežiūros organo, tačiau Bendrovėje sudaromas kolegialus valdymo organas – valdyba (5 nariai), kurį renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Valdybai taikomi III ir IV principai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.
<p>2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šioms organams priimant sprendimus.</p>	Taip	Bendrovės valdybą sudaro 5 (penki) nariai. Narių skaičių nustatė ir kandidatus pasiūlė bei išrinko visuotinis akcininkų susirinkimas. Bendrovės nuomone, valdyboje nesusidaro situacija, kuomet nedidelė asmenų grupė gali dominuoti valdybai priimant sprendimus.
<p>2.6. Direktorai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.</p>	Neaktu- talu	Nuostata neaktuali, nes Bendrovėje sudaromas tik kolegialus valdymo organas – valdyba.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.	Taip	Bendrovės valdybos pirmininkas ir vadovas nėra tas pats asmuo, valdybos pirmininkas prieš tai nėra buvęs Bendrovės vadovu.
III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka. Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą.		
3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.	Taip	Valdybos sudarymo mechanizmas užtikrina objektyvią ir nešališką Bendrovės valdymo organų priežiūrą. Informacija apie kandidatus į valdybos narius, jų veiklą, kvalifikaciją ir išsilavinimą atskleidžiama akcininkams iki rinkimo visuotiniame akcininkų susirinkime. Smulkiems akcininkams nėra varžoma teisė ir galimybė turėti savo atstovą kolegialiaame valdymo organe.
3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.	Taip	Siūlomų į valdybą kandidatų vardai ir pavardės yra skelbiamos per biržos sistemą iš anksto, likus ne mažiau kaip 10 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo, kartu su visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektais. Su informacija apie kandidatų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį ir einamas pareigas galima susipažinti Bendrovėje likus ne mažiau kaip 10 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo. Kandidatai taip pat pristatomi visuotinio akcininkų susirinkimo metu. Bendrovė renka informaciją apie Bendrovės valdybos narių išsilavinimą, pareigas, bei dalyvavimą kitų įmonių veikloje. Informaciją apie valdybos narius galima rasti Bendrovės ataskaitose ir pranešimuose, jos internetinėje svetainėje.
3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.	Taip	Bendrovės metiniuose, tarpiniuose 6 mėnesių pranešimuose skelbiama informacija apie kolegialaus organo – valdybos sudėtį bei trumpai supažindinama su jos narių išsilavinimu, užimamomis pareigomis, sudarant galimybę akcininkams ir investuotojams įvertinti valdybos narių kompetencijos tinkamumą.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<p>3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialus organas savo norimą sudėtį turėtų nustatyti atsižvelgdamas į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai tai vertinti. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse.</p>	Taip	Bendrovės valdybos bei audito komiteto nariai turi įvairiapusių žinių finansų, ekonomikos, teisės srityse, taip pat pakankamai patirties, kad būtų tinkamai atliekamos kiekvieno iš jų užduotys.
<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	Ne	Bendrovė tik iš dalies laikosi šios rekomendacijos: naujiems valdybos nariams sudaroma galimybė susipažinti su Bendrovės vidiniais dokumentais, verslo procesais, veiklos rezultatus sąlygojančiais veiksniais.
<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas nepriklausomų narių skaičius.</p>	Ne	Nepriklausomų narių ir jų pakankamo skaičiaus kolegialiajame valdymo organe klausimas Bendrovėje nebuvo svarstytas. Pradėjus tai daryti, bus siekiama racionalaus sprendimo, kuris užtikrintų kodekso rekomendacijų laikymąsi ir akcininkų interesus, taip pat bus nustatomi konkretūs nepriklausomumo įvertinimo kriterijai.
<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 	Ne	Komentaras prie 3.6. punkto

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<p>3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis);</p> <p>4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį);</p> <p>5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;</p> <p>6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;</p> <p>7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;</p> <p>8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;</p> <p>9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.</p>		

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.	Neaktualu	Bendrovės valdyba konkrečių nepriklausomumo įvertinimo kriterijų dar nėra nustatčiusi. Pradėjus tai daryti, valdybai nebus ribojama teisė, iš esmės, nustatyti nepriklausomumo sąvokos turinį. Valdyba galės nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su Bendrove susijusių aplinkybių.
3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.	Ne	Bendrovė šios rekomendacijos nesilaiko, nes iki šiol nebuvo taikoma valdybos narių nepriklausomumo vertinimo ir skelbimo praktika.
3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištiesus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.	Ne	Bendrovė šios rekomendacijos nesilaiko, nes iki šiol nebuvo taikoma valdybos narių nepriklausomumo vertinimo ir skelbimo praktika. Nustačius konkrečius nepriklausomumo vertinimo kriterijus, Bendrovė skelbs priežastis, kodėl vieną ar kitą narį laiko nepriklausomu, kai organų nariai neatitiks nepriklausomumo vertinimo kriterijų ištiesus metus, o nepriklausomų valdybos narių bus prašoma patvirtinti savo nepriklausomumą.
3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų. Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	Ne	Bendrovės valdybos nariams už jų darbą ir dalyvavimą valdyboje iš Bendrovės lėšų nėra atlyginama.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.		
4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.	Taip	Bendrovė valdyba analizuoja ir vertina Bendrovės vadovo pateiktą medžiagą apie Bendrovės veiklos strategijos įgyvendinimą, veiklos organizavimą, Bendrovės finansinę būklę ir teikia visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliepimus bei pasiūlymus dėl Bendrovės metinių finansinių ataskaitų, pelno paskirstymo. Visuotinio akcininkų susirinkimo patvirtinti Audito komiteto nuostatai numato, jog jis teikia rekomendacijas valdybai dėl išorės audito įmonės parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo ir atleidimo bei sutarties nuostatų su audito įmone sąlygų, stebi išorės audito atlikimo procesą, kaip išorės auditorius ir audito įmonė laikosi nepriklausomumo ir objektyvumo principų, stebi Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo procesą.
4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonių, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).	Taip	Bendrovės turimais duomenimis, visi valdybos nariai sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikia Bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę, stengdamiesi išlaikyti savo nepriklausomumą priimančiam sprendimus.
4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.	Taip	Bendrovės valdybos nariai savo funkcijas atlieka tinkamai: aktyviai dalyvauja valdybos posėdžiuose ir skiria pakankamai laiko savo, kaip kolegialaus organo nario, pareigų vykdymui.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE-AKTUALU	KOMENTARAS
<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.</p>	Taip	<p>Bendrovės kolegialus organas elgiasi sąžiningai ir nešališkai su visais Bendrovės akcininkais. Valdybos darbo reglamentas numato, kad valdyba už Bendrovės bei savo veiklą, vykdant įstatymų, Bendrovės įstatų ir visuotinių akcininkų susirinkimų jai priskirtas funkcijas, atsiskaito visuotiniam akcininkų susirinkimui ne rečiau kaip kartą į metus arba visuotiniam akcininkų susirinkimui pareikalavus. Eiliniam akcininkų susirinkimui valdyba pateikia auditoriaus patvirtintą metinį Bendrovės pranešimą, kuris įtraukiamas į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę kaip atskiras klausimas. Valdyba pateikia Bendrovės metines ir konsoliduotas finansines atskaitas ir pelno paskirstymo projektą visuotiniam akcininkų susirinkimui tvirtinti.</p>
<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	Taip	<p>Valdybos reglamentas ir Bendrovės įstatatai numato, kad valdyba svarsto ir tvirtina sandorius su be kuriuo administracijos, valdybos nariu, akcininkais, kitais suinteresuotais asmenimis arba artimais su jais susijusiais asmenimis. Valdybos sprendimas yra priimtas, kai už jį balsuoja daugiau kaip pusė visų išrinktų valdybos narių.</p>
<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.</p>	Taip	<p>Bendrovės valdyba yra nepriklausoma, priimdama sprendimus, turinčius reikšmės Bendrovės veiklai ir strategijai. Valdybos nariai yra tinkamai aprūpinti visais ištekliais, reikalingais pareigoms atlikti. Bendrovės darbuotojai suteikia reikiamą informaciją valdybos nariams, kad jie galėtų tinkamai vykdyti savo funkcijas ir spręsti jų kompetencijai priskirtus klausimus.</p>

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	Ne	<p>Bendrovėje yra tik Audito komitetas (4 nariai, iš jų vienas nepriklausomas), atlyginimo ir skyrimo komitetai neformuojami. Audito komiteto narius renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Audito komitetas teikia rekomendacijas Bendrovės valdybai dėl išorės audito įmonės parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo ar atleidimo bei sutarties su audito įmone sąlygų, stebi išorės audito atlikimo procesą, kaip išorės auditorius ir audito įmonė laikosi nepriklausomumo ir objektyvumo principų, Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo procesą.</p>
<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekama susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	Taip	<p>Audito komitetas teikia rekomendacijas Bendrovės valdybai dėl išorės audito įmonės parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo ar atleidimo bei sutarties su audito įmone sąlygų. Valdyba, atsižvelgdama į rekomendacijas, teikia pasiūlymus visuotiniam akcininkų susirinkimui. Audito komiteto rekomendacijos nėra privalomos Bendrovės valdybai, galutinį sprendimą priima valdyba.</p>

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų. Sprendžiant, ką skirti komiteto pirmininku ar nariais, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad narystė komitete turi būti atnaujinama ir kad neturi būti pernelyg pasitikima tam tikrais asmenimis.</p>	Ne	<p>Audito komitetą renka visuotinis akcininkų susirinkimas, o ne valdyba. Audito komitetas susideda iš 4 narių, iš kurių vienas yra nepriklausomas. Audito komiteto pirmininkas yra priklausomas narys.</p>
<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad priėti tokios išvados.</p>	Taip	<p>Audito komiteto įgaliojimai numatyti Audito komiteto sudarymo ir veiklos nuostatuose, kuriuos patvirtino visuotinis akcininkų susirinkimas. Audito komiteto nuostatai numato, kad komitetas ne mažiau kaip du kartus per metus apie savo veiklą informuoja valdybą, pateikdamas savo parengtas rašytines ataskaitas. Bendrovė planuoja savo metiniuose ir tarpiniuose pranešimuose pateikti informaciją apie Audito komiteto sudėtį, bei informaciją apie pačius Audito komiteto narius. Iki šiol šios praktikos nebuvo, nes Audito komitetas išrinktas tik antroje 2008 m. pusėje.</p>
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	Taip	<p>Audito komiteto narių tarpe nėra valdybos narių, bet jiems pareiškus norą, jiems būtų sudaryta galimybė dalyvauti Audito komiteto posėdyje. Audito komiteto nuostatai numato komiteto narių teisę į savo posėdžius kviešti valdybos narius, Bendrovės vadovą, vyriausiąjį finansininką, darbuotojus atsakingus už finansus, apskaitą ir biudžeto klausimus, išorės auditorius.</p>

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE / NE-AKTUALU	KOMENTARAS
<p>4.12. Skyrimo komitetas.</p> <p>4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius; • reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; • reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui; • reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui; • peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo. <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąja vadovybe, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	Ne	Bendrovėje nėra Skyrimo ar kitaip pavadinto, tačiau atliekančio šiam komitetui priskirtas funkcijas, komiteto.
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais; • teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlyginimą, kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių; 	Ne	Bendrovėje, atlyginimų komitetas ar kitoks komitetas, kuris būtų įpareigotas atlikti atlyginimų komitetui paskirtas atlikti funkcijas, nėra formuojamas.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<ul style="list-style-type: none"> • teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų; • padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo); • teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai. <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> • apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus; • išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose acnininkų susirinkimui; • pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes. <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p>		
<p>4.14. Audito komitetas.</p> <p>4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių atskaitomybių konsolidavimo kriterijus); • mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija; • užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip 	Ne	<p>Audito komitetas šios rekomendacijos laikosi iš dalies, nes jis išrinktas tik 2008 m. spalio mėnesį, todėl visų savo pareigų neturėjo galimybės atlikti. Audito komitetas dar neturėjo galimybės teikti rekomendacijų dėl išorės audito įmonės parinkimo, nes audito įmonė kandidatūrą 2008 m. finansinėms ataskaitoms audituoti visuotinis acnininkų susirinkimo patvirtinto tą pačią dieną, kaip ir įsteigė audito komitetą bei išrinko jo narius. Audito komitetas teiks rekomendacijas valdybai dėl išorės audito įmonės 2009 m. finansinėms ataskaitoms. Audito komitetas stebėjo atliekamą 2008 m. finansinių ataskaitų auditą, išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą. Audito komitetas posėdžiuose dalyvavo audito įmonės atstovas, Bendrovės finansų direktorius. Audito komitetas planuoja teikti savo veiklos ataskaitas Bendrovės valdybai ne mažiau kaip 2 kartus per metus. Informacija apie audito komiteto narius ir funkcijas pateikta 2008 m. konsoliduotame metiniame pranešime. Audito komiteto nariams paprašius, Bendrovė pateikia komiteto funkcijų</p>

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<p>pat stebint, kaip bendrovės administracija reagoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus;</p> <ul style="list-style-type: none"> teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų iširti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų; stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą; tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei. <p>4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.</p> <p>4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.</p>		<p>atlikimui reikalingus dokumentus. Bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, tačiau audito komitetas planuoja įvertinti šios funkcijos reikalingumą.</p>

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<p>4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.</p> <p>4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.</p> <p>4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p> <p>4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>		
<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	Ne	Nuo Audito komiteto išrinkimo dar nepraėjo metai. Savo veiklos įvertinimą jis turėtų atlikti ateityje, o informaciją apie vidinę organizaciją ir veiklos procedūras pateikti metiniuose ir tarpiniuose pranešimuose.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.		
5.1. Bendrovės kolegialiams priežiūros ir valdymo organams (šiam principui vadinami <i>kolegialūs organai</i>) apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.	Taip	Valdybai vadovauja pirmininkas. Posėdžiams pirmininkauja valdybos pirmininkas arba kitas valdybos narys, išrinktas pirmininkauti konkrečiam posėdžiui. Valdybos reglamentas numato, jog valdybos pirmininkas turi pareigą, savo iniciatyva ar bet kurio iš valdybos narių siūlymu, šaukti valdybos posėdžius, sudaryti jų darbotvarkes, rengti valdybos sprendimų projektus ir kitus susijusius dokumentus ar paskirti kitus asmenis jiems parengti. Valdybos pirmininkas privalo į kiekvieną valdybos posėdį kviešti Bendrovės vadovą ir sudaryti jam galimybę susipažinti su darbotvarkės klausimais. Pirmininkas turi teisę reikalauti, kad Bendrovės vadovas pateiktų visą informaciją apie Bendrovės ūkinę ir finansinę veiklą, būtiną valdybos darbo organizavimui ir sprendimų priėmimui.
5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metą ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.	Taip	Valdybos darbo reglamentas numato, kad valdybos posėdžiai rengiami ne rečiau kaip vieną kartą į ketvirtį. Posėdžiai organizuojami kai iškyla poreikis, 2008 m. įvyko 17 valdybos posėdžių.
5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasiruošti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarkę susijusi medžiaga. Darbotvarkę posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.	Taip	Valdybos darbo reglamentas numato, kad valdybos pirmininkas faksu, registruotu laišku ar paprastu laišku, per kurjerį ar įteikiant asmeniškai, išsiunčia pranešimą kiekvienam valdybos nariui ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki valdybos posėdžio. Pranešime apie valdybos posėdį turi būti nurodoma posėdžio data, laikas, vieta ir siūlomi darbotvarkės klausimai. Kiekvienas valdybos narys ir Bendrovės vadovas gali siūlyti papildomus posėdžio darbotvarkės klausimus, kuriuos pirmininkas privalo įtraukti į darbotvarkę, jei jis gavo rašytinį pasiūlymą dėl papildomų klausimų ne vėliau kaip prieš 3 dienas iki valdybos posėdžio. Galutinę darbotvarkę ir medžiagą valdybos posėdžiams, kurioje detalios apibūdinami valdybos posėdyje svarstyti klausimai ir sprendimų projektai, valdybos pirmininkas išsiunčia valdybos nariams ne vėliau kaip prieš 2 dienas iki valdybos posėdžio. Valdybos nariai gali nuspręsti posėdyje svarstyti ir balsuoti tais klausimais, kurie neįtraukti į darbotvarkę, ar priimti sprendimus, kurių projektai valdybos nariams nebuvo tinkamai pateikti, jei valdybos posėdyje dalyvauja visi valdybos nariai ir kiekvienas iš jų su tuo sutinka.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprenddami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.	Ne	Bendrovė negali įgyvendinti šios rekomendacijos, kadangi joje sudaromas tik vienas kolegialus organas – valdyba.
VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.		
6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	Taip	Bendrovės įstatinį kapitalą sudaro paprastosios vardinės akcijos, kurios visiems Bendrovės akcijų savininkams suteikia vienodas teises.
6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t. y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	Taip	Bendrovė viešai informuoja investuotojus apie naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamas teises. Su naujai išleidžiamų akcijų viešam platinimui akcijų prospektais galima susipažinti pačioje Bendrovėje.
6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.	Ne	Bendrovės įstatai numato, jog sprendimus dėl Bendrovės, jos viso turto ar esminės turto dalies sujungimo, konsolidavimo, įgijimo, pardavimo, nuomos ar kitokio disponavimo ar disponavimo netekimo priima valdyba.
6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime. Visiems bendrovės akcininkams dar iki visuotinio akcininkų susirinkimo turėtų būti suteikta galimybė užduoti bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariams klausimus, susijusius su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarka, ir gauti atsakymus į juos.	Taip	Informacija apie numatomus visuotinius akcininkų susirinkimus yra skelbiama per NASDAQ informacinę sistemą, Bendrovės internetinėje svetainėje bei dienraštyje, nurodytame Bendrovės įstatuose. Susirinkimai šaukiami tokioje vietoje, kad visiems akcininkams būtų sudarytos sąlygos juose dalyvauti. Su susirinkimo medžiaga galima susipažinti ne vėliau kaip likus 10 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo, yra nurodytas telefonas pasiteirauti.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE-AKTUALU	KOMENTARAS
<p>6.5. Rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus, įskaitant susirinkimo sprendimų projektus, iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje. Siekiant užtikrinti užsieniečių teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, šioje rekomendacijoje paminėti dokumentai turėtų būti skelbiami ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.</p>	Taip	<p>Bendrovės internetiniame tinklalapyje ir per NASDAQ informacinę sistemą lietuvių ir anglų kalbomis paskelbiama visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkė, susirinkimo sprendimo projektai ir sprendimai. Su susijusiais dokumentais ir susirinkimų sprendimų projektais galima susipažinti Bendrovėje likus 10 dienų iki susirinkimo.</p>
<p>6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.</p>	Taip	<p>Bendrovės akcininkai gali įgyvendinti teisę dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime tiek asmeniškai, tiek per atstovą, jeigu asmuo turi tinkamą įgaliojimą arba su juo sudaryta balsavimo teisės perdavimo sutartis, teisės aktų nustatyta tvarka. Bendrovė taip pat sudaro sąlygas akcininkams balsuoti iš anksto užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.</p>
<p>6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama balsavimo procese plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas telekomunikacijų įrenginių saugumas, teksto apsauga, galimybė identifikuoti balsuojančio asmens parašą. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsieniečiams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.</p>	Neaktualu	<p>Bendrovėje iki šiol nebuvo poreikio įgyvendinti šią rekomendaciją, Bendrovės akcininkai užsieniečiai įgyvendina savo teises, atsiųsdami į akcininkų susirinkimą atstovą arba balsuodami iš anksto balsavimo biuleteniu.</p>
<p>VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p>		
<p>7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	Taip	<p>Bendrovės valdybos nariai elgiasi pagal šias rekomendacijas, Bendrovei nėra žinomi atvejai, kai asmeniniai valdybos narių interesai prieštaravo Bendrovės interesams. Bendrovės valdybos darbo reglamentas nurodo, jog valdybos narių pareiga vengti interesų konflikto situacijų tarp jo asmeninių interesų ir Bendrovės interesų, informuoti valdybą apie tokių situacijų atsiradimą ir apie visus sandorius, jo sudarytus su Bendrove. Reglamentas įpareigoja valdybos narius nepainioti nuosavo turto su Bendrovės turtu ir nenaudoti informacijos, gautos vykdant valdybos nario funkcijas, savo asmeninei naudai ar trečiųjų asmenų naudai kitaip, nei leidžia visuotinis akcininkų susirinkimas ir valdyba, o taip pat teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais pateikti informaciją apie savo ir glaudžiai susijusių asmenų sudarytus sandorius dėl Bendrovės vertybinių popierių.</p>
<p>7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.</p>	Taip	<p>Bendrovės valdybos nariai elgiasi pagal šias rekomendacijas, Bendrovei nėra žinomi atvejai, kai asmeniniai valdybos narių interesai prieštaravo Bendrovės interesams. Bendrovės valdybos darbo reglamentas nurodo, jog valdybos narių pareiga vengti interesų konflikto situacijų tarp jo asmeninių interesų ir Bendrovės interesų, informuoti valdybą apie tokių situacijų atsiradimą ir apie visus sandorius, jo sudarytus su Bendrove. Reglamentas įpareigoja valdybos narius nepainioti nuosavo turto su Bendrovės turtu ir nenaudoti informacijos, gautos vykdant valdybos nario funkcijas, savo asmeninei naudai ar trečiųjų asmenų naudai kitaip, nei leidžia visuotinis akcininkų susirinkimas ir valdyba, o taip pat teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais pateikti informaciją apie savo ir glaudžiai susijusių asmenų sudarytus sandorius dėl Bendrovės vertybinių popierių.</p>

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.	Taip	
7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.	Taip	Valdybos darbo reglamentas numato, jog valdybos narys neturi teisės balsuoti, kai valdybos posėdyje sprendžiamas su jo veikla valdyboje susijęs ar jo atsakomybės klausimas.
VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.		
8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita). Ši ataskaita turėtų būti paskelbta kaip bendrovės metinio pranešimo dalis. Atlyginimų ataskaita taip pat turėtų būti skelbiama bendrovės interneto tinklalapyje.	Ne	Bendrovė atlyginimų ataskaitos neruošia. Trumpa informacija apie išmokas emitento valdybos nariams, generaliniam ir finansų direktoriams skelbiama tarpiniame ir metiniame pranešimuose, su kuriais galima susipažinti Bendrovės interneto svetainėje.
8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Ne	Komentaras prie 8.1. punkto.
8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija: <ul style="list-style-type: none"> • direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; • pakankama informacija apie veiklos rezultatų kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; • pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; • pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; • direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas; tačiau atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos. 	Ne	Komentaras prie 8.1. punkto.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.	Ne	Komentaras prie 8.1. punkto.
8.5. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.	Ne	Komentaras prie 8.1. punkto.
8.6. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.	Ne	Komentaras prie 8.1. punkto.
8.7. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.7.1–8.7.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu. 8.7.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija: <ul style="list-style-type: none"> • bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime; • atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei; • atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos; • jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms; • kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais; 	Ne	Šios rekomendacijos laikomasi tik iš dalies. Bendrovė tarpiniame ir metiniame pranešimuose atskleidžia informaciją apie per ataskaitinį laikotarpį išmokėtų atlyginimų, tantjemų, kitų išmokų bendras sumas ir vidutinius dydžius, tenkančius vienam valdymo organo nariui, generaliniam ir finansų direktoriui.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<p>• bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal aukščiau minėtus punktus.</p> <p>8.7.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos; • akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje; • finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kainą, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos; • visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais. <p>8.7.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais; • kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais. <p>8.7.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotą metinę finansinę atskaitomybę, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>		
<p>8.8. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.</p>	<p>Ne</p>	<p>2007 m. balandžio 26 d. vykusiam visuotiniame akcininkų susirinkime buvo patvirtintas darbuotojų skatinimo akcijų opcionais planas, su kuriuo buvo galima susipažinti prieš 10 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo. Pagal akcijų opciono planą valdybos sudarytas komitetas, turėjo įgaliojimus nustatyti darbuotojus, kuriems suteikiami opcionai, nustatyti laiką, kada opcionai suteikiami, paskirstyti opcionus darbuotojams. 2008 m. liepos 2 d. įvykusiame visuotiniame akcininkų susirinkime nuspręsta akcijų opciono planą sustabdyti ir išplatinti papildomą Bendrovės akcijų emisiją sudarant sąlygas darbuotojams įsigyti šias akcijas. Valdybai pavesta patvirtinti sąrašą darbuotojų, turinčių teisę įsigyti naujos emisijos akcijų, iki šiol sąrašas nėra patvirtintas, nauja emisija neišleista.</p>

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<p>8.9. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; • maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; • laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; • kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; • visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. • Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams. 		
<p>8.10. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.</p>		
<p>8.11. 8.8 ir 8.9 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti schemeje, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>		
<p>8.12. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.8 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemas išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>		

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka interesų turėtojai apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.		
9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.	Taip	Bendrovės valdymo sistema užtikrina, kad interesų turėtojų teisės nebūtų pažeidžiamos. Darbuotojų teises gina darbo įstatymai, Bendrovės kolektyvinė sutartis. Svarbiais Bendrovės gyvenimo klausimais vykdomos konsultacijos su darbuotojų atstovais (profesinėmis sąjungomis). Tiekėjai, klientai ir kreditoriai yra su Bendrove pasirašę sutartis, kurių tinkamas įgyvendinimas yra vienas iš Bendrovės prioritetų. Visa esminė ir papildoma informacija apie Bendrovės įvykius skelbiama viešai bei pateikiama to paprašiusiems interesų grupių atstovams.
9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.		
9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.		
X principas: Informacijos atskleidimas Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.		
10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie: <ul style="list-style-type: none"> • bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; • bendrovės tikslus; • asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius; • bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; • galimus numatyti esminius rizikos veiksniai; • bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; • pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; • bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.	Taip	Rekomendacijoje nurodyta informacija skelbiama Bendrovės internetiniame puslapyje, per NASDAQ sistemą, pranešimuose žiniasklaidai.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
<p>10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės, kuriai priklauso bendrovė, konsoliduotus rezultatus.</p> <p>10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principu.</p> <p>10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programas ir pan.</p>		
<p>10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.</p>	Taip	Bendrovė informaciją pateikia per biržos informacijos atskleidimo sistemą lietuvių ir anglų kalbomis. NASDAQ gautą informaciją paskelbia savo interneto tinklapyje ir prekybos sistemoje, tokiu būdu užtikrinant vienalaikį informacijos pateikimą visiems. Informaciją Bendrovė skelbia prieš arba po prekybos sesijos. Bendrovė informacijos, galinčios turėti įtakos jos išleistų vertybinių popierių kainai, neatskleidžia komentaruose, interviu ar kitais būdais tol, kol informacija viešai paskelbiama per informacinę sistemą.
<p>10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.</p>	Taip	Bendrovė užtikrina nešališką, savalaikį ir nebrangų priėjimą prie informacijos, skelbdama ją lietuvių ir anglų kalbomis savo interneto tinklapyje.
<p>10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, metų prospektą-ataskaitą bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.</p>	Taip	Bendrovė laikosi šios rekomendacijos savo tinklapyje skelbdama visą rekomendacijoje išvardintą informaciją.

PRINCIPAI/REKOMENDACIJOS	TAIP/NE / NE- AKTU- ALU	KOMENTARAS
XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.		
11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinės finansinės atskaitomybės, bendrovės metinės finansinės atskaitomybės ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	Ne	Bendrovės tarpinės finansinės ataskaitos auditas neatliekamas. Ši galimybė bus apsvarstyta ateityje.
11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.	Taip	Audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlo Bendrovės valdyba.
11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	Taip	Audito įmonė iki rinkimų pateikia Bendrovei pažymą apie iš jos gautas pajamas iš audito ir kitų paslaugų teikimo. Pažymoje esančią informaciją valdyba pateikia visuotiniam akcininkų susirinkimui, kuris renka audito įmonę.

Konsoliduotos ir Bendrovės finansinės ataskaitos

Nepriklausomų auditorių išvada AB „Sanitas“ akcininkams

Išvada apie finansines ataskaitas

Mes atlikome toliau pateiktų AB „Sanitas“, Lietuvos Respublikoje įregistruotos akcinės bendrovės (toliau - Bendrovė) ir AB „Sanitas“ Grupės (toliau - Grupė) konsoliduotų finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2008 m. gruodžio 31 d. balansai, susijusios 2008 m. pelno (nuostolių), nuosavo kapitalo pokyčių, pinigų srautų ataskaitos ir aiškinamasis raštas (reikšmingi apskaitos principai bei kitos aiškinamosios pastabos), auditą.

Vadovybės atsakomybė už finansines ataskaitas

Už šių finansinių ataskaitų, parengtų pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, parengimą ir teisingą pateikimą atsakinga Bendrovės vadovybė. Ši atsakomybė apima: vidaus kontrolės sistemos, skirtos finansinių ataskaitų parengimui ir teisingam pateikimui, užtikrinant, kad nėra reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidos, sukūrimą, įdiegimą bei palaikymą; tinkamų apskaitos principų pasirinkimą ir taikymą; ir pagal aplinkybes tinkančių ir pagrįstų įvertinimų pasirinkimą.

Auditorių atsakomybė

Mūsų pareiga yra, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę apie šias finansines ataskaitas. Mes atlikome auditą vadovaudamiesi Tarptautiniais audito standartais, kuriuos nustato Tarptautinė apskaitininkų federacija. Šie standartai reikalauja, kad mes laikytumėmės profesinės etikos reikalavimų bei planuotume ir atliktume auditą taip, kad galėtume deramai įsitikinti, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų netikslumų.

Auditas apima finansinių ataskaitų skaičius ir paaiškinimus pagrindžiančių įrodymų gavimo procedūrų atlikimą. Pasirinktos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo, įskaitant reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidos finansinėse ataskaitose rizikos įvertinimą. Įvertindamas šią riziką, auditorius atsižvelgia į bendrovės vidaus finansinių ataskaitų parengimo ir pateikimo kontroles ir siekia pasirinkti tinkamas audito procedūras, tačiau neturi tikslo pareikšti nuomonės apie bendrovės vidaus kontrolių efektyvumą. Auditas taip pat apima taikytų apskaitos principų ir vadovybės padarytų reikšmingų prielaidų bei bendro finansinių ataskaitų pateikimo įvertinimą.

Mes tikime, kad mūsų gauti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami, kad suteiktų pagrindą mūsų nuomonei.

Nuomonė

Mūsų nuomone, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi AB „Sanitas“ ir Grupės 2008 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jų 2008 m. finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Dalyko pabrėžimas

Nesąlygodami savo nuomonės, atkreipiame dėmesį į tai, kad 2008 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai atitinkamai 219.178 tūkst. litų ir 44.828 tūkst. litų viršijo trumpalaikį turtą. Šis skirtumas susidarė todėl, kad Grupės įmonė Jelfa S.A. neatitiko paskolų sutartyse numatytiems apribojimams, dėl ko ilgalaikės paskolos buvo perklasifikuotos iš ilgalaikių į trumpalaikes, o taip pat dėl to, kad reikšminga dalis Grupės bei Bendrovės paskolų yra trumpalaikės (besibaigiančios 2009 m.). Kaip detaliau aprašyta toliau pateiktų finansinių ataskaitų 2.2 pastaboje, tolimesnis Grupės ir Bendrovės veiklos tęstinumas pirmiausiai priklauso nuo vadovybės galimybių perfinansuoti trumpalaikes paskolas bei išspręsti susidariusią situaciją, susijusią su Jelfa S.A. investicinių paskolų sutartyse numatytų apribojimų laikymusi, dėl ko dabar yra tariamasi (35 pastaba).

Išvada apie kitą įstatymų reikalaujamą pateikti informaciją

Be to, mes perskaitėme konsoliduotą 2008 m. metinį pranešimą ir nepastebėjome jokių reikšmingų į jį įtrauktos finansinės informacijos neatitikimų 2008 m. finansinėms ataskaitoms.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Jonas Akelis
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000003
Prezidentas

Ramūnas Bartašius
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000362

Auditas buvo baigtas 2009 m. balandžio 14 d.

Pagrindinė informacija

Valdyba

p. Darius Šulnis (Valdybos pirmininkas)
p. Vytautas Bučas
p. Martynas Česnavičius
p. Ashwin Roy
p. Darius Žaromskis

Vadovybė

p. Saulius Jurgelėnas (Generalinis direktorius)
p. Nerijus Drobavičius (Finansų direktorius)

Buveinės adresas ir įmonės kodas

Veiverių g. 134 B,
Kaunas,
Lietuva
Įmonės kodas 1341 36296

Bankai

Bank PEKAO S.A.
Bank Zachodni WBK S.A.
Danske Bank A/S Lietuvos filialas
Dom Maklerski BZWBK
Fortis Bank Polska S.A.
Nordea Bank Finland Plc Lietuvos skyrius
OAO Vneshtorgbank
Orszagos Takarekpenztar es Kereskedelmi Bank
PKO BP Oddzial
AB „SEB bankas“
Slovenska sporitelna a.s.
AB „Swedbank“
Tatra Bank a.s.
Tatra Leasing
Unikredit Bank sp. z o.o.
Vseobecna uverova banka a.s.

Auditorius

UAB „Ernst & Young Baltic“
Subačiaus g. 7,
Vilnius,
Lietuva

Šią finansinę atskaitomybę vadovybė ir valdyba pasirašė ir patvirtino išleidimui 2009 m. balandžio 14. d.

Vadovybė:

p. Saulius Jurgelėnas
Generalinis direktorius

p. Nerijus Drobavičius
Finansų direktorius

Remiantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, vadovybė paruošė metinę finansinę atskaitomybę ir ji buvo patvirtinta per visuotinį akcininkų susirinkimą. Bendrovės akcininkai turi teisę patvirtinti arba nepatvirtinti bei reikalauti parengti naują finansinę atskaitomybę.

Pelno (nuostolių) ataskaitos

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2008	2007	2008	2007
		(pertvarkyta)		(pertvarkyta)	
Pardavimo pajamos	4	382.512	335.404	26.754	35.947
Pardavimo savikaina	6	(171.404)	(163.724)	(15.633)	(17.332)
Bendrasis pelnas		211.108	171.680	11.121	18.615
Kitos pajamos	7	5.442	6.470	421	2.447
Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos	8	(96.619)	(74.449)	(3.308)	(2.151)
Registavimo sąnaudos	9	(14.607)	(8.457)	(1.094)	(757)
Tyrimų ir plėtros sąnaudos	10	(2.726)	(2.301)	(318)	(57)
Administracinės sąnaudos	11	(49.703)	(25.095)	(19.531)	(10.274)
Kitos sąnaudos		(2.921)	(3.831)	(355)	(519)
Tipinės veiklos pelnas (nuostoliai)		49.974	64.017	(13.064)	7.304
Finansinės pajamos	12	13.088	302	1.472	15.156
Finansinės sąnaudos	12	(73.125)	(25.583)	(2.638)	(3.125)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		(10.063)	38.736	(14.230)	19.335
Pelno mokestis	13	8.179	(1.446)	1.961	(2.806)
Grynasis pelnas (nuostoliai)		(1.884)	37.290	(12.269)	16.529
Pelnas ir sąlyginis pelnas (nuostoliai) vienai akcijai (lita)	14	(0,06)	1,20		

Balansai

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.
TURTAS					
Ilgalaikis turtas					
Ilgalaikis materialusis turtas	16	282.774	280.807	70.530	30.131
Ilgalaikis nematerialusis turtas	17	294.342	334.357	1.044	331
Investicijos į dukterines įmones	18	-	-	334.395	334.698
Kitas ilgalaikis finansinis turtas	27	5.223	37	3	3
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	13	31.014	20.088	2.055	80
Ilgalaikio turto iš viso		613.353	635.289	408.027	365.243
Trumpalaikis turtas					
Atsargos	19	42.753	46.032	4.410	5.938
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		2.067	3.111	1.589	-
Iš pirkėjų gautinos sumos	20	80.991	59.454	3.939	2.513
Kitos gautinos sumos	21	1.581	6.763	266	8.618
Išankstiniai apmokėjimai ir būsimų laikotarpių sąnaudos		3.860	4.822	145	143
Kitas trumpalaikis finansinis turtas	27	5.793	-	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	22	1.966	13.683	31	247
Trumpalaikio turto iš viso		139.011	133.865	10.380	17.459
Turto iš viso		752.364	769.154	418.407	382.702

(tęsinys kitame puslapyje)

Balansai (tęsinys)

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI					
Nuosavas kapitalas					
Kapitalas	1, 23	31.106	31.106	31.106	31.106
Akcijų priedai	23	248.086	248.086	248.086	248.086
Įstatymų numatyti rezervai	24	3.111	3.111	3.111	3.111
Tikrosios vertės rezervas	24	(9.672)	-	-	-
Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas	24	(6.031)	32.380	-	-
Nepaskirstytasis pelnas		31.918	52.466	20.506	51.439
Nuosavo kapitalo iš viso		298.518	367.149	302.809	333.742
Po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai					
Ilgalaikės paskolos	25	43.780	250.846	43.780	24.173
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimai	26	4.428	5.593	718	1.372
Kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	27	7.522	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	13	19.468	17.875	-	-
Atidėtosios pajamos iš subsidijų	28	15.892	6.188	15.892	6.188
Išmokų darbuotojams įsipareigojimas	31	4.567	6.338	-	-
Po vienerių metų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		95.657	286.840	60.390	31.733
Per vienerius metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai					
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	25	255.704	54.338	13.799	7.510
Ilgalaikių lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimų einamųjų metų dalis	26	3.432	3.270	938	1.027
Trumpalaikės paskolos	25	33.987	11.177	20.846	303
Prekybos skolos	29	31.630	34.987	6.775	5.587
Gauti išankstiniai apmokėjimai	34	-	-	-	596
Mokėtinas pelno mokestis		107	1.136	-	302
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	27	4.417	-	-	-
Kitos trumpalaikiai įsipareigojimai	30	28.434	9.188	12.850	1.902
Išmokų darbuotojams įsipareigojimas	31	478	697	-	-
Atidėjiniai	32	-	372	-	-
Per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		358.189	115.165	55.208	17.227
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso		752.364	769.154	418.407	382.702

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos

Grupė	Kapitalas	Akcijų priedai	Įstatymų numatyti rezervai	Tikrosios vertės rezervas	Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas	Nepaskirstytasis pelnas	Iš viso
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	-	13.419	15.176	310.898
Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervo pokytis	-	-	-	-	18.961	-	18.961
Pajamos (sąnaudos) už metus apskaitytos tiesiogiai nuosavame kapitale	-	-	-	-	18.961	-	18.961
Grynasis metų pelnas	-	-	-	-	-	37.290	37.290
Pajamų ir (sąnaudų) per metus iš viso	-	-	-	-	18.961	37.290	56.251
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	-	32.380	52.466	367.149
Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervo pokytis	-	-	-	-	(38.411)	-	(38.411)
Pinigų srautų apsidraudimo sandorių rezervas (27 pastaba)	-	-	-	(9.672)	-	-	(9.672)
Pajamos (sąnaudos) už metus apskaitytos tiesiogiai nuosavame kapitale	-	-	-	(9.672)	(38.411)	-	(48.083)
Grynieji metų nuostoliai	-	-	-	-	-	(1.884)	(1.884)
Pajamų ir (sąnaudų) per metus iš viso	-	-	-	(9.672)	(38.411)	(1.884)	(49.967)
Dividendai (15 pastaba)	-	-	-	-	-	(18.664)	(18.664)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	(9.672)	(6.031)	31.918	298.518

Bendrovė	Kapitalas	Akcijų priedai	Įstatymų numatyti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas	Iš viso
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	34.910	317.213
Grynasis metų pelnas	-	-	-	16.529	16.529
Pajamų ir (sąnaudų) per metus iš viso	-	-	-	16.529	16.529
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	51.439	333.742
Grynieji metų nuostoliai	-	-	-	(12.269)	(12.269)
Pajamų ir (sąnaudų) per metus iš viso	-	-	-	(12.269)	(12.269)
Dividendai (15 pastaba)	-	-	-	(18.664)	(18.664)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	31.106	248.086	3.111	20.506	302.809

Pinigų srautų ataskaitos

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai					
Grynasis pelnas (nuostoliai) prieš pelno mokesčių		(10.063)	38.736	(14.230)	19.335
Nepiniginių sąnaudų (pajamų) atstatymas:					
Nusidėvėjimas ir amortizacija	16, 17, 28	40.375	41.419	2.166	1.720
Investicijos vertės sumažėjimas	18	-	-	-	1.110
Ilgalaikio turto pardavimo ir nurašymo nuostoliai (pelnas)		173	221	96	(2.127)
UAB „Altisana“ pardavimo nuostoliai	18	3	-	3	-
Finansinių instrumentų pasikeitimas	12, 27	(12.905)	-	-	-
Pirkėjų gautinų sumų ir kitų gautinų sumų nuvertėjimo pasikeitimas ir nurašymas	11	3.153	(3.311)	1.143	-
Atsargų nuvertėjimo pasikeitimas ir nurašymas	11	5.299	904	369	199
Nerealizuoti užsienio valiutų keitimo nuostoliai		41.617	(410)	(1.470)	185
Palūkanų sąnaudos	12	22.366	21.199	2.537	1.817
Palūkanų (pajamos)	12	(145)	(301)	(2)	(8.164)
Kiti nepiniginiai straipsniai	31, 32	(962)	(96)	-	(54)
		88.911	98.361	(9.388)	14.021
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:					
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas		33	(4.855)	1.145	875
Iš pirkėjų gautinų sumų ir kitų gautinų sumų bei būsimų laikotarpių sąnaudų (padidėjimas) sumažėjimas		(15.611)	(9.184)	(1.384)	(6.647)
Pirkėjams ir kitų mokėtinų sumų bei gautų avansų padidėjimas (sumažėjimas)		9.272	7.513	6.282	(4.465)
Išmokų darbuotojams (sumažėjimas)	31	(851)	(803)	-	-
(Sumokėtas) pelno mokesčiai		(4.428)	(5.009)	(1.905)	(2.317)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		77.326	86.023	(5.250)	1.467
Investicinės veiklos pinigų srautai					
Ilgalaikio materialiojo turto (įsigijimas)	16	(53.603)	(29.465)	(41.675)	(12.039)
Ilgalaikio nematerialiojo turto (įsigijimas)	17	(7.050)	(10.968)	(887)	(197)
Ilgalaikio turto pardavimo pajamos		1.684	10.365	31	92
Laboratorium Farmaceutyczne HOME OF FARM sp. z.o.o (įsigijimas), atėmus grynujų pinigų įsigijimą	5	(1.177)	-	-	-
Finansinių instrumentų (įsigijimas)	12	(705)	-	-	-
UAB „Altisana“ perleidimo pajamos	18	8	-	8	-
Turto, skirto parduoti, pardavimo pajamos	7	-	9.877	-	9.350
Gautos palūkanos		145	301	5.585	1.525
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(60.698)	(19.890)	(36.938)	(1.269)

(tęsinys kitame puslapyje)

Pinigų srautų ataskaitos (tęsinys)

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Finansinės veiklos pinigų srautai					
Kitų finansavimo šaltinių pajamos		-	1.388	-	1.338
Paskolų gavimas		53.925	31.467	52.192	31.047
Paskolų (grąžinimas)		(54.305)	(74.763)	(4.376)	(31.715)
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimų (mokėjimai)		(3.473)	(5.016)	(1.126)	(1.555)
(Sumokėtos) palūkanos		(22.828)	(19.533)	(2.065)	(1.665)
Gautos dotacijos	28	9.867	2.501	9.867	2.501
(Sumokėti) dividendai	15	(12.520)	-	(12.520)	-
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		(29.334)	(63.956)	41.972	(49)
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		(12.706)	2.177	(216)	149
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka		989	-	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		13.683	11.506	247	98
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	22	1.966	13.683	31	247
Papildoma pinigų srautų informacija:					
Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimai, finansuoti lizingo		2.272	6.737	383	611

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Bendroji informacija

AB „Sanitas“ (toliau – Bendrovė) yra 1994 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikoje registruota akcinė bendrovė. Jos buveinės adresas yra:

Veiverių g. 134 B,
Kaukas,
Lietuva.

Bendrovė užsiima nepatentuoatų vaistų, būtent injekcinių preparatų, tablečių, kapsulių ir tepalų, gamyba ir prekyba. Bendrovės akcijomis prekiaujama AB „NASDAQ OMX Vilnius“ (anksčiau žinomos kaip „Vilniaus Vertybinių Popierių Birža“) Baltijos Oficialiajame prekybos sąrašė.

2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovės akcininkai buvo:

	2008 m.		2007 m.	
	Turimų akcijų skaičius (tūkstančiais)	Nuosavybės dalis	Turimų akcijų skaičius (tūkstančiais)	Nuosavybės dalis
AB „Invalda“	12.529	40,27%	13.297	42,75%
Hansabank (Estija) klientai	5.568	17,9%	5.107	16,42%
Citigroup Venture Capital International Jersey Limited	5.312	17,08%	5.312	17,08%
Baltic Pharma Limited	1.555	5,00%	-	-
Kiti	6.142	19,75%	7.390	23,75%
Iš viso	31.106	100,00%	31.106	100,00%

Konsoliduotos finansinės ataskaitos apima AB „Sanitas“ bei jos dukterinių įmonių (toliau - Grupė), pateikiamų lentelėje, finansines ataskaitas:

Įmonė	Pagrindinė veikla	Įregistravimo šalis	Nuosavybės procentas	
			2008 m.	2007 m.
Jelfa S.A.	Vaistų gamyba ir prekyba	Lenkija	100	100
Hoechst-Biotika spol. s.r.o.	Vaistų gamyba ir prekyba	Slovakija	100	100
Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o	Vaistų gamyba ir prekyba	Lenkija	100	-
UAB „Altisana“	Nekilnojamasis turtas	Lietuva	-	100

2008 m. gruodžio 23 d. AB „Sanitas“ per dukterinę įmonę Jelfa S.A. įsigijo 100% Lenkijos tepalų gamintojo Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o akcijų (5 pastaba).

2008 m. balandžio 17 d. AB „Sanitas“ pardavė 100% dukterinės bendrovės UAB „Altisana“ akcijų už 8 tūkst. litų (18 pastaba).

2008 m. gruodžio 31 d. Grupės darbuotojų skaičius buvo 1.462 (2007 m. gruodžio 31 d. – 1.455). 2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovės darbuotojų skaičius buvo 189 (2007 m. gruodžio 31 d. – 192).

Bendrovės vadovybė patvirtino šias finansines ataskaitas 2009 m. balandžio 14 d. Remiantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, vadovybės paruoštos metinės finansinės ataskaitos yra tvirtinamos per visuotinį akcininkų susirinkimą. Bendrovės akcininkai turi teisę patvirtinti arba nepatvirtinti bei reikalauti parengti naujas finansines ataskaitas.

2. Apskaitos principai

Pagrindiniai apskaitos principai, pritaikyti rengiant Grupės ir Bendrovės 2008 m. gruodžio 31 d. finansines ataskaitas, yra šie:

2.1. Ataskaitų parengimo pagrindas

Finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis istorine savikaina, išskyrus išvestinius finansinius instrumentus, kurie įvertinti tikrąja verte.

Atitikimo patvirtinimas

Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos yra parengtos pagal galiojusius Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (toliau – ES).

Konsolidavimo pagrindas

Grupės konsoliduotos finansinės ataskaitos apima AB „Sanitas“ ir jos dukterinių įmonių finansines ataskaitas kiekvienų metų pabaigai. Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos yra parengtos tiems patiems ataskaitiniams metams kaip ir motininės įmonės, taikant vienodus apskaitos principus.

Dukterinės įmonės yra pilnai konsoliduojamos nuo datos, kada Grupė įgauna kontrolę, ir yra konsoliduojama tol, kol ši kontrolė prarandama.

Konsoliduojant pilnai eliminuojami visi įmonių tarpusavio sandoriai, likučiai, pajamos ir sąnaudos bei pelnas ir nuostoliai iš įmonių tarpusavio sandorių.

Užsienio valiutų perskaičiavimas

Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos yra pateikiamos Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, litais, kuri yra Bendrovės pagrindinė valiuta bei Grupės ir Bendrovės atskleidimo valiuta. Kiekvienas Grupės vienetas nustato savo naudojamą valiutą ir sumos finansinėse ataskaitose yra nustatomos naudojant šią valiutą. Sandoriai užsienio valiuta iš pradžių yra apskaitomi pagrindine valiuta pagal keitimo dienos kursą. Piniginis turtas ir įsipareigojimai, išreikšti užsienio valiutomis, yra apskaitomi funkcinė valiuta balanso išleidimo dienos kursu. Visi skirtumai yra įtraukti į pelną ir nuostolius. Nepiniginiai straipsniai, kurie yra vertinami istorine verte užsienio valiuta, yra apskaitomi naudojant valiutos keitimo kursus pirminių sandorių dieną. Nepiniginiai straipsniai, apskaityti tikrąja verte užsienio valiuta, yra verčiami į litus, naudojant valiutos kursą, tos dienos, kai tikroji vertė buvo nustatyta. Prestižas ir tikrosios vertės koregavimai turtui ir įsipareigojimams, atsiradę dėl įsigijimų yra traktuojami kaip užsienio vieneto turtas ir įsipareigojimai ir yra vertinami balanso dienos kursais.

Lenkijoje veikiančių dukterinių bendrovių Jelfa S.A. ir Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o ir Slovakijoje esančios dukterinės bendrovės Hoechst-Biotika s.r.o. funkcinė valiuta atitinkamai yra Lenkijos zlotas ir Slovakijos krona. Ataskaitų sudarymo dieną šių dukterinių įmonių turtas ir įsipareigojimai yra išreikšti AB „Sanitas“ pateikimo valiuta (litais) balanso sudarymo datai, o jų pelno (nuostolių) ataskaitų straipsniai perskaičiuoti naudojant vidutinius svertinius metinius valiutos perskaičiavimo kursus. Skirtumai, atsirandantys keitimo metu, yra apskaityti atskirame nuosavybės straipsnyje. Užsienio įmonės pardavimo metu sukaupta suma, pripažinta nuosavybės straipsnyje, yra perkeliama į pelno (nuostolių) ataskaitą.

Litas yra susietas su euru santykiu 3,4528 litai už 1 eurą, o lito kursą kitų valiutų atžvilgiu kasdien nustato Lietuvos bankas.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Ataskaitų parengimo pagrindas (tęsinys)

Šiais ataskaitiniais metais Grupė pritaikė šiuos naujus ir pakeistus TFAS ir TFAAK (IFRIC) išaiškinimus:

- 39 TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“ ir 7 TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ pakeitimai – finansinio turto pergrupavimas;
- 11 TFAAK „2 TFAS – Grupės ir nuosavų akcijų sandoriai“.

Reikšmingiausia pakeitimų įtaka yra tokia:

39 TAS ir 7 TFAS pakeitimai – finansinio turto pergrupavimas

Šiais pakeitimais TASV suteikė papildomą galimybę tam tikroms aplinkybėmis pergrupuoti kai kurias finansines priemones, iki tol priskirtas laikomoms prekybai ar galimoms parduoti. Su tuo susiję papildomi atskleidimai buvo įtraukti į 7 TFAS. Grupė neturėjo finansinių priemonių, kurioms būtų taikomi šie pakeitimai.

11 TFAAK „2 TFAS – Grupės ir nuosavų akcijų sandoriai“

Šis išaiškinimas nurodo, kaip atskirti sandorius, kuriuose atsiskaitoma nuosavybės vertybiniais popieriais, nuo tų, kuriuose atsiskaitoma pinigais, taip pat aiškina, kaip apskaityti akcijomis išreikštų mokėjimų susitarimus, kuriuose dalyvauja dvi ar daugiau tos pačios grupės bendrovių, atskirose tos grupės bendrovių finansinėse ataskaitose. Grupė neturi susitarimų, kuriems būtų taikomas šis išaiškinimas.

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję standartai

Grupė nepritaikė šių TFAS ir TFAAK (IFRIC) išaiškinimų, kurie jau yra patvirtinti, bet dar neįsigalioję:

1 TFAS „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą“ ir 27 TAS „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“ pakeitimai (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šis 1 TFAS pakeitimas leidžia įmonei savo pirmose finansinėse ataskaitose, parengtose pagal TFAS, nustatyti investicijų į dukterines, bendras ar asocijuotąsias įmones „savikainą“ taikant 27 TAS reikalavimus arba menamą savikainą. 27 TAS pakeitimas reikalauja visus iš dukterinių, bendrų ar asocijuotųjų įmonių gaunamus dividendus atskirose patronuojančios įmonės finansinėse ataskaitose traukti į pelno (nuostolių) ataskaitą. Šie nauji reikalavimai įtakoja tik atskiras patronuojančios įmonės finansines ataskaitas ir neturi įtakos konsoliduotoms finansinėms ataskaitoms.

Be to, 2008 m. lapkričio mėn. buvo išleista nauja 1 TFAS redakcija, pakeičianti iki tol galiojusią (įsigalioja nuo ar po 2009 m. liepos 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimta ES). Joje išliko ankstesnio varianto turinys, tačiau buvo pakeista standarto struktūra.

2 TFAS „Mokėjimas akcijomis“ pakeitimas (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šiame pakeitime paaiškinamas teisių suteikimo sąlygos apibrėžimas ir nurodoma, kaip apskaityti iš esmės atšauktus mokėjimus. Pakeitimas neturės įtakos Grupės finansinei būklei ar rezultatams, kadangi Grupė neturi mokėjimų akcijomis.

3 TFAS „Verslo jungimai“ ir 27 TAS „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“ pakeitimai (įsigalioja nuo ar po 2009 m. liepos 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimti ES).

Pakeistas 3 TFAS apima įvairius verslo jungimų apskaitos pakeitimus, kurie turės įtakos balanse pripažintai prestižo sumai, laikotarpiu, kuriame įvyko verslo jungimas, finansiniams rezultatams ir vėlesnių laikotarpių finansiniams rezultatams. Pakeistas 27 TAS nurodo, kad nuosavybės dalies dukterinėje įmonėje pasikeitimai (neprarandant kontrolės) yra apskaitomi kaip nuosavo kapitalo sandoriai. Taigi, tokie sandoriai nedidins prestižo ar pelno ar nuostolių sumų. Taip pat buvo pakeista dukterinės įmonės patiriamų nuostolių apskaita bei apskaita kontrolės praradimo dukterinėje įmonėje atveju. Iš to išplaukiantys pakeitimai buvo padaryti ir 7 TAS „Pinigų srautų ataskaitos“, 12 TAS „Pelno mokesčiai“, 21 TAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka“, 28 TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones“ ir 31 TAS „Dalys bendrose įmonėse“. Remdamasi pereinamosiomis šių pakeitimų nuostatomis, Grupė juos pritaikys perspektyviai, todėl turtas ir įsipareigojimai, atsirandantys dėl verslo jungimų, įvykdytų iki pakeisto standarto pritaikymo datos, nebus keičiami.

7 TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ pakeitimai (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimti ES).

Šie pakeitimai reikalauja papildomų atskleidimų apie įvertinimus tikrąja verte ir papildo esamus su finansinėmis priemonėmis susijusios likvidumo rizikos atskleidimo principus. Šie pakeitimai neturės įtakos Grupės finansinei būklei ar rezultatams. Grupė dar nebaigė vertinti, ar reikės papildomų atskleidimų.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Ataskaitų parengimo pagrindas (tęsinys)

8 TFAS „Veiklos segmentai“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šis standartas reikalauja atskleisti informaciją apie bendrovės veiklos segmentus, prekes ir paslaugas bei geografinius regionus, kuriuose dirba bendrovė, taip pat jos pagrindinius klientus. 8 TFAS pakeičia 14 TAS „Segmento atskaitomybė“. Grupė tikisi, kad veiklos segmentai, išskirti remiantis 8 TFAS reikšmingai nesiskirs nuo iki šiol išskirtų verslo segmentų pagal 14 TAS.

1 TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pakeitimas (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šis pakeitimas apima įvairius pokyčius, tarp jų: naujų sąvokų įvedimą, pakeistą nuosavo kapitalo sandorių atskleidimą ir naujos, visa apimančios pelno (nuostolių) ataskaitos įvedimą. Taip pat pakeisti reikalavimai, susiję su finansinių ataskaitų pateikimu esant restrospektyviems pataisymams. Grupė vis dar nenusprendė, ar pateiks visas pajamas ir sąnaudas vienoje ataskaitoje ar dviejose susijusiose ataskaitose.

23 TAS „Skolinimosi išlaidos“ pakeitimas (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Pakeistas standartas panaikina galimybę iš karto pripažinti skolinimosi išlaidas sąnaudomis ir reikalauja skolinimosi išlaidas kapitalizuoti, jei jos yra tiesiogiai priskirtinos standarto nuostatas atitinkančio turto įsigijimui, statybai ar gamybai. Šiuo metu Grupė ir Bendrovė taiko skolinimosi išlaidų kapitalizaciją, pagal galiojantį 23 TAS, todėl šio pakeisto standarto įsigaliojimas neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei atskaitomybei.

32 TAS „Finansinės priemonės. Pateikimas“ ir 1 TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pakeitimai - pasirinkimo parduoti finansinės priemonės ir įsipareigojimai susiję su likvidavimu (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šiuose pakeitimuose numatytos ribotos apimties išimties, leidžiančios priskirti nuosavam kapitalui padengiamąsias finansines priemones, jei jos atitinka tam tikrus nustatytus kriterijus. Šie pakeitimai neturės įtakos Grupės finansinei būklei ar veiklos rezultatams, nes Grupė neturi išleidusi tokių priemonių.

39 TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“ pakeitimas - elementai, kurių riziką galima drausti (įsigalioja nuo ar po 2009 m. liepos 1 d. prasidedančiais finansiniais metais).

Šiame pakeitime kalbama apie apsidraudimą nuo dalies rizikos bei infliacijos priskyrimą rizikai, nuo kurios apsidraudžiama, tam tikromis aplinkybėmis. Pakeitimas paaiškina, kad rizikai, nuo kurios apsidraudžiama, įmonė gali priskirti dalį tikrosios vertės pasikeitimų ar finansinės priemonės pinigų srautų pokyčių. Šis pakeitimas neturės įtakos Grupės finansinei būklei ar veiklos rezultatams, nes Grupė neturi tokių apsidraudimo sandorių.

TFAS patobulinimai

2008 m. gegužės mėn. TASV išleido savo pirmąjį jungtinį standartų pakeitimų dokumentą, kurio pagrindinis tikslas buvo pašalinti nenuoseklius reikalavimus ir aiškiau suformuluoti kai kurias nuostatas. Kiekvieno standarto pakeitimams taikomos skirtingos pereinamosios nuostatos, dauguma pasikeitimų įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais. Grupė mano, kad šie standartų pakeitimai neturės reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

- 5 TFAS „Ilgalaikis turtas, skirtas parduoti, ir nutraukta veikla“. Paaiškinimas, kad visas dukterinės įmonės turtas ir įsipareigojimai yra parodomi kaip laikomi pardavimui net ir tuo atveju, kai įmonė po pardavimo tebeturi dukterinės įmonės akcijų dalį, nesuteikiančią kontrolės.
- 7 TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“. Panaikinta nuoroda į „bendras palūkanų pajamas“ kaip finansinių sąnaudų sudedamąją dalį.
- 1 TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“. Turtas ir įsipareigojimai, priskirti laikomų parduoti grupei remiantis 39 TAS, balanse nėra automatiškai laikomi trumpalaikiais.
- 8 TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“. Paaiškinimas, kad renkantis apskaitos politiką yra privalomi tik tie TFAS įgyvendinimo patarimai, kurie yra sudėtinė TFAS dalis.
- 10 TAS „Įvykiai po balanso datos“. Paaiškinimas, kad dividendai, paskelbti po balanso datos, nėra įsipareigojimai.
- 16 TAS „Nekilnojamas turtas, įranga ir įrenginiai“. Nuomojamas nekilnojamas turtas, įranga ir įrenginiai, kurie yra reguliariai parduodami, baigus juos nuomoti, yra perkeliama į atsargas, kai baigiasi jų nuomos laikotarpis ir jie yra laikomi pardavimui. Taip pat „grynosios pardavimo vertės“ sąvoka buvo pakeista į „tikrąją vertę, atėmus pardavimo sąnaudas“.
- 18 TAS „Pajamos“. „Tiesioginių išlaidų“ sąvoka pakeista į „sandorio išlaidas“ kaip apibrėžta 39 TAS.
- 19 TAS „Išmokos darbuotojams“. Pakeisti „anksčiau suteiktų paslaugų savikainos“, „plano turto gražos“, „trumpalaikių“ ir „kitų ilgalaikių“ išmokų darbuotojams apibrėžimai. Planų pakeitimai, mažinantys išmokas už ateities paslaugas yra apskaitomi kaip sumažinimas.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Ataskaitų parengimo pagrindas (tęsinys)

- 20 TAS „Valstybės dotacijų apskaita ir informacijos apie valstybės paramą atskleidimas“. Ateityje be palūkanų ar su mažomis palūkanomis suteiktoms paskoloms nebus taikoma išimtis, leidusi jų nediskontuoti. Skirtumas tarp gautos sumos ir diskontuotos sumos yra apskaitomas kaip valstybės dotacija. Be to, pakeistos kai kurios sąvokos, siekiant suvienodinti jas su kitais TFAS.
- 23 TAS „Skolinimosi išlaidos“. Pakeistas skolinimosi išlaidų apibrėžimas, siekiant apjungti dviejų rūšių „skolinimosi išlaidų“ komponentus į vieną – palūkanų sąnaudas, apskaičiuotas naudojant efektyvios palūkanų normos metodą pagal 39 TAS reikalavimus.
- 27 TAS „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“. Kai įmonė savo atskirose finansinėse ataskaitose apskaito savo dukterinę įmonę tikraja verte pagal 39 TAS, šis apskaitos metodas išlieka ir kai dukterinė įmonė yra perkeliama į laikomą pardavimui.
- 28 TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones“. Jei asocijuotoji įmonė yra apskaitoma tikraja verte pagal 39 TAS, jai taikomas vienintelis 28 TAS atskleidimo reikalavimas: atskleisti bet kokių reikšmingų apribojimų perleisti lėšas investuotojui grynųjų pinigų forma ar gražinti paskolas pobūdį ir dydį. Be to, vertės sumažėjimo tikrinimo metu investicija į asocijuotąją įmonę yra laikoma vienu turto vienetu ir todėl bet koks vertės sumažėjimas nėra atskirai priskiriamas prestižui, įtrauktam į investicijos vertę.
- 29 TAS „Finansinė atskaitomybė hiperinfliacijos sąlygomis“. Pakeista išimties, kada turtas ir įsipareigojimai apskaitomi istorine savikaina, formuluotė, nurodant nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus kaip pavyzdį, o ne kaip baigtinį sąrašą. Be to, pakeistos kai kurios sąvokos, siekiant suvienodinti jas su kitais TFAS.
- 31 TAS „Dalybės bendrose įmonėse“. Jei bendra įmonė yra apskaitoma tikraja verte pagal 39 TAS, jai taikomas vienintelis 31 TAS atskleidimo reikalavimas: atskleisti bendros įmonės ir investuotojo į ją įsipareigojimus bei apibendrintą finansinę informaciją apie turtą, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas.
- 34 TAS „Tarpinė finansinė atskaitomybė“. Pelnas vienai akcijai turi būti pateikiamas tarpinėje finansinėje atskaitomybėje, jei įmonei taikomas 33 TAS.
- 36 TAS „Turto vertės sumažėjimas“. Kai turto „tikrajai vertei atėmus pardavimo sąnaudas“ įvertinti taikomas diskontuotų pinigų srautų metodas, reikalaujama papildomai atskleisti informaciją apie diskonto normą, analogišką tai, kuri yra reikalaujama, kai diskontuoti pinigų srautai naudojami „naudojimo vertei“ nustatyti.
- 38 TAS „Nematerialusis turtas“. Išlaidos reklamai ir pardavimų skatinimo veiklai yra pripažįstamos sąnaudomis, kai įmonė turi teisę gauti atitinkamas prekes arba gavo paslaugą. Taip pat buvo panaikinta formuluotė, teigianti, kad tik labai retais atvejais gali būti įtikinamų įrodymų, leidžiančių kitokį nei tiesinį nematerialaus turto amortizacijos metodą.
- 39 TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“. Pasikeitusios aplinkybės, susijusios su išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, nėra perklasifikavimai, todėl po pradinio pripažinimo gali būti išimamos ar įtraukiamos į "finansinių priemonių, apskaitomų tikraja verte per pelno (nuostolio) ataskaitą" grupę. 39 TAS panaikinta nuoroda į "segmentą" nustatant, ar priemonė atitinka apsidraudimo sandoriams taikomus kriterijus. Atsirado reikalavimas naudoti peržiūrėtą efektyviają palūkanų normą, kai nustojus taikyti tikrosios vertės apsidraudimo sandorių apskaitą yra pervertinami skolos instrumentai.
- 40 TAS „Investicinis turtas“. Standarto apimties pakeitimas: investiciniam turtui priskiriamas ir statomas arba vystomas nekilnojamas turtas, kuris vėliau bus naudojamas kaip investicinis turtas. Jei tikroji vertė negali būti patikimai nustatyta, statomas turtas apskaitomas savikaina tol, kol bus galima nustatyti jo tikrąją vertę arba kol jis bus baigtas statyti. Be to, sąlygos, kada apskaitos principas gali būti savanoriškai pakeistas, buvo suvienodintos su 8 TAS ir išaiškinta, kad vertinant investicinio turto, įsigyto nuomos būdu, balansinę vertę, prie gauto vertinimo pridama susijusio įsipareigojimo suma.
- 41 TAS „Žemės ūkis“. Panaikintas reikalavimas tikrosios vertės nustatymui naudoti diskonto normą prieš mokesčius. Panaikintas draudimas nustatant tikrąją vertę atsižvelgti į pinigų srautus, atsirandančius dėl papildomų pokyčių. Taip pat „pardavimo vietos išlaidų“ sąvoka pakeista į „pardavimo išlaidas“.

9 TFAAK „Įterptinių išvestinių finansinių priemonių pakartotinis įvertinimas“ ir 39 TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“ pakeitimai – įterptinės išvestinės finansinės priemonės (įsigalioja 2009 m. birželio 30 d. ar vėliau pasibaigiančiais finansiniais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šie pakeitimai išaiškina kaip įmonėms, pasinaudojusioms 2008 m. spalio mėn. 39 TAS bei 7 TFAS pakeitimais suteikta perklasifikavimo galimybe, apskaityti įterptines išvestines finansines priemones. Grupė neturėjo finansinių priemonių, kurioms būtų taikomi šie pakeitimai.

12 TFAAK „Paslaugų koncesijų sutartys“ (įsigalioja nuo ar po 2010 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šis išaiškinimas taikomas paslaugų koncesijų valdytojams ir nurodo, kaip jie turėtų apskaityti pagal paslaugų koncesijų sutartis prisimtus įsipareigojimus ir gautas teises. Grupėje nėra paslaugų koncesijų valdytojų, todėl šis išaiškinimas jai įtakos neturi.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Ataskaitų parengimo pagrindas (tęsinys)

13 TFAAK „Klientų lojalumo programos“ (įsigalioja nuo ar po 2008 m. liepos 1 d. prasidedančiais metais). Šis išaiškinimas reikalauja suteiktą klientų lojalumo atlygį apskaityti kaip atskirą pardavimų sandorio, kurio metu atlygis suteikiamas, komponentą, todėl dalis gauto atlygio tikrosios vertės yra priskiriama lojalumo programai ir pripažįstama pajamomis per laikotarpį, per kurį lojalumo nauda yra gaunama. Grupė neturi klientų lojalumo programų, todėl šis išaiškinimas neturės įtakos Grupės finansinei būklei ar veiklos rezultatams.

14 TFAAK „19 TAS - Nustatytų išmokų turto apribojimas, minimalaus finansavimo reikalavimai ir jų sąveika“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais).

Šis išaiškinimas apibrėžia grynojo turto, susijusio su nustatytų pensijų išmokų planu, pripažinimo sąlygas. Grupė neturi nustatytų išmokų turto, todėl šis išaiškinimas neturės įtakos Grupės finansinei būklei ar veiklos rezultatams.

15 TFAAK „Nekilnojamojo turto statybos sutartys“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šis išaiškinimas detalizuoja, kada ir kaip turi būti apskaitomos nekilnojamojo turto pardavimo pajamos ir susijusios sąnaudos, kai sutartis tarp statytojo ir pirkėjo yra sudaroma dar nebaigus statyti nekilnojamojo turto. Be to, šis išaiškinimas nurodo kaip nustatyti ar nekilnojamojo turto statybos sutartis turi būti apskaitoma pagal 11 TAS ar pagal 18 TAS. Kadangi Grupė tokia veikla neužsiima, šis išaiškinimas neturės įtakos jos konsoliduotoms finansinėms ataskaitoms.

16 TFAAK „Grynujų užsienio investicijų apsidraudimo sandoriai“ (įsigalioja nuo ar po 2008 m. spalio 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šis išaiškinimas nurodo kaip apskaityti grynujų užsienio investicijų apsidraudimo sandorius. 16 TFAAK neturės įtakos konsoliduotoms finansinėms ataskaitoms, kadangi Grupė neturi grynujų investicijų apsidraudimo sandorių.

17 TFAAK „Nepiginio turto paskirstymas savininkams“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. liepos 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šis išaiškinimas nurodo kaip įmonė turi apskaityti dividendus, kai jie akcininkams išmokami ne pinigais, o kitu turtu. 17 TFAAK neturės įtakos konsoliduotoms finansinėms ataskaitoms, kadangi Grupė nemoka savininkams dividendų ne pinigais.

18 TFAAK „Turto perdavimas iš klientų“ (įsigalioja turto perdavimams, įvykusiems nuo ar po 2009 m. liepos 1 d., bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šis išaiškinimas nurodo kaip įmonė turi apskaityti sutartis, pagal kurias gauna iš kliento ilgalaikį materialųjį turtą, kurį turi naudoti tam klientui prie tinklo prijungti arba nuolatiniam priėjimui prie savo prekių ar paslaugų (tokių kaip elektros, dujų ar vandens tiekimas) suteikti. 18 TFAAK neturės įtakos konsoliduotoms finansinėms ataskaitoms, kadangi Grupė tokių sutarčių neturi.

2.2. Veiklos tęstinumas

2008 m. finansinės atskaitos yra parengtos remiantis Grupės ir Bendrovės veiklos tęstinumo prielaida.

2008 m. Grupė ir Bendrovė patyrė atitinkamai 1.884 tūkst. litų ir 12.269 tūkst. litų, grynujų nuostolių. Nuostolius daugiausiai lėmė netikėtas ir staigus EUR/PLN santykio kilimas 2008 m. antroje pusėje. Grupės įmonė Jelfa S.A. turi paskolas, denominuotas eurais (daugiau informacijos 25 pastaboje), dėl to reikšmingas Lenkijos zlotės kritimas padidino finansinius įsiskolinimus šios įmonės pateikimo valiuta (Lenkijos zlotais). Dėl šios priežasties Jelfa S.A. nevykdė paskolų sutartyse su bankais Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. numatyto finansinių įsipareigojimų ir EBITDA finansinio rodiklio įsipareigojimo, kuris turėtų būti mažesnis nei 3, ir 194.578 tūkst. litų ilgalaikės paskolos 2008 m. gruodžio 31 d. Grupės balanse buvo perklasifikuotos į ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalį (25 pastaba).

Daugiausia dėl anksčiau minėto ilgalaikių paskolų perklasifikavimo į trumpalaikes, 2008 m. gruodžio 31 d. Grupės trumpalaikiai įsipareigojimai 219.178 tūkst. litų viršijo trumpalaikį turtą.

Bendrovė turėjo laikinai sustabdyti gamybą dėl gamybos perkėlimo iš senų gamybinių pastatų į naujas patalpas. 2008 m. kovo – 2008 m. gruodžio mėnesiais Bendrovė gamybos nevykdė, dėl to jos apyvartinis kapitalas (atsargos ir gautinos sumos) sumažėjo. Minėtos naujos gamyklos statyba buvo dalinai finansuojama ES fondų lėšomis bei ilgalaikėmis ir trumpalaikėmis paskolomis iš banko ir Grupės įmonių. Daugiausia išvardintos priežastys lėmė tai, kad 2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai 44.828 tūkst. litų viršijo trumpalaikį turtą.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.2. Veiklos tęstinumas (tęsinys)

2007 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės trumpalaikis turtas atitinkamai 18.700 tūkst. litų ir 232 tūkst. litų viršijo jų trumpalaikius įsipareigojimus.

Grupės vadovybė nuolat bendrauja su bankų atstovais ir laiku informuoja juos apie situaciją ir jos priežastis. 2009 m. balandžio 9 d. bankų atstovai patvirtino savo ketinimus, kuriems turi pritarti kredito komitetai, tęsti bendradarbiavimą su Jelfa S.A. ir kartu su Jelfa S.A. bandyti rasti sprendimą, kaip panaikinti neigiamos 2008 m. gruodžio 31 d. finansinės informacijos įtaką paskolų sutartyse numatytų apribojimų laikymuisi (35 pastaba).

Grupės vadovybė perengė 2009 m. Grupės veiklos prognozes, kurios užtikrina sklandžią Bendrovės ir Grupės veiklą. Prognozuojami pinigų srautai iš pagrindinės veiklos yra pakankami, kad užtikrintų visus planuojamus 2009 m. Grupės ilgalaikių paskolų grąžinimus, tad ir Bendrovės paskolų grąžinimas yra įtikimas, vykdant pinigų srautų valdymą Grupės mastu.

Jelfa S.A. eurais denominuotos paskolos grąžinimas yra užtikrintas valiutos kurso opcionais pirkti eurus už 3,8 Lenkijos zlotų kiekvieną paskolos dalies grąžinimo dieną. Grupės vadovybė pradėjo diskusijas su finansuojančiais bankais visose Grupės įmonėse dėl apyvartinių lėšų finansavimo paskolų atnaujinimo.

Įvertinant aukščiau minėta aplinkybes, Bendrovės vadovybė mano, kad Bendrovė ir Grupė tęs savo veiklą 2009 m. ir vėlesniais metais.

2.3. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo verte, į kurią neįeina kasdieninės priežiūros išlaidos, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir įvertintus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Įsigijimo vertė apima ilgalaikio materialiojo turto dalių pakeitimo išlaidas ir ilgalaikių statybos projektų skolinimosi kaštus, kai jie atitinka pripažinimo kriterijus. Pakeistos dalys yra nurašomos. Visos kitos remonto ir eksploataavimo išlaidos yra apskaitomos pelno nuostolių ataskaitoje kai patiriamos.

Kai įvykiai ar aplinkos pokyčiai rodo, kad balansinė ilgalaikio materialiojo turto vertė gali būti neatgaunama, tikrinama, ar ši vertė nėra sumažėjusi.

Ilgalaikis materialusis turtas yra nurašomas jį pardavus arba kai iš jo naudojimo ar pardavimo nebesitikima jokios ekonominės naudos. Bet koks pelnas ar nuostoliai, atsirandantis dėl turto nurašymo (apskaičiuojamas kaip grynujų pardavimo pajamų ir balansinės turto vertės skirtumas), yra įtraukiamas į tų metų pelno (nuostolių) ataskaitą, kuriais turtas yra nurašomas.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokį turto naudingo tarnavimo laikotarpį:

• Pastatai	10 – 40 metų
• Mašinos ir įrenginiai	3 – 25 metai
• Transporto priemonės ir kitas ilgalaikis materialusis turtas	2 – 10 metų

Turto likutinės vertės, naudingo tarnavimo laikotarpiai ir nusidėvėjimo metodai yra peržiūrimi ir, jei reikia, pakoreguojami perspektyviai kiekvienų finansinių metų pabaigoje.

Nebaigta statyba apskaitoma įsigijimo verte. Ją sudaro statybos, statinių ir įrenginių vertė bei kitos tiesiogiai priskirtinos išlaidos. Nebaigtos statybos nusidėvėjimas neskaičiuojamas tol, kol statyba nėra baigta, ir turtas nėra tinkamas naudoti numatytam tikslui.

2.4. Nematerialusis turtas išskyrus prestižą

Nematerialusis turtas iš pradžių yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta. Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nematerialiojo turto, išskyrus prestižą, naudingo tarnavimo laikas apskaičiuojamas kaip baigtinis. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per numatytą naudingo tarnavimo laiką.

Pelnas ir nuostolis iš nematerialiojo turto pripažinimo nutraukimo apskaičiuojamas kaip grynujų pardavimo pajamų ir balansinės turto vertės skirtumas ir apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje kai turto pripažinimas yra nutraukiamas.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.4. Nematerialusis turtas išskyrus prestižą (tęsinys)

Tyrimų ir plėtros kaštai

Tyrimų išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos. Plėtros išlaidos individualiems projektams yra pripažįstamos nematerialiuoju turtu, kai Grupė gali įrodyti nematerialiojo turto techninį naudingumą taip, kad jis galėtų būti naudojamas arba parduodamas, savo ketinimus užbaigti jį ir galimybę naudoti ar parduoti turtą taip, kad turtas ateityje teiktų ekonominę naudą bei turto užbaigimui reikalingų išteklių prieinamumą ir galimybę patikimai įvertinti plėtros išlaidas.

Po pradinio plėtros išlaidų pripažinimo turtu yra naudojamas savikainos modelis, pagal kurį turtas turi būti apskaitomas įsigijimo savikaina atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius. Turtas pradedamas amortizuoti kai plėtra yra pabaigta ir turtą galima naudoti. Jis yra amortizuojamas per 5 metus. Plėtros laikotarpiu turto vertės sumažėjimas įvertinamas kasmet.

Programinė įranga

Naujos programinės įrangos įsigijimo išlaidos yra kapitalizuojamos ir pripažįstamos nematerialiu ilgalaikiu turtu, jei šios išlaidos nėra kompiuterinės įrangos sudedamoji dalis. Programinė įranga yra amortizuojama per 2 - 15 metų laikotarpį.

Išlaidos, patirtos atstatant arba išlaikant Grupės ir Bendrovės numatomą ekonominę naudą iš turimų programinių sistemų veiklos, yra pripažįstamos to laikotarpio, kai atliekami palaikymo ir priežiūros darbai, sąnaudomis.

Licencijos

Licencijos yra suteiktos atitinkamos valdžios institucijos laikotarpiui nuo 2 iki 10 metų su galimybe jas pratęsti šio periodo pabaigoje. Licencijos yra amortizuojamos tiesioginiu būdu jų galiojimo laikotarpiu. Licencijos suteikia galimybę jas atnaujinti, jei Grupė atitinka licencijos sąlygas ir gali būti atnaujinamos su mažomis arba be jokių sąnaudų Grupei. Jei licencijos laikotarpis yra pratęsiamas, amortizacijos nepripažinta trukmė yra peržiūrima. Visos Grupės patentų ir licencijų registravimo pagal ES direktyvų reikalavimus sąnaudos yra kapitalizuojamos ir amortizuojamos per jų naudingo tarnavimo laikotarpį (detalesnė informacija pateikiama 17 pastaboje).

2.5. Verslo jungimai ir prestižas

Verslo jungimai yra apskaitomi naudojant įsigijimo metodą. Jis apima įsigyto verslo identifikuoto turto (apimant anksčiau nustotą pripažinti nematerialųjį turtą) ir įsipareigojimų (apimant nenumatytus įsipareigojimus ir neįtraukiant ateities pertvarkymų) pripažinimą tikrąja verte.

Prestižas, įgytas verslo susijungimo metu, yra pripažįstamas įsigijimo verte ir yra įsigijimo savikainos perviršis, lyginant su grynąja įsigyjamo turto, įsipareigojimų ir neapibrėžtų įsipareigojimų Grupės dalimi. Po pirminio pripažinimo prestižas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus bet kokius sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius. Vertės sumažėjimo vertinimo tikslais verslo susijungimų metu įsigytas prestižas įsigijimo dieną yra priskiriamas pinigų generuojantiems vienetams arba pinigų generuojančių vienetų grupėms, kurios, kaip tikimasi, turės naudos iš susijungimo, nepriklausomai nuo to, ar kitas Grupės turtas ir įsipareigojimai yra priskirti šiems vienetams ar vienetų grupėms. Kiekvienas vienetas arba vienetų grupė, į kuriuos yra įtrauktas prestižas:

- parodo žemiausią lygį Grupėje, kuriam esant prestižas yra tikrinamas vidiniais valdymo tikslais; ir
- yra ne didesnis nei Grupės pirminis ar antrinis segmentas pagal TAS 14 „Segmentai“.

Kai prestižas sudaro įplaukas kuriančio vieneto dalį (įplaukas kuriančių vienetų grupę), ir to vieneto sudėtyje esančios veiklos dalis yra parduodama, prestižas, susijęs su parduota veikla, yra įtraukiamas į parduodamos veiklos likutinę vertę, nustatant pajamas arba nuostolius iš veiklos pardavimo. Tokiu atveju parduotas prestižas yra įvertinamas atsižvelgiant į parduotos veiklos santykinę vertę lyginant su likusia įplaukas kuriančio vieneto dalimi.

Pardavus dukterines įmones, skirtumas tarp pardavimo kainos ir grynojo turto su sukauptais keitimo skirtumais bei prestižu yra pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.6. Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Finansinių ataskaitų rengimo dieną Grupė nustato, ar yra požymių, kad turto vertė gali būti sumažėjusi. Jei tokie požymiai egzistuoja, arba jei yra reikalinga kartą metuose tikrinti, ar turto vertė nėra sumažėjusi, Grupė apskaičiuoja tokio turto atgautiną vertę. Turto atgautina vertė yra didesnė iš turto ar pinigų uždirbančio vieneto tikrosios vertės, iš jos atėmus pardavimo išlaidas, ir jo naudojimo vertės. Turto atgautina vertė yra nustatoma individualiam turtui, išskyrus tuos atvejus, kai turtas negeneruoja pinigų srautų, nepriklausomų nuo kito turto ar turto grupių. Kai apskaitinė turto vertė viršija atgautiną vertę, turto vertė yra sumažėjusi ir yra ji sumažinama iki atgautinos vertės. Nustatant naudojimo vertę planuojami pinigų srautai yra diskontuojami iki dabartinės vertės, naudojant priešmokestinę diskonto normą, kuri atspindi pinigų laiko vertę rinkoje galiojančiomis sąlygomis ir specifinę to turto riziką. Nustatant tikrąją vertę atėmus pardavimo sąnaudas, naudojamas atitinkamas įvertinimo modelis. Šie skaičiavimai yra patvirtinti vertinimo kartotinių, kotiruojama akcijų kaina dukterinių įmonių, kuriomis prekiaujama biržoje, ar kitais galimais tikrųjų verčių indikatoriais.

Tęstinių veiklų vertės sumažėjimo nuostoliai yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Turtui, išskyrus prestižą, įvertinimas daromas kiekvienos ataskaitos metu nepriklausomai nuo to ar buvo požymių, kad anksčiau pripažįstamas vertės sumažėjimo nuostolis daugiau nebeegzistuoja arba sumažėjo. Jei toks požymis egzistuoja, Grupė įvertina atstatomąją sumą. Anksčiau pripažintas vertės sumažėjimas yra atstatomas tik tuo atveju, kai pasikeitė įvertinimai, naudoti nustatyti atgautinai vertei, lyginant su paskutiniu vertės sumažėjimo pripažinimo momentu. Šiuo atveju, apskaitinė turto vertė yra padidinama iki atgautinos vertės. Ši padidinta vertė negali būti didesnė už tokią apskaitinę turto vertę (įvertinus nusidėvėjimą), kuri būtų buvusi, jei praeityje niekada nebūtų pripažintas vertės sumažėjimas. Vertės sumažėjimo atstatymas yra pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje. Vertės sumažėjimas susijęs su prestižu nėra atstatomas.

Šie kriterijai yra taip pat taikomi specifinio turto vertės sumažėjimo įvertinimui:

Prestižas

Prestižo vertė yra peržiūrima kasmet arba dažniau, jei įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai rodo, jog apskaitinė vertė yra sumažėjusi.

Vertės sumažėjimas yra nustatomas įvertinant įplaukas kuriančio vieneto ar grupės įplaukas kuriančių vienetų, su kuriuo susijęs prestižas, atgautiną sumą. Kai įplaukas kuriančio vieneto (pinigus kuriančių vienetų grupės) atgautina suma yra mažesnė už įplaukas kuriančio vieneto (pinigus kuriančių vienetų grupės), kuriam buvo nustatytas prestižas, likutinę vertę, pripažįstami vertės sumažėjimo nuostoliai. Su prestižu susiję vertės sumažėjimo nuostoliai ateityje negali būti atstatomi. Grupė atlieka kasmetinį prestižo vertės sumažėjimo testavimą gruodžio 31 d.

2.7. Investicijos ir kitas finansinis turtas

Pagal 39 TAS finansinis turtas yra skirstomas į finansinį turtą, pelno (nuostolių) ataskaitoje apskaitomą tikrąją vertę, suteiktas paskolas ir gautinas sumas, finansinį turtą, laikomą iki išpirkimo termino, finansinį turtą, galimam pardavimui arba išvestines finansines priemones, priskiriamas efektyviems apsidraudimo instrumentams, jei tinkamos. Grupė nustato finansinio turto klasifikavimą pirminiu pripažinimo momentu.

Iš pradžių finansinis turtas yra apskaitomas įsigijimo vertę, kuri yra lygi sumokėto atlyginimo tikrajai vertei, įtraukiant (išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąja vertę pelno (nuostolių) ataskaitoje) sandorio sudarymo sąnaudas.

Finansinio turto pirkimas arba pardavimas, kuris reikalauja perdavimo per nustatytą laiką arba pagal nusistovėjusią tvarką rinkoje (įprastinis įsigijimas) yra pripažįstami pardavimo dieną, t.y. dieną, kai Grupė įsipareigoja pirkti arba parduoti turtą.

Grupės finansinį turtą sudaro pinigai, pirkėjų ir kitos gautinos sumos, paskolos ir kitos gautinos sumos ir išvestinės finansinės priemonės.

Vėlesnis finansinio turto įvertinimas priklauso nuo jų klasifikavimo:

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.7. Investicijos ir kitas finansinis turtas (tęsinys)

Finansinis turtas vertinamas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje

Finansiniam turtui, vertinamam tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, priskiriamas prekybinis turtas ir finansinis turtas, priskiriamas pirminiu vertinimu finansiniam turtui, vertinamam tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje. Finansinis turtas yra klasifikuojamas kaip prekybinis, kai jis buvo įsigytas su tikslu parduoti jį artimiausioje ateityje. Šiai kategorijai taip pat priskiriamos Grupės išvestinės finansinės priemonės, kurios neatitinka apsidraudimo apskaitos kriterijų, nustatytų TAS 39. Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje balanso dieną apskaitomas tikrąja verte, o pelnas arba nuostoliai iš šio turto vertės pasikeitimo yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino

Iki išpirkimo dienos laikomas neišvestinis finansinis turtas, kuris turi nustatytus mokėjimus ir nustatytą išpirkimo datą, yra klasifikuojamas kaip iki išpirkimo dienos laikomos investicijos, jei Grupė ketina ir gali laikyti šią investiciją iki išpirkimo dienos. Po pirminio nustatymo iki išpirkimo laikomos investicijos yra apskaitomos amortizuota verte. Ši vertė yra skaičiuojama iš įsigijimo savikainos atėmus pagrindinės sumos gražinimus, pridėjus arba atėmus sukauptą amortizaciją, kuri apskaičiuojama naudojant efektyvios palūkanų normos metodą kaip skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir išpirkimo sumos, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius. Šie skaičiavimai apima visus gautus ar sumokėtus komisinius mokesčius tarp sutarties šalių, kurie yra efektyvios palūkanų normos sudėtinė dalis, išlaidas ir visas kitas priemokas ir nuolaidas. Pelnas ir nuostoliai yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje, kai investicijų pripažinimas nutraukiamas arba sumažėja jų vertė, taip pat per amortizacijos procesą. Grupė ir Bendrovė neturėjo investicijų, laikomų iki išpirkimo termino 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d.

Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuriuo neprekiaujama aktyvioje rinkoje. Po pirminio pripažinimo paskolos ir gautinos sumos vėliau yra apskaitomos amortizuota verte, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą atimant visus vertės sumažėjimus. Amortizuota vertė yra apskaičiuojama įskaitant visas įsigijimo nuolaidas ar priedus ir apima mokesčius, neatskiriamus nuo efektyvios palūkanos normos ir sandorio kainos. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai toks turtas yra nurašomas, sumažėja jo vertė ar jis yra amortizuojamas.

Finansinės priemonės, skirtos parduoti

Finansinis turtas, skirtas parduoti – tai finansinis turtas, kuris nėra išvestinė finansinė priemonė skirta parduoti, ir kuris nepriskiriamas nė vienai iš trijų aukščiau paminėtų grupių. Po pirminio pripažinimo finansinis turtas, skirtas parduoti, finansinėse ataskaitose apskaitomas tikrąja verte, kartu su pelnu ir nuostoliais, kurie buvo pripažinti tiesiogiai nuosavame kapitale, tikrosios vertės rezerve. Kai investicija yra parduodama, sukauptas pelnas arba nuostoliai, anksčiau apskaityti nuosavybėje, pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje. Iš investicijų uždirbtos ar sumokėtos palūkanos yra apskaitomos kaip palūkanų pajamos ar sąnaudos, naudojant efektyvią palūkanų normą. Iš investicijų gauti dividendai yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje kaip „Gauti dividendai“ kai atsiranda teisė gauti išmokas. 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo investicijų, skirtų parduoti.

2.8. Finansinio turto vertės sumažėjimas

Kiekvieną balanso sudarymo datą Grupė vertina, ar yra požymių, kad finansinis turtas ar finansinio turto grupė yra nuvertėję. Finansinis turtas ar finansinio turto grupė yra nuvertėję, tada ir tik tada, jei yra nustatytas vertės sumažėjimas, kurį sąlygoja vienas ar keli įvykiai po pirminio turto pripažinimo (įvykė nuostolių įvykiai) ir (ar) tų nuostolių įvykis (ar įvykiai) turi neigiamą įtaką finansinio turto ar turto grupės pinigų srautams ir yra įmanoma tą įtaką patikimai įvertinti. Vertės sumažėjimo požymiais gali būti požymiai, kad skolininkas ar skolininkų grupė turi reikšmingų finansinių sunkumų, yra pažeidžiamos paskolos ir palūkanų mokėjimo sąlygos, yra tikimybė, kad jie bankrutuos ar bus kitaip reorganizuoti arba kur yra informacijos, kad prognozuojami pinigų srautai sumažės dėl, pavyzdžiui, pasikeitusių ekonominių sąlygų, kurios įtakotų klientų įsipareigojimų nevykdymą.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.8. Finansinio turto vertės sumažėjimas (tęsinys)

Amortizuota savikaina pripažintas turtas

Grupė ir Bendrovė, vertindamos paskolas bei gautinas sumas iš kitų šalių, nustato, ar egzistuoja objektyvūs individualiai reikšmingo turto vertės sumažėjimo įrodymai arba turto vertės sumažėjimo įrodymai bendrai tokiam turtui, kuris nėra individualiai reikšmingas. Jei yra nustatyta, kad individualiai vertinamo turto (tiek reikšmingo, tiek ne) vertė nėra sumažėjusi, toks turtas yra įtraukiamas į savo kredito rizika panašaus turto grupes ir toms grupėms vertės sumažėjimas yra nustatomas bendrai. Turtas, kuriam vertės sumažėjimas yra nustatytas individualiai ir kuriam vertės sumažėjimo nuostoliai yra ir toliau pripažįstami, nėra įtraukiamas į bendrai vertinamo turto vertės sumažėjimo įvertinimą.

Jeigu yra požymių, kad turto vertė yra sumažėjusi, turto vertės sumažėjimas yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp turto balansinės vertės ir planuojamų pinigų srautų dabartinės vertės (neįvertinant ateityje tikėtinų nuostolių, kurie dar nėra patirti). Turto balansinė vertė yra mažinama apskaičiuoto vertės sumažėjimo suma, ir vertės sumažėjimo suma yra įtraukiama į pelno (nuostolių) ataskaitą naudojant vertės sumažėjimo sąskaitą. Jeigu vėlesniu laikotarpiu turto vertės sumažėjimo nuostoliai sumažėja arba padidėja ir šis sumažėjimas (padidėjimas) gali būti siejamas tiesiogiai su įvykiu, įvykusi po vertės sumažėjimo pripažinimo, anksčiau pripažintas vertės sumažėjimas yra atstatomas arba padidinamas. Jei nurašymas vėliau yra atstatomas, atstatymas pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Planuojamų pinigų srautų dabartinė vertė yra apskaičiuojama naudojant efektyvią pradinę palūkanų normą. Jeigu paskolos palūkanų norma yra kintama, diskontuojant pinigų srautus yra naudojama dabartinė efektyvioji palūkanų norma.

Finansinės investicijos skirtos parduoti

Jei skirtos pardavimui finansinės investicijos yra nuvertėjusios, tai dydis apimantis skirtumą tarp jų savikainos (grynąja verte įvertinus visus grąžinimus ir amortizaciją) ir jų dabartinės tikrosios vertės, atėmus visus anksčiau pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažintus nuostolius, yra perkeliamas iš tikrosios vertės rezervo akcininkų nuosavybėje į pelno (nuostolių) ataskaitą. Vertės sumažėjimo, susijusio su nuosavybės vertybiniais popieriais, klasifikuojamais kaip skirti parduoti, atstatymas nėra pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje. Vertės sumažėjimo atstatymas, susijęs su skolos vertybiniais popieriais, yra parodomas pelno (nuostolių) ataskaitoje, jei investicijos tikrosios vertės padidėjimas gali būti siejamas su įvykiu, įvykusi po vertės sumažėjimo pripažinimo pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2.9. Atsargos

Atsargos apskaitomos žemesniąja iš savikainos ir grynosios realizacinės vertės, atėmus vertės sumažėjimą pasenusioms ir lėtai judančioms atsargoms. Grynoji realizacinė vertė yra pardavimo kaina, esant įprastinėms verslo sąlygoms, atėmus užbaigimo, rinkodaros ir paskirstymo išlaidas. Savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Į pagamintos produkcijos ir nebaigtos gamybos savikainą įtraukiamos pastovios ir kintamos pridėtinės išlaidos, esant normalioms gamybos apimtims. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos.

2.10. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje ir einamosiose sąskaitose bei kiti trumpalaikiai indėliai, kurių pradinis terminas trumpesnis nei 3 mėnesiai.

2.11. Finansiniai įsipareigojimai

Pagal 39 TAS finansiniai įsipareigojimai yra skirstomi į finansinius įsipareigojimus, pelno (nuostolių) ataskaitoje apskaitomus tikrąją verte, suteiktas paskolas arba išvestines finansines priemones, priskiriamas efektyviems apsidraudimo instrumentams, jei tinkamos. Grupė nustato finansinių įsipareigojimų klasifikavimą pirminiu pripažinimo momentu. Pirminiu pripažinimo momentu finansiniai įsipareigojimai yra apskaitomi tikrąją verte bei paskolų atveju, įtraukiant tiesiogiai su sandoriu susijusius kaštus.

Grupės finansinius įsipareigojimus sudaro tiekėjų ir kitos mokėtinos sumos, bankų overdraftai, paskolos, finansinio lizingo įsipareigojimai ir išvestiniai finansiniai instrumentai.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.11. Finansiniai įsipareigojimai (tęsinys)

Vėlesnis finansinių įsipareigojimų įvertinimas priklauso nuo jų klasifikavimo:

Finansiniai įsipareigojimai vertinami tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje

Finansiniams įsipareigojimams, vertinamiems tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, priskiriamas prekybiniai įsipareigojimai ir finansiniai įsipareigojimai, priskiriami pirminiu vertinimu finansiniams įsipareigojimams, vertinamiems tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje. Finansiniai įsipareigojimai yra klasifikuojami kaip skirti parduoti, kai jie buvo įsigyti su tikslu parduoti juos artimiausioje ateityje. Šiai kategorijai taip pat priskiriamos Grupės išvestinės finansinės priemonės, kurios neatitinka apsidraudimo apskaitos kriterijų, nustatytų TAS 39. Pelnas arba nuostoliai iš šių įsipareigojimų vertės pasikeitimo yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje. 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo finansinių įsipareigojimų, vertinamų tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Paskolos

Po pirminio pripažinimo, paskolos, kurioms nustatytos palūkanos, apskaitomos amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą. Pelnas ir nuostoliai pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje kai įsipareigojimų pripažinimas yra nutraukiamas bei amortizavimo metu. Paskolos klasifikuojamos kaip ilgalaikės, jei finansavimo sutartis prieš balanso sudarymo datą rodo, kad įsipareigojimai balanso sudarymo dieną buvo ilgalaikiai.

2.12. Nuoma

Įvertinimas ar susitarimas yra (arba) apima nuomą yra atliekamas susitarimo pradžioje atsižvelgiant į konkretaus turto panaudojimą ir į tai, ar susitarimas suteikia teisę turą naudoti.

Grupė kaip nuomotojas

Finansinės nuomos, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda pereina Grupei, įmokos kapitalizuojamos nuomos pradžioje tikrąja nuomojamo turto verte arba minimalių finansinės nuomos įmokų dabartine verte, jei pastaroji yra mažesnė. Finansinės nuomos įmokos yra padalinamos tarp finansinių išlaidų ir nuomos įsipareigojimų mažinimo, kad pasiekti pastovią palūkanų normą likusiam įsipareigojimų balansui. Finansinės išlaidos yra atspindimos pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Kapitalizuotas nuomojamas turtas yra nudėvimas per trumpesnį įvertintą naudingą laikotarpį, arba nuomos laikotarpį, jei nėra aišku, kad Grupė gaus nuosavybės teisę pasibaigus nuomos laikotarpiui.

Įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra apskaitomos kaip sąnaudos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

2.13. Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (ar, kur tinkama, dalis finansinio turto ar dalies panašaus finansinio turto grupės) pripažinimas yra nutraukiamas, kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Grupė ir Bendrovė perdavė teisę į pinigų srautus, arba prisiėmė įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajam šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką; ir arba (a) perleido iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba (b) nei perleido, nei išlaikė su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleido šio turto kontrolę.

Kai Grupė ir Bendrovė perleidžia teises į turto pinigų srautus, bet neperleidžia su turto nuosavybe susijusios rizikos, naudos ir turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas tiek, kiek Grupė ir Bendrovė yra su juo susijusios.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.13. Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas (tęsinys)

Kai esamas finansinis įsipareigojimas tam pačiam kreditoriui yra pakeičiamas kitu įsipareigojimu su iš esmės kitomis sąlygomis, arba esamo įsipareigojimo sąlygos yra iš esmės pakeičiamos, tokie pakeitimai yra pripažįstami esamų įsipareigojimų pripažinimo nutraukimu ir naujų įsipareigojimų pripažinimu, skirtumą tarp jų pripažįstant pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2.14. Išvestinės finansinės priemonės ir apsidraudimo sandorių apskaita

Grupė naudoja išvestines finansines priemones, tokias kaip valiutos kursų pasirinkimo sandorius ir palūkanų normų apskaitos sandorius, siekdama apsidrausti atitinkamai nuo valiutos kursų ir palūkanų normų pokyčio rizikos. Pirminiu pripažinimo momentu tokie išvestiniai finansiniai instrumentai apskaitomi tikrąja verte, kuri buvo sandorio sudarymo dieną, o vėliau vertinami tikrąja verte. Išvestinės finansinės priemonės apskaitomos kaip finansinis turtas, kai tikroji vertė yra teigiama ir kaip finansiniai įsipareigojimai, kai tikroji vertė yra neigiama.

Pelnas ar nuostoliai, atsirandantys iš išvestinių finansinių priemonių, kurios neatitinka apsidraudimo apskaitos nuostatų ir neefektyvios apsidraudimo sandorių dalies, tikrosios vertės pasikeitimo per metus yra apskaitomi iš karto pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Valiutos kursų pasirinkimo sandorių tikroji vertė yra skirtumo tarp pasirinkimo valiutos kurso ir sandorio kurso bei laiko vertės suma. Pasirinkimo sandorio valiutos kursas nustatomas atsižvelgiant į dabartinį pasirinkimo valiutos kursą panašaus termino kontraktams. Palūkanų normų apskaitos sandorių tikroji vertė nustatoma atsižvelgiant į panašių instrumentų rinkos vertes.

Apsidraudimo apskaitai apsidraudimo sandoriai klasifikuojami kaip:

- tikrosios vertės apsidraudimo sandoriai, kai apdraudžiamas galimas tikrosios vertės, susijusios su pripažintu turtu ar įsipareigojimu arba nepripažintu įmonės įsipareigojimu (išskyrus užsienio valiutos kurso pasikeitimo riziką) pasikeitimas; arba
- pinigų srautų apsidraudimo sandoriai, kai apdraudžiamas galimas pinigų srautų nepastovumas, susijęs su specifine rizika, susijusia su pripažintu turtu ar įsipareigojimu, arba labai tikėtiniu prognozuojamu sandoriu ar valiutos kurso rizika dėl nepripažinto įmonės įsipareigojimo; arba
- grynosios investicijos į užsienio veiklą apsidraudimo sandoriai.

Apsidraudimo sandorio pradžioje, Grupė formaliai nustato ir dokumentuoja apsidraudimo sandorius, kuriems Grupė siekia taikyti apsidraudimo sandorių apskaitą, rizikos valdymo tikslą ir strategiją pasirinktam apsidraudimui. Dokumentavimas apima apsidraudimo instrumento identifikavimą, apdraudžiamąjį straipsnį ar sandorį, draudžiamos rizikos prigimtį ir kaip įmonė įvertins apsidraudimo instrumento efektyvumą, atsveriant galimus draudžiamojo straipsnio tikrosios vertės ar pinigų srautų svyravimus, susijusius su draudžiama rizika. Tikima, kad tokie apsidraudimo sandoriai yra labai efektyvūs, atsveriant galimus tikrosios vertės ar pinigų srautų svyravimus, ir pastoviai yra įvertinami siekiant nustatyti, jog jie iš tiesų buvo labai efektyvūs tais finansinių ataskaitų ruošimo laikotarpiais, kuriems buvo sudaryti.

Apsidraudimo sandoriai, kurie atitinka griežtus apsidraudimo sandorių apskaitos kriterijus, yra apskaitomi taip:

Pinigų srautų apsidraudimo sandoriai

Apsidraudimo instrumentų pajamų ar nuostolių efektyvioji dalis apskaitoma tiesiogiai nuosavame kapitale, tuo tarpu kai bet kokia neefektyvi dalis pripažįstama iš karto pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Sumos, apskaitytos nuosavame kapitale, perkeliama į pelno (nuostolių) ataskaitą, kai apdrausta operacija įtakoja pelną ar nuostolį, t.y. kai apdraustos finansinės pajamos ar sąnaudos yra pripažįstamos arba kai įvyksta numatytas pardavimas. Kai apdraustas straipsnis yra nefinansinio turto ar įsipareigojimo vertė, suma, apskaityta nuosavame kapitale yra perkeliama į pradinę nefinansinio turto ar įsipareigojimo vertę.

Jei daugiau nebesitikima, kad prognozuojamas sandoris įvyks, sumos, prieš tai pripažintos nuosavame kapitale yra perkeliama į pelno (nuostolių) ataskaitą. Jei pasibaigia apsidraudimo instrumento galiojimo laikas arba jis yra parduodamas, nutraukiamas arba įvykdomas be pakeitimo ar pratęsimo, arba jo nustatymas kaip apsidraudimo instrumento yra atšaukiamas, sumos, kurios prieš tai buvo apskaitytos nuosavame kapitale, lieka nuosavame kapitale tol, kol įvyksta numatytas sandoris.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.14. Išvestinės finansinės priemonės ir apsidraudimo sandorių apskaita (tęsinys)

Grupė turi palūkanų normų apsikeitimo sandorius, kurie naudojami apsidrausti nuo kintamų palūkanų normų svyravimų, susijusių su Jelfa S.A. paskolomis. Daugiau informacijos pateikiama 27 pastaboje.

Trumpalaikės ir ilgalaikės dalies klasifikacija

Išvestinės priemonės, kurioms netaikoma apsidraudimo sandorių apskaita ir efektyvūs apsidraudimo instrumentai yra klasifikuojami kaip trumpalaikiai arba ilgalaikiai ar skirstomi į einamųjų metų dalį ir ilgalaikę dalį pagal faktų ir aplinkybių įvertinimą (t.y. pagal susijusius sutartinius pinigų srautus):

- tais atvejais, kai Grupė laiko išvestinį instrumentą kaip ekonominę apsidraudimo priemonę (ir netaiko apsidraudimo apskaitos) ilgesnį nei 12 m. po balanso datos periodą, išvestinė finansinė priemonė klasifikuojama kaip ilgalaikė (arba atskiriama einamųjų metų dalis ir ilgalaikė dalis) pagal susijusio pagrindinio straipsnio klasifikavimą;
- įterptinės išvestinės finansinės priemonės, kurios nėra tiesiogiai susijusios su pagrindiniu kontraktu, klasifikuojamos taip pat, kaip pinigų srautai iš pagrindinio kontrakto;
- išvestinės finansinės priemonės, kurios yra priskirtos nustatytos ir faktiškai yra efektyvūs apsidraudimo instrumentai, yra klasifikuojamos taip pat, kaip klasifikuojamas pagrindinis apdraustasis straipsnis. Išvestinė finansinė priemonė skirstoma į einamųjų metų dalį ir ilgalaikę dalį tik tuo atveju, jei patikimas išskyrimas yra įmanomas.

2.15. Dotacijos

Dotacijos yra pripažįstamos kai yra pagrįsta garantija, kad dotacija bus gauta ir visos susijusios sąlygos bus įvykdytos. Dotacijos, susijusios su išlaidomis, yra pripažįstamos kaip ataskaitinio laikotarpio pajamos, kai būtina tikslingai suderinti dotaciją su kompensuojamomis išlaidomis. Dotacijos, susijusios su turtu, suma finansinėse ataskaitose pripažįstama kaip ateinančių laikotarpių pajamos ir pajamomis pripažįstamos per turto, susijusio su šia dotacija, naudingo tarnavimo laikotarpį. Pelno (nuostolių) ataskaitoje dotacijos amortizacijos sąnaudos mažina nusidėvėjimo sąnaudų straipsnį.

2.16. Išmokos darbuotojams

Grupės įmonės Hoechst-Biotika spol. s.r.o. ir Jelfa S.A. moka pensijų išmokas ir progines premijas savo darbuotojams.

Išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas balanse ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę balanso sudarymo dieną bei atspindi aktuarinį pelną arba nuostolius ir ankstesnio darbo sąnaudas. Nustatytų išmokų darbuotojams įsipareigojimas balanso dieną yra apskaičiuojamas remiantis nepriklausomais aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Dabartinė apibrėžtų ilgalaikių išmokų darbuotojams įsipareigojimų vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, naudojant vyriausybės obligacijų, išreikštų ta pačia valiuta kaip išmokos ir kurių išmokėjimo laikotarpis panašus į numatomą išmokų mokėjimo laikotarpį, palūkanų normą.

Aktuarinis pelnas ir nuostoliai padidina ar sumažina sąnaudas, apskaitytas pelno (nuostolių) ataskaitoje tą laikotarpį, kai jie atsiranda. Ankstesnio darbo sąnaudos, susijusios su apibrėžtų išmokų darbuotojams planu yra sistemingai apskaitomos pelno (nuostolių) ataskaitoje, naudojant tiesiogiai proporcingą metodą, per periodą, kai mokamos išmokos turi būti.

2.17. Atidėjiniai

Atidėjiniai apskaitomi tada, kai dėl įvykio praeityje Grupė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Kai Grupė tikisi, kad dalis ar visa atidėjimų suma bus kompensuota, pavyzdžiui remiantis draudimo sutartimi kompensuojama suma yra pripažįstama kaip atskiras turtas, bet tik kai kompensavimas yra garantuotas. Su atidėjiniais susijusios išlaidos yra apskaitomos pajamų (nuostolių) ataskaitoje grynąja verte, atsižvelgiant į kompensuojamas sumas. Jei pinigų laiko vertė nereikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant to laikotarpio prieš-mokestinę palūkanų normą, jei reikia, atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimui specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjimo padidėjimas, atspindintis praėjusio laiko tarpą, yra apskaitomas kaip finansinės sąnaudos.

2.18. Neapibrėžtumai

Neapibrėžtieji įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys ištekliai bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtasis turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.19. Pelno ir atidėtojo pelno mokestis

Einamųjų metų pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai už einamuosius ir praėjusius metus vertinami suma, kuria tikimasi gauti arba sumokėti mokesčių administratoriui. Mokesčiams apskaičiuoti naudojamas tas mokesčių tarifas ir mokesčių įstatymai, kurie galiojo arba iš esmės galiojo balanso sudarymo dieną.

Einamųjų metų pelno mokestis, susijęs su sandoriais, apskaitytais tiesiogiai nuosavame kapitale, apskaitomas nuosavame kapitale, o ne pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtąjį pelno mokestį. Pelno mokestis skaičiuojamas pagal atitinkamos šalies mokesčių įstatymų reikalavimus.

Standartinis Lietuvos Respublikos įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas 2008 m. buvo 15 proc. 2007 m. greta įmonių mokamo 15 proc. pelno mokesčio buvo mokamas 3 proc. socialinis mokestis, apskaičiuotas remiantis pelno mokesčio apskaičiavimo principais. Įsigaliojus Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo pakeitimams, nuo 2009 m. sausio 1 d. neribotam terminui nustatytas 20 proc. pelno mokesčio tarifas.

Lietuvoje mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Bendrovė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Bendrovė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno.

Standartinis pelno mokesčio tarifas Lenkijoje ir Slovakijoje yra 19%.

Remiantis Lenkijos teisės aktais mokestiniai nuostoliai gali būti keliami 5 metus. Pusė pirmųjų nuostolių gali būti išskaityti bet kuriais 5 metų laikotarpio metais. Slovakijoje kiekvienų metų mokestiniai nuostoliai turi būti atskirti ir gali būti keliami 5 mokestinius metus.

Atidėtojo pelno mokestis yra skaičiuojamas taikant balansinių įsipareigojimų metodą laikiniams skirtumams tarp mokestinės bei turto ir įsipareigojimų bazės ir sumų, apskaitytų finansinėse ataskaitose balanso sudarymo datą.

Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas yra pripažįstamas visiems laikiniams skirtumams, išskyrus:

- tuos laikinuosius skirtumus, kai atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas atsiranda iš pirminio prestižo pripažinimo arba iš turto ar įsipareigojimo ūkinėje operacijoje, kuri nėra verslo jungimas, ir ūkinės operacijos metu nedaro įtakos nei apskaitiniam pelnui, nei mokestiniam pelnui ar nuostoliams; ir
- laikinuosius skirtumus, susijusius su investicija į dukterinę bendrovę, kai laikinųjų skirtumų pasikeitimo laikotarpis negali būti kontroliuojamas ir yra tikėtina, kad laikinieji skirtumai nebus realizuoti numatomoje ateityje.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra pripažįstamas visiems leidžiamiems laikiniams skirtumams, keliamoms mokestinėms paskoloms ir nuostoliams tiek, kiek tikimasi, kad juos bus galima panaudoti sudengiant su mokestiniu pelnu, išskyrus:

- tuos laikinuosius skirtumus, kai atidėtojo pelno mokesčio turtas atsiranda iš pirminio pripažinimo turto ar įsipareigojimo ūkinėje operacijoje, kuri nėra verslo jungimas, ir ūkinės operacijos metu nedaro įtakos nei apskaitiniam pelnui, nei mokestiniam pelnui ar nuostoliams; ir
- leidžiamus laikinuosius skirtumus, susijusius su investicija į dukterinę bendrovę, kai atidėtojo pelno mokesčio turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kiek tikimasi, kad laikinieji skirtumai realizuosis artimoje ateityje ir bus uždirbtas mokestinis pelnas, kurį bus galima sudengti su laikiniais skirtumais.

Atidėtojo pelno mokesčio balansinė vertė peržiūrima kiekvieną balanso sudarymo dieną ir yra sumažinama ta dalimi, kuriai ateityje nebesitikima turėti pakankamai mokestinio pelno, kuris padėtų realizuoti visą ar dalį atidėtojo pelno mokesčio. Nepripažintas atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas kiekvieną balanso sudarymo dieną ir pripažįstamas ta dalimi, kuriai ateityje tikimasi turėti pakankamai mokestinio pelno, kuris realizuotų atidėtojo pelno mokestį.

Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra vertinami mokesčių tarifu, kuris, kaip tikimasi, bus taikomas laikotarpiu, kuriame bus realizuojamas turtas ar padengiamas įsipareigojimas, atsižvelgiant į mokesčių tarifus, kurie buvo priimti ar iš esmės priimti balanso datą.

Atidėtasis pelno mokestis, susijęs su operacijomis, apskaitytomis tiesiogiai nuosavame kapitale, apskaitomas nuosavame kapitale, o ne pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.19. Pelno mokestis (tęsinys)

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra sudengiami, jei egzistuoja juridškai įteisintos teisės sudengti pelno mokesčio turtą su pelno mokesčio įsipareigojimu bei pelno mokestis yra susijęs su ta pačia apmokestinama bendrovė ir tuo pačiu mokesčių administratoriumi.

2.20. Pelnas vienai akcijai

Pelnas vienai akcijai apskaičiuojamas dalijant akcininkams priskiriamą grynąjį pelną iš metinio išleistų ir apmokėtų paprastųjų akcijų skaičiaus svertinio vidurkio.

2.21. Dividendų išmokėjimas

Dividendų išmokėjimas Bendrovės akcininkams yra pripažįstamas kaip įsipareigojimai Grupės ir Bendrovės finansinėse ataskaitose tą laikotarpį, kada jie buvo patvirtinti visuotinio akcininkų susirinkimo.

2.22. Pajamų pripažinimas

Pajamos pripažįstamos, kai tikėtina, jog Grupė ir Bendrovė gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, ir kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą. Pajamos įvertinamos tikrąja verte, atėmus suteiktas nuolaidas, permokų grąžinimus ir kitus pardavimų mokesčius ir muitus. Prieš pripažįstant šias pajamas reikia, kad būtų tenkinami žemiau išvardinti specifiniai pajamų pripažinimo kriterijai:

Prekių pardavimas

Pajamos iš prekių pardavimo yra pripažįstamos perdavus riziką bei prekių nuosavybės teikiamą naudą, paprastai pristačius prekes.

Palūkanų pajamos

Pajamos yra pripažįstamos kaupiant palūkanas (taikant efektyvios palūkanų normos metodą). Palūkanų pajamos įtraukiamos į finansinės veiklos pajamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Dividendai

Pajamos yra pripažįstamos kai atsiranda Grupės teisė gauti išmokėjimus.

2.23. Skolinimosi kaštai

Skolinimosi kaštai kapitalizuojami, kai yra tiesiogiai priskirtini konkrečiam, kriterijus atitinkančiam turto, įsigijimui, statybai ar gamybai. Skolinimosi kaštų kapitalizavimas pradedamas, kai vykdoma veikla, reikalinga parengti turtą numatomam naudojimui ir yra patiriamos skolinimosi išlaidos. Skolinimosi kaštai yra kapitalizuojami tol, kol iš esmės visa veikla, būtina turtui parengti numatomam naudojimui ar pardavimui, yra baigta. Jei galutinė turto apskaitinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę, apskaitomi vertės sumažėjimo nuostoliai.

2.24. Segmentai

Verslo segmentu šiose finansinėse ataskaitose laikoma Grupės ir Bendrovės sudedamoji dalis, dalyvaujanti gaminant atskirą produktą ar teikiant paslaugą arba grupę susijusių produktų ar paslaugų, kurios rizika ir pelnas skiriasi nuo kitų verslo segmentų.

Geografiniu segmentu šiose finansinėse ataskaitose laikoma Grupės ir Bendrovės sudedamoji dalis, dalyvaujanti gaminant produktus ar teikiant paslaugas tam tikroje ekonominėje aplinkoje, kurios rizika ir pelnas skiriasi nuo kitų sudedamųjų dalių, veikiančių kitoje ekonominėje aplinkoje.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.25. Svarbūs apskaitiniai sprendimai, įvertinimai ir prielaidos

Rengiant finansines ataskaitas Grupės ir Bendrovės vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui ataskaitinei datai. Tačiau šių įvertinimų neapibrėžtumas gali įtakoti ateities rezultatus, kurie gali reikalauti reikšmingų turto ar įsipareigojimų apskaitinės vertės pakeitimų. Šių finansinių ataskaitų reikšmingos sritys, kuriose naudojami įvertinimai, yra aptariamose žemiau.

Prestižo vertės sumažėjimas

Mažiausiai vieną kartą metuose Grupė įvertina prestižo vertės sumažėjimą. Įvertinimas reikalauja pinigų generuojančių vienetų, kuriems yra priskirtas prestižas, vertės nustatymo. Vertės nustatymui yra būtina, kad vadovybė nustatytų tikėtinus ateities pinigų srautus iš pinigų generuojančio vieneto ir pasirinktų tinkamą diskontavimo normą minėtų pinigų srautų dabartinės vertės apskaičiavimui. Apskaitinė prestižo vertė 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 253.629 tūkst. litų (2007 m. gruodžio 31 d. – 287.794 tūkst. litų) (detaliau 17 pastaboje).

Atidėtojo mokesčio turtas

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra apskaitomas visiems nepanaudotiems mokesčiniams nuostoliams balanse tada, kai yra tikėtina gauti tiek planuojamo mokesčio pelno ateityje, kad jo pakaktų laikiniams skirtumams realizuoti. Reikšmingas vadovybės įvertinimas yra reikalingas nustatant atidėtojo mokesčio turto dydį, kuris gali būti pripažintas, atsižvelgiant į galimą laiką ir būsimo apmokestinamo pelno lygį kartu su būsimo mokesčių planavimo strategijomis. Grupės pripažintų mokesčio nuostolių apskaitinė vertė 2008 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 9.530 tūkst. litų (2007 m. gruodžio 31 d. – 10.690 tūkst. litų).

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai yra nustatyti remiantis vadovybės atliktais šių sumų atsipirkimo ir atgavimo terminų įvertinimais, susijusiais su sumomis, kurios nebus atgautos pagal pradžioje numatytus terminus. Šiems apskaitiniams įvertinimams atlikti reikia priimti svarbius sprendimus. Šie sprendimai remiasi reikšmingais įvertinimais, kad skolininkas susidūrė su rimtais finansiniais sunkumais, tikimybe, kad skolininkas bankrutuos arba bus įvykdyta finansinė reorganizacija, taip pat mokėjimų nevykdymu ar uždelsimu. Dabartiniai įvertinimai galėtų reikšmingai pasikeisti dėl pasikeitusios padėties rinkoje ar šalies ekonomikoje. Atsiperkamumo rodiklis taip pat labai priklauso nuo sėkmės rodiklio bei veiksmų, kurių buvo imtasi, siekiant atgauti uždelstas gautinas sumas. Gautinų sumų apskaitinės vertės yra atskleistos 20 ir 21 pastabose.

Ilgalaikis materialusis turtas – naudingo tarnavimo laikotarpis

Pagrindinės prielaidos, kuriomis remiantis nustatomas ilgalaikio materialiojo turto naudingojo tarnavimo laikotarpis, yra: numatoma turto naudojimo trukmė, numatomas techninis, technologinis ar kitoks senėjimas dėl paslaugų naujų ar pokyčių, teisinių ar panašių apribojimų turto naudojimui, tokių kaip finansinės nuomos sutarčių galiojimo data.

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Grupė ir Bendrovė įvertina, ar ataskaitų sudarymo dieną nėra požymių, kad nefinansinis turtas gali būti nuvertėjęs. Nefinansinio turto vertės sumažėjimas tikrinamas, kai yra požymių, jog balansinės sumos negali būti atgautos. Kai yra įvertinamos naudojimo vertės, vadovybė turi įvertinti tikėtinas būsimo piniginės įplaukas iš turto ar pinigų generuojančių vienetų ir pasirinkti tinkamą diskonto normą, skaičiuojant dabartinę piniginių įplaukų vertę.

2.26. Palyginamoji informacija

Kur buvo reikalinga, palyginamieji skaičiai pelno (nuostolių) ataskaitose, balansuose ir aiškinamojo rašto pastabose buvo pakoreguoti taip, kad atitiktų einamųjų metų pateikimą.

3. Pateikimo pakeitimas

2008 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė pakeitė pelno (nuostolių) ataskaitų pateikimą. Registravimo bei Tyrimų ir plėtros sąnaudos buvo išskirtos iš Administracinių bei Pardavimo ir paskirstymo sąnaudų ir pateiktos atskirai dėl skirtingos savo funkcinės paskirties. Be to, visos alokuotos dukterinės bendrovės Jelfa S.A. IT departamento sąnaudos buvo perklasifikuotos į Administracines sąnaudas. Minėti pateikimo pakeitimai suteikia tinkamesnę informaciją akcininkams ir vadovybei, padedančią suprasti Grupės ir Bendrovės finansinę veiklą.

Dėl minėtų pakeitimų, palyginamoji Grupės ir Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitų informacija buvo pertvarkyta: 2007 m. Grupės pardavimo savikaina sumažėjo 1.899 tūkst. litų, Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos sumažėjo 8.783 tūkst. litų ir Administracinės sąnaudos sumažėjo 76 tūkst. litų. 2007 m. Bendrovės Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos sumažėjo 757 tūkst. litų, o Administracinės sąnaudos sumažėjo 57 tūkst. litų.

4. Informacija pagal segmentus

Pirminę segmentų informaciją Grupė pateikia pagal veiklos sritis, kadangi rizika ir turto gražos rodikliai yra daugiausia įtakojami gaminamos produkcijos skirtumų. Grupė gamina ir platina vaistus, daugiausia injekcinius preparatus, tabletes, ir tepalus. Ateityje Grupė ir Bendrovė planuoja gaminti akių lašus ir vienkartinius vaistais užpildytus švirkštus, nes naujose Bendrovės gamybinėse patalpose yra tam įrengti cechai.

Antrinės informacijos pateikimas pagal segmentus yra geografinis – pagal pirkėjų buvimo vietą. Grupės pardavimai daugiausia vykdomi Lenkijoje, Rusijoje, Latvijoje, Vokietijoje, Slovakijoje, Lietuvoje ir kitose šalyse.

4. Informacija pagal segmentus (tęsinys)

Informacija pagal verslo segmentus už metus, pasibaigusius 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d., yra tokia:

Grupė	Injekciniai preparatai		Tabletės		Tepalai		Akių lašai, švirškštai		Nepaskirstyta		Iš viso	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
	(pertvarkyta)		(pertvarkyta)		(pertvarkyta)				(pertvarkyta)		(pertvarkyta)	
Kontraktinės gamybos pardavimo pajamos	46.867	46.560	23.907	24.628	1.425	1.817	-	-	87	-	72.286	73.005
Savos produkcijos pardavimo pajamos	55.931	48.056	112.899	92.666	141.232	120.502	-	-	164	1.175	310.226	262.399
Pajamų iš viso	102.798	94.616	136.806	117.294	142.657	122.319	-	-	251	1.175	382.512	335.404
Bendrasis segmento pelnas (nuostoliai)	42.332	36.588	65.621	52.049	103.196	83.297	(177)	-	136	(254)	211.108	171.680
Kita veikla, grynąja verte	-	-	-	-	-	-	-	-	2.521	2.639	2.521	2.639
Veiklos sąnaudos	(23.934)	(22.042)	(57.878)	(41.128)	(46.927)	(32.435)	-	-	(34.916)	(14.697)	(163.655)	(110.302)
Veiklos pelnas (nuostoliai) prieš finansines sąnaudas	18.398	14.546	7.743	10.921	56.269	50.862	(177)	-	(32.259)	(12.312)	49.974	64.017
Finansinės sąnaudos, grynąja verte	-	-	-	-	-	-	-	-	(60.037)	(25.281)	(60.037)	(25.281)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	18.398	14.546	7.743	10.921	56.269	50.862	(177)	-	(92.296)	(37.593)	(10.063)	38.736
Pelno mokestis	-	-	-	-	-	-	-	-	8.179	(1.446)	8.179	(1.446)
Segmento pelnas (nuostoliai)	18.398	14.546	7.743	10.921	56.269	50.862	(177)	-	(84.117)	(39.039)	(1.884)	37.290
Segmento turtas	104.105	61.093	117.409	111.026	74.312	72.962	14.081	-	442.457	524.073	752.364	769.154
Segmento įsipareigojimai	7.854	8.030	12.136	12.878	9.573	9.027	4.547	-	419.736	372.070	453.846	402.005
Ilgalaikio turto įsigijimas	13.405	424	15.134	5.509	1.824	5.466	11.242	-	19.801	37.471	61.406	48.870
Nusidėvėjimas ir amortizacija	6.891	7.155	9.131	9.576	5.077	4.894	75	-	19.364	19.794	40.538	41.419
Dotacijos amortizacija	(20)	-	(29)	-	-	-	(15)	-	(99)	-	(163)	-
Bendrovė												
	Injekciniai preparatai		Tabletės		Tepalai		Akių lašai, švirškštai		Nepaskirstyta		Iš viso	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Kontraktinės gamybos pardavimo pajamos	8.847	19.966	-	-	-	16	-	-	-	-	8.847	19.982
Savos produkcijos pardavimo pajamos	8.962	7.210	6.397	6.641	2.550	2.194	-	-	(2)	(80)	17.907	15.965
Pajamų iš viso	17.809	27.176	6.397	6.641	2.550	2.210	-	-	(2)	(80)	26.754	35.947
Bendrasis segmento pelnas (nuostoliai)	6.146	13.505	3.611	4.112	1.552	1.077	(177)	-	(11)	(79)	11.121	18.615
Kita veikla, grynąja verte	-	-	-	-	-	-	-	-	66	1.928	66	1.928
Veiklos sąnaudos	(10.054)	(11.035)	(6.181)	(1.953)	(794)	(213)	-	-	(7.222)	(38)	(24.251)	(13.239)
Veiklos pelnas (nuostoliai) prieš finansines sąnaudas	(3.908)	2.470	(2.570)	2.159	758	864	(177)	-	(7.167)	1.811	(13.064)	7.304
Finansinės sąnaudos, grynąja verte	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.166)	12.031	(1.166)	12.031
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	(3.908)	2.470	(2.570)	2.159	758	864	(177)	-	(8.333)	13.842	(14.230)	19.335
Pelno mokestis	-	-	-	-	-	-	-	-	1.961	(2.806)	1.961	(2.806)
Segmento pelnas (nuostoliai)	(3.908)	2.470	(2.570)	2.159	758	864	(177)	-	(6.372)	11.036	(12.269)	16.529
Segmento turtas	17.158	1.849	21.800	391	1.202	509	14.081	-	364.166	379.953	418.407	382.702
Segmento įsipareigojimai	3.742	2.329	3.302	1.987	67	302	4.547	-	103.940	44.342	115.598	48.960
Ilgalaikio turto įsigijimas	8.924	3	13.028	-	-	-	11.242	-	10.360	13.935	43.554	13.938
Nusidėvėjimas ir amortizacija	708	686	215	133	2	109	75	-	1.329	792	2.329	1.720
Dotacijos amortizacija	(20)	-	(29)	-	-	-	(15)	-	(99)	-	(163)	-

4. Informacija pagal segmentus (tęsinys)

Informacija pagal geografinius segmentus už metus, pasibaigusius 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d., yra tokia:

Grupė	Kontraktinės gamybos pardavimo pajamos		Savos produkcijos pardavimo pajamos		Pajamų iš viso		Turto pagal jo buvimo vietą iš viso		Ilgalaikio turto įsigijimas	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
	Lenkija	2.304	1.121	212.361	180.716	214.665	181.837	604.171	668.384	12.438
Rusija	-	-	44.082	38.589	44.082	38.589	-	-	-	-
Latvija	29.091	32.048	612	428	29.703	32.476	-	-	-	-
Vokietija	19.355	19.902	-	-	19.355	19.902	-	-	-	-
Slovakija	15.773	13.396	2.661	337	18.434	13.733	64.732	60.424	5.508	4.256
Lietuva	-	-	17.186	14.623	17.186	14.623	83.461	40.346	43.460	13.938
Vengrija	3.002	5.925	4.528	3.621	7.530	9.546	-	-	-	-
Ukraina	-	-	6.184	6.293	6.184	6.293	-	-	-	-
Čekijos Respublika	1.908	10	4.232	1.061	6.140	1.071	-	-	-	-
Gruzija	-	-	5.771	2.852	5.771	2.852	-	-	-	-
Bulgarija	-	-	3.201	2.233	3.201	2.233	-	-	-	-
Kazachstanas	-	-	3.193	4.628	3.193	4.628	-	-	-	-
Baltarusija	-	-	2.377	1.489	2.377	1.489	-	-	-	-
Vietnamas	-	-	1.962	2.439	1.962	2.439	-	-	-	-
Moldova	-	-	886	265	886	265	-	-	-	-
Uzbekistanas	-	-	608	535	608	535	-	-	-	-
Šveicarija	572	102	-	-	572	102	-	-	-	-
Didžioji Britanija	204	372	-	-	204	372	-	-	-	-
Kirgizija	-	-	188	243	188	243	-	-	-	-
JAV	-	53	-	-	-	53	-	-	-	-
Nepaskirstyta	77	76	194	2.047	271	2.123	-	-	-	-
Iš viso	72.286	73.005	310.226	262.399	382.512	335.404	752.364	769.154	61.406	48.870

Bendrovė	Kontraktinės gamybos pardavimo pajamos		Savos produkcijos pardavimo pajamos		Pajamų iš viso		Turto pagal jo buvimo vietą iš viso		Ilgalaikio turto įsigijimas	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
	Lietuva	-	-	17.186	14.623	17.186	14.623	418.407	382.702	43.554
Latvija	8.847	19.966	612	362	9.459	20.328	-	-	-	-
Lenkija	-	-	109	846	109	846	-	-	-	-
Kazachstanas	-	-	-	121	-	121	-	-	-	-
Suomija	-	16	-	-	-	16	-	-	-	-
Armėnija	-	-	-	13	-	13	-	-	-	-
Iš viso	8.847	19.982	17.907	15.965	26.754	35.947	418.407	382.702	43.554	13.938

2008 m. Bendrovės kontraktinės gamybos pardavimo pajamos sumažėjo dėl gamybos perkėlimo į naujas gamyklos patalpas.

5. Verslo jungimas

2008 m. gruodžio 23 d. Grupės įmonė Jelfa S.A. įsigijo 100% Lenkijos tepalų gamintojos Laboratorium Farmaceutyczne Homeofarm sp. z.o.o akcijų.

Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM Sp. z.o.o. pripažintino turto ir įsipareigojimų tikroji vertė įsigijimo dieną ir atitinkama apskaitinė vertė prieš įsigijimo datą buvo:

	Apskaitinė vertė	Įsigijimo metu pripažinta tikroji vertė
Ilgalaikis materialusis turtas (16 pastaba)	1.413	2.108
Ilgalaikis nematerialusis turtas (17 pastaba)	25	1.608
Kitas ilgalaikis turtas	15	34
Atsargos	1.090	2.067
Gautinos sumos	1.107	1.107
Kitas trumpalaikis turtas	3	3
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	664	664
Turto iš viso	4.317	7.591
Ilgalaikiai įsipareigojimai	25	657
Prekybos skolos	602	602
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos	138	138
Įsipareigojimų iš viso	765	1.397
Grynasis turtas	3.552	6.194
Įsigijimo metu atsiradęs prestižas		3.081
Įsigijimo datą sumokėti pinigai		1.841
Pinigai, kurie turės būti sumokėti ateityje (30 pastaba)		7.434
Atlygio iš viso		9.275
Įgyti grynieji pinigai		(664)
Pirkimo atlygio iš viso, atėmus įgytus grynuosius pinigus		8.611

Visa 9.275 tūkst. litų atlygio suma apima 187 tūkst. litų teisinių paslaugų sąnaudas ir kitus mokesčius.

3.081 tūkst. litų prestižą sudaro laukiama sinergija, atsirandanti iš įsigijimo, ir kita nauda dėl to, kad Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM Sp. z.o.o. turtas ir veikla prisidės prie Grupės (17 pastaba).

Jei verslo jungimas būtų įvykęs metų pradžioje, Grupės grynasis rezultatas apytiksliai būtų 1.100 tūkst. litų didesnis, o Grupės pajamos išaugtų apie 6.700 tūkst. litų.

Visos Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o akcijos, kurių vertė yra 83 tūkst. litų, yra įkeistos Jelfa S.A. pardavėjui kaip užstatas mokėjimams, kurie bus sumokėti ateityje pagal pardavimo sutartį.

6. Pardavimo savikaina

2008 m. darbuotojų išmokų sąnaudos, sudarančios 47.819 tūkst. litų ir 1.328 tūkst. litų (2007 m. – 43.455 tūkst. litų ir 2.372 tūkst. litų) buvo įtrauktos į pardavimų savikainą atitinkamai Grupės ir Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitose.

7. Kitos pajamos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Kitos pajamos:				
Nuoma ir paslaugos	4.466	3.310	76	28
Ilgalaikio materialiojo turto pardavimo pajamos	34	2.356	20	2.127
Trumpalaikio turto pardavimo pajamos	942	804	325	292
	<u>5.442</u>	<u>6.470</u>	<u>421</u>	<u>2.447</u>

2007 m. Bendrovė pardavė senos gamyklos pastatus, esančius Veiverių g. Kaune ir uždirbo 2.127 tūkst. litų pelną.

8. Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
	(pertvarkyta)		(pertvarkyta)	
Rinkodaros paslaugos	(41.772)	(32.056)	(1.430)	(1.197)
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	(27.319)	(17.268)	(1.192)	(620)
Transportavimo sąnaudos	(3.265)	(6.706)	-	-
Kitos išlaidos, susijusios su pardavimo ir paskirstymo darbuotojais	(3.025)	(1.515)	-	-
Amortizacija	(3.011)	(2.791)	(6)	-
Ofiso sąnaudos	(2.398)	(1.771)	(14)	(13)
Nuoma	(1.839)	(567)	-	-
Mokymai ir susitikimai	(1.676)	(1.312)	(27)	(30)
Nusidėvėjimas	(1.674)	(2.205)	(149)	(52)
Paslaugos	(1.610)	(922)	(38)	(37)
Mokesčiai (išskyrus socialinį draudimą ir pelno mokestį)	(1.345)	(631)	-	-
Transporto priemonių eksploatacija	(1.139)	(317)	(124)	(95)
Komandiruočių sąnaudos	(919)	(604)	(63)	(53)
Remontas ir eksploatacija	(612)	(989)	-	-
Komunalinės paslaugos	(85)	(114)	-	-
Kita	(4.930)	(4.681)	(265)	(54)
	<u>(96.619)</u>	<u>(74.449)</u>	<u>(3.308)</u>	<u>(2.151)</u>

Pardavimo ir paskirstymo sąnaudos 2008 m. išaugo dėl marketingo veiklos plėtros, lyginant su tuo pačiu 2007 m. periodu. Daug marketingo akcijų buvo suorganizuota siekiant skatinti senų ir naujų vaistų pardavimus Lenkijoje.

Be to, 2008 m. trys Grupės atstovybės Slovakijoje, Čekijoje ir Vengrijoje, kurios buvo įkurtos 2007 m., veikė pilnus metus bei viena nauja atstovybė buvo įkurta Bulgarijoje. 2007 m. minėtos trys atstovybės veikė ne pilnus metus ir neturėjo reikšmingos veiklos, nes buvo tik pradėjusios savo veiklą.

9. Registravimo sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
	(pertvarkyta)		(pertvarkyta)	
Naujų produktų registracija	(5.567)	(2.208)	-	-
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	(4.005)	(3.307)	(342)	(88)
Paslaugos	(2.386)	(626)	(165)	(75)
Transporto priemonių eksploatacija	(565)	(565)	(19)	(6)
Komandiruočių sąnaudos	(531)	(357)	(27)	(13)
Ofiso sąnaudos	(471)	(130)	(5)	(1)
Kitos išlaidos, susijusios su vaistų registravimo darbuotojais	(343)	(213)	-	-
Mokymai ir susitikimai	(321)	(196)	(1)	(1)
Nuoma	(129)	(92)	-	-
Nusidėvėjimas	(83)	(68)	(2)	(1)
Amortizacija	(70)	(52)	(65)	(49)
Variacijų ir atnaujinimo mokesčiai	(66)	(550)	(468)	(523)
Remontas ir eksploatacija	(35)	(63)	-	-
Komunalinės paslaugos	(35)	(30)	-	-
	<u>(14.607)</u>	<u>(8.457)</u>	<u>(1.094)</u>	<u>(757)</u>

Registravimo sąnaudos apima išlaidas, patirtas medicininių produktų ir maisto papildų registravimui pagal priežiūros reikalavimus.

10. Tyrimų ir plėtros sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
	(pertvarkyta)		(pertvarkyta)	
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	(1.305)	(1.018)	(198)	(32)
Kitos tiesioginės tyrimų ir plėtros sąnaudos	(747)	(805)	-	-
Paslaugos	(139)	(56)	(9)	-
Komandiruočių sąnaudos	(124)	(88)	(41)	(6)
Kitos išlaidos, susijusios su tyrimų ir plėtros darbuotojais	(89)	(145)	-	-
Mokymai ir susitikimai	(75)	(26)	-	-
Remontas ir eksploatacija	(59)	(16)	-	-
Amortizacija	(55)	(51)	-	-
Nusidėvėjimas	(34)	(9)	(7)	-
Ofiso sąnaudos	(32)	(20)	(1)	-
Komunalinės paslaugos	(31)	(26)	-	-
Transporto priemonių eksploatacija	(19)	(20)	(6)	-
Nuoma	(11)	(3)	-	-
Kita	(6)	(18)	(56)	(19)
	<u>(2.726)</u>	<u>(2.301)</u>	<u>(318)</u>	<u>(57)</u>

11. Administracinės sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
	(pertvarkyta)		(pertvarkyta)	
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	(17.376)	(14.587)	(6.636)	(5.153)
Konsultacinės ir kitos panašios sąnaudos	(8.230)	(1.814)	(6.477)	(129)
Atsargų nurašymas	(2.783)	(1.117)	(360)	(332)
Amortizacija	(2.700)	(2.464)	(27)	(27)
Atsargų nuvertėjimo pasikeitimas*	(2.516)	213	(9)	133
Nusidėvėjimas	(2.360)	(1.421)	(715)	(521)
Gautinų sumų nuvertėjimo pasikeitimas*	(2.010)	3.311	-	-
Komandiruočių sąnaudos	(1.301)	(945)	(642)	(451)
Kitų gautinų sumų nurašymas	(1.143)	-	(1.143)	-
Nuoma	(1.086)	(801)	(1.017)	(775)
Komunalinės paslaugos	(968)	(740)	(387)	(220)
IT paslaugos	(841)	(483)	-	-
Transporto priemonių eksploatacija	(764)	(648)	(179)	(159)
Telekomunikacijos sąnaudos	(573)	(412)	(205)	(189)
Ofiso sąnaudos	(548)	(754)	(121)	(536)
Valymas ir atliekų utilizavimas	(503)	(180)	(206)	(54)
Mokymai ir susitikimai	(420)	(452)	(31)	(254)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nurašymas	(366)	-	(116)	-
Remontas ir eksploatacija	(294)	(321)	-	-
Mokesčiai (išskyrus socialinį draudimą ir pelno mokesčių)	(240)	(356)	(95)	(227)
Atidėjinių, susijusių su Corhydron byla, pasikeitimas	380	352	-	-
Ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo pasikeitimas*	-	1.513	-	-
Kita	(3.061)	(2.989)	(1.165)	(1.380)
	<u>(49.703)</u>	<u>(25.095)</u>	<u>(19.531)</u>	<u>(10.274)</u>

* 2007 m. 918 tūkst. litų pajamas dėl atsargų nuvertėjimo pasikeitimo, 3.311 tūkst. litų pajamas dėl gautinų sumų nuvertėjimo pasikeitimo ir 1.513 tūkst. litų pajamas dėl ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo pasikeitimo sudaro Jelfa S.A. atstatyti turto vertės sumažėjimai, kurie buvo apskaityti prieš tai, kai Bendrovė įsigijo šią dukterinę įmonę.

Per 2008 m. Grupė ir Bendrovė patyrė 5.602 tūkst. litų sąnaudų, nesusijusių su įprastine Grupės ir Bendrovės veikla. Minėtos sąnaudos daugiausiai susijusios su projekto dėl strateginių alternatyvų apžvalgos vykdymu ir yra apskaitytos kaip konsultacinės ir kitos panašios sąnaudos. Projektą vykdė keletas konsultacinių bendrovių, vadovaujamos finansinių konsultacijų bendrovės „Merrill Lynch International“.

Taip pat 2008 m. Grupės administracinės sąnaudos išaugo dėl apskaitytų atsargų nuvertėjimo ir nurašymų, kurie daugiausiai buvo susiję su neharmonizuotų (pagal ES reikalavimus) vaistų ir žaliavų, susijusių su jais, likučiais. Atsargų nuvertėjimo pasikeitimas ir nurašymai per 2008 m. siekė 5.299 tūkst. litų (2007 m. – 904 tūkst. litų).

Be to 2008 m. dėl pablogėjusios situacijos rinkoje, Grupės įmonės peržiūrėjo gautinas sumas ir įvertino nuvertėjimą toms sumoms, kurios susijusios su rizikingomis rinkomis, ypač Rusija, Ukraina. Per 2008 m. gautinų sumų nuvertėjimo sąnaudos Grupės pelno nuostolio ataskaitoje sudarė 2.010 tūkst. litų (nulį 2007 m.).

2008 m. Bendrovė nurašė 1.143 tūkst. litų gautino pelno mokesčio prie pajamų šaltinio, kuris buvo sumokėtas Grupės įmonės Jelfa S.A. Lenkijoje, kadangi Bendrovė negali jo sudengti su mokėtiniu pelno mokesčiu dėl patirtų einamųjų metų mokesčių nuostolių.

Administracinėse sąnaudose yra apskaitytas užmokestis Ernst & Young už finansinių ataskaitų auditą, su auditu susijusias ir kitas ne su auditu susijusias paslaugas. Užmokestis už 2008 m. Grupės ir Bendrovės finansinių ataskaitų auditą atitinkamai sudarė 425 tūkst. litų ir 140 tūkst. litų (2007 m. atitinkamai 327 tūkst. litų ir 86 tūkst. litų). Su auditu susijusių paslaugų užmokestis 2008 m. atitinkamai sudarė 75 tūkst. litų ir 25 tūkst. litų (2007 m. atitinkamai 115 tūkst. litų ir 97 tūkst. litų). Be to, 2008 m. Grupė ir Bendrovė sumokėjo 1.882 tūkst. litų už Ernst & Young darbus, susijusius su projektu dėl strateginių alternatyvų apžvalgos.

12. Finansinės veiklos pajamos (sąnaudos) grynąja verte

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Finansinės veiklos pajamos:				
Palūkanų pajamos	145	301	2	8.164
Dividendai iš dukterinių įmonių	-	-	-	6.992
Teigiama valiutos kurso įtaka, grynąja verte	-	-	1.470	-
Pelnas iš finansinių instrumentų	12.905	-	-	-
Kitos finansinės veiklos pajamos	38	1	-	-
	<u>13.088</u>	<u>302</u>	<u>1.472</u>	<u>15.156</u>
Finansinės veiklos sąnaudos:				
Palūkanų (sąnaudos)	(22.366)	(21.199)	(2.537)	(1.817)
Investicijos nuvertėjimas (18 pastaba)	-	-	-	(1.110)
(Neigiama) valiutos kurso įtaka, grynąja verte	(49.953)	(3.960)	-	(185)
Finansinių instrumentų mokesčiai	(705)	-	-	-
Kitos finansinės veiklos (sąnaudos)	(101)	(424)	(101)	(13)
	<u>(73.125)</u>	<u>(25.583)</u>	<u>(2.638)</u>	<u>(3.125)</u>
	<u>(60.037)</u>	<u>(25.281)</u>	<u>(1.166)</u>	<u>12.031</u>

Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas 2008 m. pasikeitė daugiausiai dėl neigiamos valiutų kursų įtakos. 2008 m. birželio 3 d. Jelfa S.A. 248.000 tūkst. zlotų paskolos iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. buvo konvertuotos kursu 3.3515 PLN/EUR į paskolas eurais (25 pastaba). Tai leido sumažinti palūkanų normos bazę, taikomą paskoloms, bet sąlygojo paskolos likučiui EUR/PLN valiutos kurso kitimo riziką. Dėl 2008 m. mažėjančio Lenkijos zlotų kurso, kuris 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 4.17 PLN/EUR Grupė patyrė 55.702 tūkst. litų neigiamą valiutos kurso įtaką. Pinigų srautų atžvilgiu Grupė nepatiria valiutos kurso kitimo rizikos, nes pinigų srautai eurais yra pakankami, kad padengtų paskolų ir kitų mokėtinų sumų eurais įsipareigojimus.

13. Pelno mokestis

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Pelno mokesčio sąnaudos				
Ataskaitinių metų pelno mokestis	(114)	(2.463)	-	(2.368)
Praėjusių metų einamojo pelno mokesčio koregavimas	(61)	34	(14)	-
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	8.354	983	1.975	(438)
	<u>8.179</u>	<u>(1.446)</u>	<u>1.961</u>	<u>(2.806)</u>
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos pelno (nuostolių) ataskaitoje				

13. Pelno mokestis (tęsinys)

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Atidėtojo pelno mokesčio turtas				
Keliami mokesčiai nuostoliai	16.544	22.614	2.571	-
Paskolų valiutų kursų skirtumai	8.816	-	-	-
Ilgalaikis materialusis turtas	7.098	7.874	20	73
Išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė	2.267	-	-	-
Suakauptumai	2.034	2.649	48	17
Gautinos sumos	1.011	715	413	392
Išmokos darbuotojams	826	1.144	-	-
Atsargos	555	439	28	82
Atidėjiniai, susiję su Corhydron byla	-	71	-	-
Kita	590	780	333	333
Atidėtojo mokesčio turtas prieš realizacinės vertės sumažėjimą	39.741	36.286	3.413	897
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(8.727)	(16.198)	(1.358)	(817)
Atidėtojo pelno mokesčio turtas grynąja verte	31.014	20.088	2.055	80
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas				
Ilgalaikis materialusis turtas	(12.275)	(12.881)	-	-
Ilgalaikis nematerialusis turtas	(3.829)	(4.612)	-	-
Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje	(2.088)	-	-	-
Kita	(1.276)	(382)	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	(19.468)	(17.875)	-	-

2008 m. Grupės ir Bendrovės atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimas buvo apskaitomi naudojant 19% ir 20% tarifus (2007 m. 19% ir 15%).

13. Pelno mokestis (tęsinys)

Grupės laikinųjų skirtumų prieš mokestinę įtaką pasikeitimai 2008 m. buvo tokie:

	2007 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje	Pripažinta nuosavame kapitale	Įsigyta dukterinė įmonė	Valiutos kurso įtaka	2008 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	119.021	9.849	(40.326)	-	(2.147)	86.397
Paskolų valiutų kursų skirtumai	-	54.479	-	-	(8.079)	46.400
Ilgalaikio materialiojo turto turtas	41.545	487	-	68	(4.747)	37.353
Išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė	-	-	14.021	-	(2.082)	11.939
Su kaupimai	13.966	(2.063)	-	79	(1.290)	10.692
Gautinos sumos	4.313	1.109	-	-	(210)	5.212
Išmokos darbuotojams	6.021	(1.174)	-	-	(500)	4.347
Atsargos	2.426	773	-	26	(311)	2.914
Atidėjiniai, susiję su Corhydron byla	372	(372)	-	-	-	-
Kitas turtas	4.557	(1.376)	-	-	(174)	3.007
Ilgalaikio materialiojo turto įsipareigojimas	(67.795)	(5.505)	-	(895)	9.590	(64.605)
Ilgalaikis nematerialusis turtas	(24.274)	3.005	-	(1.584)	2.700	(20.153)
Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje	-	(12.905)	-	-	1.916	(10.989)
Kiti įsipareigojimai	(2.011)	(4.679)	-	(979)	953	(6.716)
Laikinieji skirtumai prieš realizacinės vertės sumažėjimą	98.141	41.628	(26.305)	(3.285)	(4.381)	105.798
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(86.400)	1.688	40.326	-	(1.189)	(45.575)
Laikinųjų skirtumų iš viso	11.741	43.316	14.021	(3.285)	(5.570)	60.223
Atidėtasis pelno mokestis grynąja verte	2.213	8.354	2.664	(624)	(1.061)	11.546

Bendrovės laikinųjų skirtumų prieš mokestinę įtaką pasikeitimai 2008 m. buvo tokie:

	2007 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje	2008 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	-	12.855	12.855
Gautinos sumos	2.613	(548)	2.065
Su kaupimai	113	127	240
Atsargos	547	(407)	140
Ilgalaikio materialiojo turto turtas	487	(387)	100
Kitas turtas	2.220	(555)	1.665
Laikinieji skirtumai prieš realizacinės vertės sumažėjimą	5.980	11.085	17.065
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(5.447)	(1.343)	(6.790)
Laikinųjų skirtumų iš viso	533	9.742	10.275
Atidėtasis pelno mokestis grynąja verte	80	1.975	2.055

2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovės keliamų mokestinių nuostolių likutis gali būti keliamas neribotą laiką. Likusi Grupės keliamų mokestinių nuostolių dalis gali būti keliami iki 2011 m.

13. Pelno mokestis (tęsinys)

Grupės laikinųjų skirtumų prieš mokestinę įtaką pasikeitimai 2007 m. buvo tokie:

	2006 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje	Pripažinta nuosavame kapitale	Valiutos kurso įtaka	2007 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	55.106	1.479	58.421	4.015	119.021
Ilgalaikio materialiojo turto turtas	32.125	7.264	-	2.156	41.545
Su kaupimai	4.149	9.532	-	285	13.966
Gautinos sumos	4.730	(755)	-	338	4.313
Išmokos darbuotojams	6.060	(495)	-	456	6.021
Atsargos	2.132	201	-	93	2.426
Atidėjiniai, susiję su Corhydron byla	695	(352)	-	29	372
Kitas turtas	4.146	294	-	117	4.557
Ilgalaikio materialiojo turto įsipareigojimas	(54.226)	(9.600)	-	(3.969)	(67.795)
Ilgalaikis nematerialusis turtas	(25.344)	2.716	-	(1.646)	(24.274)
Kiti įsipareigojimai	(394)	(1.516)	-	(101)	(2.011)
Laikinieji skirtumai prieš realizacinės vertės sumažėjimą	29.179	8.768	58.421	1.773	98.141
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(13.320)	(4.209)	(58.421)	(10.450)	(86.400)
Laikinių skirtumų iš viso	15.859	4.559	-	(8.677)	11.741
Atidėtasis pelno mokestis grynąja verte	2.907	983	-	(1.677)	2.213

Bendrovės laikinųjų skirtumų prieš mokestinę įtaką pasikeitimai 2007 m. buvo tokie:

	2006 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje	2007 m. gruodžio 31 d. likutis
Gautinos sumos	2,626	(13)	2,613
Su kaupimai	986	(873)	113
Atsargos	667	(120)	547
Ilgalaikio materialiojo turto turtas	354	133	487
Kitas turtas	2,347	(127)	2,220
Laikinieji skirtumai prieš realizacinės vertės sumažėjimą	6,980	(1,000)	5,980
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(3,527)	(1,920)	(5,447)
Laikinių skirtumų iš viso	3,453	(2,920)	533
Atidėtasis pelno mokestis grynąja verte	518	(438)	80

13. Pelno mokestis (tęsinys)

Viso pelno mokesčio suderinimas su teorine suma, naudojant Grupės ir Bendrovės mokesčio tarifus, yra toks:

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Pelnas prieš apmokestinimą	(10.063)	38.736	(14.230)	19.335
Pelno mokestis, apskaičiuotas taikant įstatymų nustatytą tarifą*	(1.509)	6.972	(2.135)	3.480
Pelno mokesčio nemažinančios (sąnaudos)	(751)	(10.631)	(380)	(958)
Atidėtojo pelno mokesčio realizacinės vertės pasikeitimas	(7.471)	13.808	541	288
Keliamų mokesčių nuostolių panaudojimas	-	(9.228)	-	-
Praėjusių metų einamojo pelno mokesčio koregavimas	(61)	34	(14)	-
Dukterinių įmonių mokesčių tarifų skirtumai	1.586	520	-	-
Pelno mokesčio tarifo pasikeitimas	27	(29)	27	(4)
Pelno mokesčio sąnaudos, apskaitytos pelno (nuostolių) ataskaitoje	<u>(8.179)</u>	<u>1.446</u>	<u>(1.961)</u>	<u>2.806</u>

* 2008 m. 15%, 2007 m. – 18%.

14. Pelnas tenkantis vienai akcijai

Pagrindinis pelnas vienai akcijai yra lygus sąlyginiam pelnui vienai akcijai, nes 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. nebuvo išleistos potencialios akcijos.

Pagrindiniam ir sąlyginiam Grupės pelnui vienai akcijai apskaičiuoti naudoti tokie pelno ir akcijų duomenys:

	2008 m.	2007 m.
Grynasis pelnas (nuostoliai)	(1.884)	37.290
Paprastųjų akcijų svertinis vidurkis (tūkst.)	31.106	31.106
Vienai akcijai tenkantis pelnas (nuostoliai) (litais)	<u>(0,06)</u>	<u>1,20</u>

15. Dividendai

2008 m. balandžio 17 d. įvykęs visuotinis akcininkų susirinkimas paskelbė 18.664 tūkst. litų dividendų už 2007 finansinius metus (0,6 lito už akciją). Iki 2008 m. gruodžio 31 d. buvo išmokėta 12.520 tūkst. litų dividendų. Likusi 6.144 tūkst. litų suma apskaityta kaip trumpalaikiai Bendrovės ir Grupės įsipareigojimai (30 pastaba). 2007 m. dividendai nebuvo skelbti.

16. Ilgalaikis materialusis turtas

Grupė	Žemė	Pastatai	Transporto priemonės		Nebaigta statyba	Iš viso
			Įrengimai ir įranga	ir kitas turtas		
Įsigijimo vertė:						
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	4.158	134.147	135.351	23.853	16.003	313.512
Įsigijimai	-	4.314	10.075	2.697	20.816	37.902
Perkėlimas iš turto, skirtu parduoti, į ilgalaikį turtą	-	173	-	-	-	173
Pardavimai ir nurašymai	(165)	(1)	(1.691)	(884)	(9.081)	(11.822)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	214	7.568	7.031	1.988	93	16.894
Perklasifikavimai	-	(27)	-	-	27	-
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	4.207	146.174	150.766	27.654	27.858	356.659
Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o. įsigijimas (5 pastaba)	1.244	-	582	5	277	2.108
Įsigijimai	-	18.352	21.772	5.094	10.864	56.082
Perkėlimas iš/į turtą, skirtu parduoti	-	-	(586)	-	110	(476)
Pardavimai ir nurašymai	(4)	(25)	(3.806)	(4.640)	-	(8.475)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	(336)	(12.365)	(12.673)	(2.841)	17	(28.198)
Perklasifikavimai	181	19.211	6.128	(235)	(25.285)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	5.292	171.347	162.183	25.037	13.841	377.700
Sukauptas nusidėvėjimas:						
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	-	6.496	29.199	4.468	-	40.163
Nusidėvėjimas per metus	-	7.701	21.075	6.558	-	35.334
Pardavimai ir nurašymai	-	-	(1.243)	(884)	-	(2.127)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	-	475	1.524	483	-	2.482
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	14.672	50.555	10.625	-	75.852
Nusidėvėjimas per metus	-	8.368	19.811	5.363	-	33.542
Perkėlimas iš/į turtą, skirtu parduoti	-	-	(490)	-	-	(490)
Pardavimai ir nurašymai	-	(3)	(3.556)	(3.130)	-	(6.689)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	-	(889)	(5.118)	(1.282)	-	(7.289)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	22.148	61.202	11.576	-	94.926
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	5.292	149.199	100.981	13.461	13.841	282.774
2007 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	4.207	131.502	100.211	17.029	27.858	280.807

16. Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Bendrovė	Transporto				Iš viso
	Pastatai	Įrengimai ir įranga	priemonės ir kitas turtas	Nebaigta statyba	
Įsigijimo vertė:					
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	301	19.888	1.011	13.057	34.257
Įsigijimai	-	85	713	12.943	13.741
Perkėlimas iš turto, skirto parduoti, į ilgalaikį turtą	173	-	-	-	173
Pardavimai ir nurašymai	-	(330)	(82)	-	(412)
Perklasifikavimai	(27)	-	-	27	-
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	447	19.643	1.642	26.027	47.759
Įsigijimai	17.350	13.986	696	10.635	42.667
Perkėlimas iš/į turtą, skirtą parduoti	-	(586)	-	110	(476)
Pardavimai ir nurašymai	-	(2.826)	(93)	-	(2.919)
Perklasifikavimai	18.590	4.935	15	(23.540)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	36.387	35.152	2.260	13.232	87.031
Sukauptas nusidėvėjimas:					
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	93	15.757	458	-	16.308
Nusidėvėjimas per metus	28	1.417	199	-	1.644
Pardavimai ir nurašymai	-	(246)	(78)	-	(324)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	121	16.928	579	-	17.628
Nusidėvėjimas per metus	293	1.596	337	-	2.226
Perkėlimas iš/į turtą, skirtą parduoti	-	(490)	-	-	(490)
Pardavimai ir nurašymai	-	(2.779)	(84)	-	(2.863)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	414	15.255	832	-	16.501
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	35.973	19.897	1.428	13.232	70.530
2007 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	326	2.715	1.063	26.027	30.131

Rugsėjo mėnesį Bendrovė Kaune atidarė naują gamyklą, kurioje įrengtos gamybos bei administracinės patalpos, laboratorija ir sandėliai. Bendrovė investavo į naują gamyklą 68.716 tūkst. litų. Gamyklos pastatas, administracinės patalpos, laboratorijos ir dalis įrengimų buvo pradėti dėvėti paskutinią 2008 m. ketvirtį, dėl to, lyginant su 2007 m. padidėjo Bendrovės nusidėvėjimo sąnaudos.

Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas 2008 m. atitinkamai sudaro 33.542 tūkst. litų ir 2.226 tūkst. litų (atitinkamai 35.334 tūkst. litų ir 1.644 tūkst. litų 2007 m.). 4.240 tūkst. litų ir 962 tūkst. litų sumos 2008 m. (3.703 tūkst. litų ir 574 tūkst. litų 2007 m.) atitinkamai Grupės ir Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitoje yra įtrauktos į veiklos sąnaudas. Likusios sumos yra įtrauktos į gamybos savikainą.

Grupės ir Bendrovės ilgalaikis materialusis turtas, kurio likutinė vertė 2008 m. gruodžio 31 d. buvo lygi atitinkamai 219.574 tūkst. litų ir 51.875 tūkst. litų (261.840 tūkst. litų ir 26.027 tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.), buvo įkeistas bankams kaip paskolų užstatas (25 pastaba).

16. Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Dalis Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2008 m. gruodžio 31 d. atitinkamai lygi 68.709 tūkst. litų ir 12.739 tūkst. litų, buvo visiškai nusidėvėjusi (atitinkamai 52.833 tūkst. litų ir 12.084 tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.), tačiau vis dar naudojama veikloje.

2008 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo įsipareigojimų pirkti ilgalaikį materialųjį turą. 2007 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės įsipareigojimai pirkti įrengimus atitinkamai sudarė 13.436 tūkst. litų ir 12.571 tūkst. litų.

Grupės ir Bendrovės 2008 m. kapitalizuotos skolinimosi sąnaudos, susijusios su kvalifikuojančio statomo turto įsigijimu, yra lygios 1.125 tūkst. litų (485 tūkst. litų 2007 m.). Kapitalizavimo norma, naudojama nustatant kapitalizuojamų skolinimosi sąnaudų sumą, 2008 m. Grupėje ir Bendrovėje buvo lygi 5,83% (2007 m. – 5,65%).

17. Ilgalaikis nematerialusis turtas

Grupė	Prestižas	Licencijos	Programinė įranga	Viduje sukurtas nematerialusis turtas	Vystomas nematerialusis turtas ir išankstiniai apmokėjimai		Iš viso
Įsigijimo vertė:							
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	270.279	33.417	11.189	32	1.081		315.998
Įsigijimai	-	6.751	1.334	2.716	167		10.968
Pardavimai ir nurašymai	-	(2.626)	(571)	-	-		(3.197)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	17.515	2.353	644	151	43		20.706
Perklasifikavimai	-	235	(159)	429	(505)		-
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	287.794	40.130	12.437	3.328	786		344.475
Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o. įsigijimas (5 pastaba)	3.081	1.583	-	-	25		4.689
Įsigijimai	-	2.087	2.137	705	395		5.324
Pardavimai ir nurašymai	-	(50)	(26)	-	(64)		(140)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	(37.246)	(5.463)	(1.285)	(535)	(130)		(44.659)
Perklasifikavimai	-	19	-	100	(119)		-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	253.629	38.306	13.263	3.598	893		309.689
Sukaupta amortizacija:							
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	-	2.099	1.657	-	-		3.756
Amortizacija per metus	-	3.537	2.470	78	-		6.085
Pardavimai ir nurašymai	-	(72)	(111)	-	-		(183)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	-	286	171	3	-		460
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	-	5.850	4.187	81	-		10.118
Amortizacija per metus	-	4.105	2.765	126	-		6.996
Pardavimai ir nurašymai	-	(43)	(26)	-	-		(69)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	-	(1.028)	(644)	(26)	-		(1.698)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	8.884	6.282	181	-		15.347
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	253.629	29.422	6.981	3.417	893		294.342
2007 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	287.794	34.280	8.250	3.247	786		334.357

17. Ilgalaikis nematerialusis turtas (tęsinys)

Bendrovė	Licencijos	Programinė įranga	Viduje sukurtas nematerialusis turtas	Vystomas nematerialusis turtas ir išankstiniai apmokėjimai	
				Iš viso	
Įsigijimo vertė:					
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	252	316	-	92	660
Įsigijimai	9	21	-	167	197
Pardavimai ir nurašymai	(2)	(19)	-	-	(21)
Perklasifikavimai	76	-	-	(76)	-
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	335	318	-	183	836
Įsigijimai	-	847	-	40	887
Pardavimai ir nurašymai	(50)	(10)	-	(64)	(124)
Perklasifikavimai	19	-	100	(119)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	304	1.155	100	40	1.599
Sukaupta amortizacija:					
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	186	264	-	-	450
Amortizacija per metus	49	27	-	-	76
Pardavimai ir nurašymai	(2)	(19)	-	-	(21)
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	233	272	-	-	505
Amortizacija per metus	50	38	15	-	103
Pardavimai ir nurašymai	(43)	(10)	-	-	(53)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	240	300	15	-	555
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	64	855	85	40	1.044
2007 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	102	46	-	183	331

2008 m. Bendrovė už 804 tūkst. litų įsigijo kompiuterinę programą SCADA (Supervisory Control And Data Acquisition), kuri kontroliuoja šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo ir kitus pramoninius procesus naujose Bendrovės gamyklos patalpose. SCADA bus baigta amortizuoti 2023 m. lapkričio mėn.

2008 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė turi 3.417 tūkst. litų ir 85 tūkst. litų viduje sukurto ilgalaikio nematerialiojo turto (2007 m. gruodžio 31 d. 3.347 tūkst. litų ir 100 tūkst. litų).

Grupės ir Bendrovės ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacija 2008 m. atitinkamai sudaro 6.996 tūkst. litų ir 103 tūkst. litų (atitinkamai 6.085 tūkst. litų ir 76 tūkst. litų 2007 m.). 5.836 tūkst. litų ir 98 tūkst. litų sumos 2008 m. (5.358 tūkst. litų ir 76 tūkst. litų 2007 m.) atitinkamai Grupės ir Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitose yra įtrauktos į veiklos sąnaudas. Likusios sumos yra įtrauktos į gamybos savikainą.

Dalis Grupės ir Bendrovės ilgalaikio nematerialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2008 m. gruodžio 31 d. atitinkamai lygi 6.227 tūkst. litų ir 415 tūkst. litų, buvo visiškai amortizuota (atitinkamai 5.214 tūkst. litų ir 413 tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.), tačiau vis dar naudojama veikloje.

Prestižo vertės sumažėjimo vertinimas

250.548 tūkst. litų prestižas, atsiradęs verslo jungimo su Jelfa S.A. metu, vertės sumažėjimo vertinimo tikslais yra priskiriamas vienam Jelfa S.A. pinigus kuriančiam vienetui. 3.081 tūkst. litų prestižas, atsiradęs verslo jungimo su Laboratorium Farmaceutyczne HOME OF FARM sp. z.o.o. metu, vertės sumažėjimo vertinimo tikslais yra priskiriamas vienam Laboratorium Farmaceutyczne HOME OF FARM sp. z.o.o. pinigus kuriančiam vienetui. Atsiperkamoji Jelfa S.A. ir Laboratorium Farmaceutyczne HOME OF FARM sp. z.o.o. vienetų vertė buvo apskaičiuota naudojimo vertės metodu, naudojant 5 metų pinigų srautų prognozes, kurios rėmėsi Grupės vadovybės patvirtintais finansiniais biudžetais. Priešmokestinė diskonto norma, taikyta pinigų srautų prognozėms, yra 13,1% (17,8% 2007 m.), o po 5 metų būsiami pinigų srautai buvo prognozuojami taikant 0% (3% 2007 m.) augimo koeficientą, kuris atspindi laukiamą vidutinį ekonomikos augimo tempą. 2008 m. Grupė pakeitė priešmokestinės diskonto normos skaičiavimo metodiką. Jei 2008 m. prielaidos būtų taikytos skaičiuojant 2007 m. priešmokestinę diskonto normą, ji 2007 m. būtų buvusi 12,0%. 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. prestižo vertės sumažėjimo požymių nebuvo.

17. Ilgalaikis nematerialus turtas (tęsinys)

Pagrįstai tikėtini pasikeitimai pagrindinėse prielaidose gali lemti, kad balansinė prestižo suma viršys atsiperkamąją jos vertę. Pagrindinės prielaidos, įtakojančios atsiperkamąją vertę yra vidutiniai svertiniai kapitalo kaštai ir augimo koeficientų prielaidos. Žemiau esanti lentelė parodo papildomas nuvertėjimo sumas, kurios atsirastų, pasikeitus pagrindinėms prielaidoms:

Vidutinių svertinių kapitalo kaštų padidėjimas / sumažėjimas	2008 m. Augimo koeficientų prielaidų padidėjimas / sumažėjimas				2007 m. Augimo koeficientų prielaidų padidėjimas / sumažėjimas			
	-1%	-0.5%	+0.5%	+1%	-1%	-0.5%	+0.5%	+1%
-1%	-	-	-	-	-	-	-	-
-0.5%	-	-	-	-	-	-	-	-
+0.5%	(5.318)	-	-	-	-	-	-	-
+1%	(22.816)	(13.650)	(3.651)	-	-	-	-	-

18. Investicijos

	Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.
Jelfa S.A. akcijos (100%)	292.705	292.705
Hoechst-Biotika s.r.o. akcijos (100%)	41.690	41.690
UAB „Altisana“ akcijos (100%)	-	303
Investicijų iš viso	<u>334.395</u>	<u>334.698</u>

Dukterinė įmonė UAB „Altisana“ nevykdė veiklos nuo 2006 m. pradžios ir jos įstatinis kapitalas buvo sumažintas 2007 m., todėl investicijos į UAB „Altisana“ vertė 2007 m. sumažinta iki prognozuojamos atgautinos 303 tūkst. litų sumos, kuri atitiko UAB „Altisana“ nuosavybę 2007 m. gruodžio 31 d. 1.110 tūkst. litų vertės sumažėjimo nuotoliai buvo apskaityti kaip Bendrovės finansinės sąnaudos. 2008 m. Bendrovės turimos paskolos iš UAB „Altisana“ (34 pastaba) buvo sudengtos su investicija į šią dukterinę įmonę 292 tūkst. litų suma. Bendrovė pardavė 100% šios dukterinės įmonės akcijų 2008 m. balandžio 17 d. už 8 tūkst. litų. Iš šio sandorio Bendrovė patyrė 3 tūkst. litų nuostolio.

2008 m. ir 2007 m. visos Bendrovės turimos Jelfa S.A. akcijos buvo įkeistos bankams kaip užstatas už paskolas.

19. Atsargos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Žaliavos	19.587	23.372	1.305	2.667
Nebaigta gamyba	7.969	7.899	574	381
Pagaminta produkcija	17.902	16.587	2.488	3.118
Įranga skirta pardavimui	184	317	184	317
	<u>45.642</u>	<u>48.175</u>	<u>4.551</u>	<u>6.483</u>
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(2.889)	(2.143)	(141)	(545)
	<u>42.753</u>	<u>46.032</u>	<u>4.410</u>	<u>5.938</u>

Grupės ir Bendrovės atsargų, apskaitytų grynąja realizacine verte, įsigijimo vertė 2008 m. gruodžio 31 d. atitinkamai sudarė 3.501 tūkst. litų ir 141 tūkst. litų (2.424 tūkst. litų ir 545 tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.).

19. Atsargos (tęsinys)

Kaip atskleista 25 pastaboje, 2008 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės atsargos, kurių balansinė vertė atitinkamai lygi 30.392 tūkst. litų ir 4.410 tūkst. litų buvo įkeistos bankams kaip užstatas už paskolas (2007 m. gruodžio 31 d. – atitinkamai 39.195 tūkst. litų ir 5.938 tūkst. litų).

Grupės ir Bendrovės atsargos, apskaitytos kaip sąnaudos, per 2008 m. atitinkamai sudaro 91.821 tūkst. litų ir 4.623 tūkst. litų (82.491 tūkst. litų ir 12.767 tūkst. litų atitinkamai per 2007 m.).

Grupės ir Bendrovės atsargų nurašymas, apskaitytas kaip sąnaudos, per 2008 m. atitinkamai sudaro 2.783 tūkst. litų ir 360 tūkst. litų (1.117 tūkst. litų ir 332 tūkst. litų per 2007 m.).

Grupė savo apskaitoje neatspindi trečiųjų šalių atsargų, laikomų jos sandėliuose perdirbimui, vertės. 2008 m. gruodžio 31 d. tokios atsargos buvo įvertintos 59.291 tūkst. litų (2007 m. gruodžio 31 d. - 65.228 tūkst. litų) suma ir priklausė Sanofi-Aventis Slovakia s.r.o. Bendrovė neturi jokių įsipareigojimų, susijusių su šiomis atsargomis.

20. Gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Gautinos sumos	84.198	60.467	4.096	2.670
Atimti: abejotinių gautinų sumų vertės sumažėjimas	(3.207)	(1.013)	(157)	(157)
	<u>80.991</u>	<u>59.454</u>	<u>3.939</u>	<u>2.513</u>

2008 m. gruodžio 31 d. 75.946 tūkst. litų Grupės iš pirkėjų gautinos sumos buvo įkeistos bankams kaip užstatas už paskolas (2007 m. gruodžio 31 d. - Grupės 56.941 tūkst. litų) (25 pastaba).

Iš pirkėjų gautinos sumos yra beprocentės ir paprastai jų terminas yra 30 – 110 dienų.

Grupės ir Bendrovės iš pirkėjų gautinos sumos, kurių nominali vertė 2008 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo lygi 3.207 tūkst. litų ir 157 tūkst. litų (1.013 tūkst. litų ir 157 tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.), buvo nuvertėjusios ir joms buvo apskaitytas vertės sumažėjimas.

Grupės iš pirkėjų gautinų sumų nuvertėjimo pasikeitimas yra toks:

	Individuliai nustatytas vertės sumažėjimas
2006 m. gruodžio 31 d. likutis	1.013
Nuvertėjimas, priskaičiuotas per metus	-
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	1.013
Nuvertėjimas, priskaičiuotas per metus	2.323
Panaudota	(54)
Nepanaudotų sumų atstatymas	(31)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	(44)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	3.207

2008 m. ir 2007 m. Bendrovėje nebuvo pokyčių, susijusių su pirkėjų gautinų sumų nuvertėjimu. Abejotinių gautinų sumų nuvertėjimo pokytis 2008 m. ir 2007 m. yra įtrauktas į administracines sąnaudas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

20. Gautinos sumos (tęsinys)

Grupės iš pirkėjų gautinų sumų laikotarpių analizė 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. yra tokia:

	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurios yra nepradelstos bei joms nėra apskaitytas nuvertėjimas	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurios yra pradelstos, tačiau joms nėra apskaitytas nuvertėjimas				Iš viso
		mažiau nei 30 dienių	30 – 90 dienų	90 – 180 dienių	daugiau ne 180 dienų	
2008 m.	61.155	10.886	5.897	2.329	687	80.954
2007 m.	50.348	5.784	1.503	429	1.390	59.454

Bendrovės iš pirkėjų gautinų sumų laikotarpių analizė 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. yra tokia:

	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurios yra nepradelstos bei joms nėra apskaitytas nuvertėjimas	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurios yra pradelstos, tačiau joms nėra apskaitytas nuvertėjimas			Iš viso	
		mažiau nei 30 dienių	30 – 90 dienų	90 – 180 dienių		daugiau ne 180 dienų
2008 m.	3.151	10	778	-	-	3.939
2007 m.	2.329	184	-	-	-	2.513

Finansinio turto, kurio terminas yra nepradelstas, bei kuriam nėra apskaitytas vertės sumažėjimas, kredito kokybė

Iš pirkėjų gautinų sumų, kurių terminas yra nepradelstas bei joms nėra nustatytas nuvertėjimas, finansinių ataskaitų dieną nėra jokių požymių, jog skolininkai neįvykdys savo mokėjimų įsipareigojimų, nes Grupė ir Bendrovė prekiauja tik su pripažintomis, gerą kredito reitingą turinčiomis trečiosiomis šalimis.

21. Kitos gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Gražintinas PVM	1.288	3.399	211	531
Iš dukterinių įmonių gautinos sumos	-	-	35	7.179
Kitos gautinos sumos	293	3.364	20	908
	<u>1.581</u>	<u>6.763</u>	<u>266</u>	<u>8.618</u>

2007 m. gruodžio 31 d. didžiąją dalį Bendrovės kitų gautinų sumų sudarė 815 tūkst. litų gautinas pelno mokeskis prie pajamų šaltinio, kuris 2008 m. buvo sudengtas su 388 tūkst. litų mokėtinų Bendrovės pelno mokesčiu. Likusi 427 tūkst. litų suma kartu su 716 tūkst. litų gautino pelno mokesčio suma, susidaranti 2008 m. buvo nurašyta į Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitą (11 pastaba).

Kitos gautinos sumos yra beprocentės ir paprastai jų terminas yra 14 – 60 dienų.

Iš dukterinių įmonių gautinos sumos detaliau aprašytos 34 pastaboje.

22. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Pinigai banke	1.910	13.548	31	211
Pinigai kasoje	56	135	-	36
	<u>1.966</u>	<u>13.683</u>	<u>31</u>	<u>247</u>

Pinigai banke uždirba palūkanas pagal kintančias palūkanų normas, kurios kinta pagal kiekvienos dienos banko indėlių rodiklius. Grupės ir Bendrovės pinigų tikroji vertė 2008 m. gruodžio 31 d. yra atitinkamai 1.966 tūkst. litų ir 31 tūkst. litų (2007 m. gruodžio 31 d. – 13.683 tūkst. litų ir 247 tūkst. litų).

22. Pinigai ir pinigų ekvivalentai (tęsinys)

2008 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės sąskaitos užsienio ir nacionaline valiuta bankuose 722 tūkst. litų ir 12 tūkst. litų sumoms (2007 m. gruodžio 31 d. – atitinkamai 11.305 tūkst. litų ir 78 tūkst. litų) yra įkeistos bankams kaip užstatas už paskolą (25 pastaba).

23. Įstatinis kapitalas

2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinis kapitalas sudarė 31.105.920 paprastųjų akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 1 litas.

2007 m. balandžio 26 d. Bendrovės akcininkų susirinkime buvo patvirtintas akcijų opcionų planas Grupės darbuotojams. Pagal šį planą Grupės darbuotojams gali būti suteikta teisė įsigyti iki 150.000 Bendrovės akcijų per metus penkerius metus iš eilės už nustatytą įsigijimo kainą, jei nustatyti Grupės finansiniai rodikliai bus įvykdyti. Joks akcijų opcionas negali būti suteiktas po 2011 m. rugsėjo 30 d. Jokių opcionų nebuvo suteikta iki 2007 m. pabaigos. 2008 m. liepos 2 d. įvykęs visuotinis akcininkų susirinkimas sustabdė akcijų opcionų planą.

2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinis kapitalas buvo pilnai apmokėtas. 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. dukterinės įmonės Bendrovės akcijų neturėjo. Bendrovė neturėjo įsigijusi savų akcijų.

24. Rezervai

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5% grynojo pelno, apskaičiuojamo pagal TFAS, kol rezervas pasieks 10% įstatinio kapitalo. Rezervas gali būti naudojamas tik Bendrovės sukauptiems nuostoliams dengti. 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovės privalomasis rezervas buvo pilnai suformuotas.

Tikrosios vertės rezervas

Šis rezervas yra apskaitomas pagal TAS 39 reikalavimus. Šiame rezerve yra apskaityti pinigų srautų apsidraudimo sandorių tikrosios vertės pasikeitimai (27 pastaba).

Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas

Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas sudaromas skirtumams, susidarantiems konsoliduojant užsienio valstybėse veiklą vykdančių dukterinių įmonių finansines ataskaitas.

Valiutų perskaičiavimo skirtumai konsoliduotose finansinėse ataskaitose apskaitomi akcininkų nuosavybėje tol, kol investicija nerealizuojama. Realizavus atitinkamą investiciją, sukauptas valiutos perskaičiavimo rezervas perkeliamas į nepaskirstytą rezultatą tuo pačiu laikotarpiu, kai pripažįstamas šios investicijos realizavimo pelnas ar nuostoliai.

25. Paskolos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Ilgalaikės paskolos				
Ilgalaikės paskolos	43.780	250.846	43.780	24.173
	<u>43.780</u>	<u>250.846</u>	<u>43.780</u>	<u>24.173</u>
Trumpalaikės paskolos				
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	255.704	54.338	13.799	7.510
Trumpalaikės paskolos	33.987	11.177	20.846	303
	<u>289.691</u>	<u>65.515</u>	<u>34.645</u>	<u>7.813</u>
Paskolų iš viso	<u>333.471</u>	<u>316.361</u>	<u>78.425</u>	<u>31.986</u>

25. Paskolos (tęsinys)

Ilgalaikes ir trumpalaikes Grupės paskolas sudaro:

Skolintojas	Metinė palūkanų norma	Paskolos valiuta	Visa suma paskolos valiuta	Gražinimo data	Likutis tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.	Likutis tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.
Bank Polska Kasa Opieki S.A./Bank Zachodni WBK S.A.	3 mėn. EURWIBOR +0,85%	Lenkijos zlotai	310.000	2014 m. gegužės 31 d.	236.095	258.091
AB „Swedbank“	6 mėn. EUR LIBOR+1,65%	Eurai	11.874	2015 m. liepos 13 d.	40.487	21.047
Bank PEKAO S.A.	3 mėn. WIBOR+0,32%	Lenkijos zlotai Slovakijos kronos	44.088	2009 m. gruodžio 31 d.	10.805	22.341
Tatra Bank a.s.	1 mėn. BRIBOR+1,9%	kronos	150.000	2009 m. lapkričio 30 d.	11.508	-
Bank Zachodni WBK S.A.	1 mėn. WIBOR+0,75%	Lenkijos zlotai	10.000	2009 m. gegužės 29 d.	8.274	-
AB „Invalda“	6,50%	Litai	7.978	2010 m. gruodžio 31 d.	7.978	-
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	1 mėn. WIBOR+0,75%	Lenkijos zlotai	10.000	2009 m. gegužės 29 d.	5.535	-
Tatra Bank a.s.	1 mėn. BRIBOR+1,9%	Eurai	1.413	2009 m. lapkričio 30 d.	4.876	-
AB „Swedbank“	6 mėn. LIBOR+4,5%	Eurai	1.303	2009 m. gegužė	3.752	-
AB „Swedbank“	6 mėn. VILIBOR+1,1%	Litai	5.000	2009 m. liepos 13 d.	2.615	3.658
A. Dirvonas	6,50%	Litai	263	2010 m. gruodis	263	-
D. Žaromskis	6,50%	Litai	263	2010 m. gruodis	263	-
A. Tuma	6,50%	Litai	193	2010 m. gruodis	193	-
T. Nausėda	6,50%	Litai	169	2010 m. gruodis	169	-
J. Bielinis	6,50%	Litai	168	2010 m. gruodis	168	-
D. Jazukevičius	6,50%	Litai	158	2010 m. gruodis	158	-
N. Nausėda	6,50%	Litai	126	2010 m. gruodis	126	-
D. Šulnis	6,50%	Litai	125	2010 m. gruodis	125	-
Nordea Bank Finland Plc Lietuvos skyrius	1 dienos VILIBOR+1%	Eurai Slovakijos kronos	83.400	2008 m. gruodis	43	41
Tartra Leasing	3 mėn. BRIBOR+1,5%	kronos	472	2011 m. spalio 24 d.	38	47
Tatra Bank a.s.	1 mėn. LIBOR+1,2%	Eurai Slovakijos kronos	2.013	2007 m. gruodžio 31 d.	-	6.947
Tatra Bank a.s.	1 mėn. BRIBOR+1,2%	kronos	120.000	2008 m. lapkričio 30 d.	-	4.189
					333.471	316.361
Atimti: einamųjų metų dalis					(289.691)	(65.515)
Ilgalaikės paskolos, atėmus einamųjų metų dalį					43.780	250.846

25. Paskolos (tęsinys)

Ilgalaikes ir trumpalaikes Bendrovės paskolas sudaro:

Skolintojas	Metinė palūkanų norma	Paskolos valiuta	Visa suma paskolos valiuta	Gražinimo data	Likutis tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.	Likutis tūkst. litų 2007 m. gruodžio 31 d.
AB „Swedbank“	6 mėn. EUR LIBOR+1,65%	Eurai	11.874	2015 m. liepos 13 d.	40.487	21.047
AB „Invalda“	6,50%	Litai	7.978	2010 m. gruodžio 31 d.	7.978	-
Hoechs-Biotika spol. s.r.o.	1 mėn. BRIBOR+1,20%	Eurai	5.000	2009 m. gruodis	5.034	6.978
AB „Swedbank“	6 month LIBOR+4,5%	Eurai	1.303	2009 m. gegužė	3.752	-
Jelfa S.A.*	5,67%	Eurai	995	2008 m. gruodis	3.477	-
Jelfa S.A.*	7,10%	Lenkijos zlotai	4.000	2008 m. gruodis	3.421	-
Jelfa S.A.*	7,01%	Lenkijos zlotai	3.500	2008 m. gruodis	3.034	-
Jelfa S.A.*	7,02%	Eurai	762	2008 m. gruodis	2.646	-
AB „Swedbank“	6 mėn. VILIBOR+1,1%	Litai	5.000	2009 m. liepos 13 d.	2.615	3.658
Jelfa S.A.*	4,67%	Eurai	700	2008 m. gruodis	2.428	-
Jelfa S.A.*	7,20%	Lenkijos zlotai	2.500	2008 m. gruodis	2.088	-
A. Dirvonas	6,50%	Litai	263	2010 m. gruodis	263	-
D. Žaromskis	6,50%	Litai	263	2010 m. gruodis	263	-
A. Tuma	6,50%	Litai	193	2010 m. gruodis	193	-
T. Nausėda	6,50%	Litai	169	2010 m. gruodis	169	-
J. Bielinis	6,50%	Litai	168	2010 m. gruodis	168	-
D. Jazukevičius	6,50%	Litai	158	2010 m. gruodis	158	-
N. Nausėda	6,50%	Litai	126	2010 m. gruodis	126	-
D. Šulnis	6,50%	Litai	125	2010 m. gruodis	125	-
UAB „Altisana“	4,00%	Litai	10.735	2008 m. gruodis	-	303
					78.425	31.986
Atimti: einamųjų metų dalis					(34.645)	(7.813)
Ilgalaikės paskolos, atėmus einamųjų metų dalį					43.780	24.173

* 17.094 tūkst. litų paskolos nebuvo sumokėtos Jelfa S.A. paskolų gražinimo dieną, nes 2009 m. vasario 27 d. buvo pasirašyta sutartis dėl paskolų gražinimo atidėjimo iki 2010 m. vasario 27 d. (35 pastaba).

Ilgalaikių ir trumpalaikių paskolų gražinimo terminai:

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Per vienerius metus	289.691	65.515	34.645	7.813
Nuo vienerių iki penkerių metų	34.042	245.629	34.042	18.956
Po penkerių metų	9.738	5.217	9.738	5.217
	333.471	316.361	78.425	31.986

25. Paskolos (tęsinys)

2008 m. birželio 3 d. Jelfa S.A. 248.000 tūkst. zlotų paskolos iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. (paskolų suma originalia valiuta 310.000 tūkst. zlotų) buvo konvertuotos kursu 3.3515 PLN/EUR į paskolas eurai, kurių suma 73.997 tūkst. eurų. Dėl paskolų sutarčių pasikeitimo Jelfa S.A. pasirašė sutartis dėl apsidraudimo sandorių ir finansinių išvestinių priemonių (27 pastaba).

Dėl blogėjančių makroekonominių sąlygų bei neigiamos įtakos dėl netikėto ir staigaus EUR/PLN santykio kilimo Jelfa S.A. finansiniams rodikliams, 2008 m. gruodžio 31 d. Jelfa S.A. nevykdė paskolų sutartyse su bankais Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. numatyto finansinių įsipareigojimų ir EBITDA finansinio rodiklio įsipareigojimo, kuris turėtų būti mažesnis nei 3. Dėl šios priežasties 194.578 tūkst. litų ilgalaikės paskolos 2008 m. gruodžio 31 d. Grupės balanse buvo perklasifikuotos į ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalį.

Jelfa S.A. vadovybė nuolat bendrauja su bankų atstovais ir laiku informuoja juos apie situaciją ir jos priežastis 2008 m. 2009 m. balandžio 9 d. bankų atstovai patvirtino savo ketinimus, kuriems turi pritarti kredito komitetai, tęsti bendradarbiavimą su Jelfa S.A. ir kartu su Jelfa S.A. bandyti rasti sprendimą, kaip panaikinti neigiamos 2008 m. gruodžio 31 d. finansinės informacijos įtaką paskolų sutartyse numatytų apribojimų laikymuisi (35 pastaba).

2007 m. Jelfa S.A. nesilaikė gryniosios skolos santykio su nuosavomis lėšomis reikalavimo, nustatyto paskolos sutartyje su Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A., kuris turi būti ne didesnis kaip 1,6, ir bankai pradėjo Jelfa S.A. įsipareigojimų pagal šią sutartį reikalavimo atidėjimo procesą. Įsipareigojimų nesilaikymas buvo atsisakytas bankų prieš balanso sudarymo datą, todėl atitinkamos paskolos 2007 m. parodytos kaip ilgalaikiai įsipareigojimai.

2008 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė buvo nepanaudojusi atitinkamai 11.128 tūkst. litų ir 2.385 tūkst. litų kredito linijų lėšų (2007 m. gruodžio 31 d. – atitinkamai 1.923 tūkst. litų ir 1.342 tūkst. litų).

Įkeistą bankams turtą sudaro:

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Jelfa S.A. akcijos	292.705	292.705	292.705	292.705
Ilgalaikis materialusis turtas	219.574	261.840	51.875	26.027
Atsargos	30.392	39.195	4.410	5.938
Gautinos sumos	75.946	56.941	-	-
Pinigai	722	11.305	12	78

26. Finansinė nuoma

Pagal finansinės nuomos sutartis nuomojamą Grupės ir Bendrovės turtą sudaro mašinos, įrengimai ir transporto priemonės. Be nuomos įmokų reikšmingiausi įsipareigojimai pagal išperkamosios nuomos sutartis yra turto priežiūra ir draudimas. Finansinės nuomos terminai yra nuo 2 iki 5 metų. Toliau pateikiamas finansinės nuomos būdu įsigyto turto likutinės vertės paskirstymas:

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Mašinos ir įrengimai	9.639	10.370	1.229	1.950
Transporto priemonės	1.793	1.244	972	729
	11.432	11.614	2.201	2.679

26. Finansinė nuoma (tęsinys)

Pagrindines mokėtinas finansinės nuomos likučių sumas metų pabaigoje nacionaline ir užsienio valiuta sudaro:

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Eurais	1.656	2.399	1.656	2.399
Lenkijos zlotais	1.706	2.854	-	-
Slovakijos kronomis	4.498	3.610	-	-
	<u>7.860</u>	<u>8.863</u>	<u>1.656</u>	<u>2.399</u>

2008 m. gruodžio 31 d. finansinės nuomos įsipareigojimų likučio eurais palūkanų norma svyruoja priklausomai nuo 6 mėn. EURIBOR+0,95% - 1,4%, 6 mėn. LIBOR+1% - 1,1% ir 3 mėn. BRIBOR+1,5% (2007 m. gruodžio 31 d. - 6 mėn. EURIBOR+0,95% - 1,7% ir 6 mėn. LIBOR+1% - 1,1%), finansinės nuomos įsipareigojimų likučio Slovakijos kronomis palūkanų norma svyruoja priklausomai nuo 3 mėn. BRIBOR+1,5% (2007 m. gruodžio 31 d. 3 mėn. BRIBOR+1,5%). Likusios finansinės nuomos įsipareigojimų likučio dalies palūkanų norma yra fiksuota nuo 5,7% iki 30,8% (2007 m. gruodžio 31 d. – nuo 5,7% iki 30,8%), kuri taip pat apima aptarnavimo paslaugų komponentą.

Minimalias finansinės nuomos įmokas ateityje pagal minėtas išperkamosios nuomos sutartis 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. sudaro:

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Per vienerius metus	3.915	3.914	1.010	1.133
Nuo vienerių iki penkerių metų	4.760	6.401	757	1.455
Finansinės nuomos įsipareigojimų iš viso	8.675	10.315	1.767	2.588
Palūkanos	(815)	(1.452)	(111)	(189)
Finansinės nuomos įsipareigojimų dabartinė vertė	<u>7.860</u>	<u>8.863</u>	<u>1.656</u>	<u>2.399</u>
Finansinės nuomos įsipareigojimai apskaityti kaip:				
- trumpalaikiai	3.432	3.270	938	1.027
- ilgalaikiai	4.428	5.593	718	1.372

27. Kitas finansinis turtas ir įsipareigojimai

	Group	
	2008	2007
Ilgalaikių finansinių instrumentų turtas	5.196	-
Ilgalaikės gautinos sumos	27	37
Trumpalaikių finansinių instrumentų turtas	5.793	-
	<u>11.016</u>	<u>37</u>
Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai – palūkanų normų apsiskeitimo sandoriai (efektyvus apsidraudimas)	7.522	-
Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – palūkanų normų apsiskeitimo sandoriai (efektyvus apsidraudimas)	4.417	-
	<u>11.939</u>	<u>-</u>

27. Kitas finansinis turtas ir įsipareigojimai (tęsinys)

Išvestinės finansinės priemonės, nepriskirtos apsidraudimo nuo rizikos priemonėms

Grupės įmonė Jelfa S.A. turi eurais denominuotas paskolas iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. bei PLN/EUR pasirinkimo sandorius tam, kad galėtų valdyti sandorių riziką. Šie valiutos kursų pasirinkimo sandoriai yra nepriskirti pinigų srautų, tikrosios vertės ar grynosios investicijos apsidraudimo priemonėms ir yra sudaryti tokiems pat periodams, kaip operacijos užsienio valiuta, paprastai 1 kartą per 3 mėnesius. Tokios išvestinės finansinės priemonės nepriskiriamos prie apsidraudimo nuo rizikos apskaitos.

P pinigų srautų apsidraudimas

2008 m. gruodžio 31 d. Grupės įmonė Jelfa S.A. turėjo palūkanų normų apsikaitimo sandorių sutartis menamai 67.908 tūkst. eurų (236.095 tūkst. litų) sumai, pagal kurias Grupė gauna kintamą palūkanų normą, lygią 3 mėn. EURWIBOR + 0,85% ir moka fiksuotą 5,25% palūkanų normą. Apsikaitimo sandoris naudojamas siekiant apsidrausti nuo kintamų palūkanų normų svyravimų dėl Jelfa S.A. paskolų iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A.

P pinigų srautų apsidraudimo sandoriai buvo įvertinti kaip labai efektyvūs ir grynasis nerealizuotas 11.939 tūkst. litų nuostolis, atėmus 2.267 tūkst. litų atidėtąjį pelno mokesčio turtą, susijusį su apsidraudimo sandoriais, yra apskaitytas Grupės nuosavame kapitale. Tikimasi, kad 9.672 tūkst. litų tikrosios vertės nuostoliai, esantys nuosavame kapitale, bus apskaityti konsoliduotoje pelno (nuostolių) ataskaitoje 2009 m. vasarį – 2011 m. rugpjūtį, kai yra numatyti paskolos grąžinimai.

28. Atidėtosios pajamos iš subsidijų

2005 m. sausio 21 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, viešoji įstaiga Lietuvos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros agentūra ir Bendrovė sudarė sutartį dėl dotacijos, skirtos naujos Bendrovės gamyklos statybos finansavimo, gavimo. Visa patvirtinta dotacijos suma pagal sutarties pakeitimą sudaro 16.061 tūkst. litų ir yra suteikta faktinėms statybos sąnaudoms finansuoti. Per 2008 m. Bendrovė gavo 9.867 tūkst. litų dotacijos dalį (per 2007 m. – 2.501 tūkst. litų). Iki 2008 m. gruodžio 31 d. visa Bendrovės gauta dotacijos suma sudarė 16.055 tūkst. litų (2007 m. gruodžio 31 d. – 6.188 tūkst. litų).

Paskutinįjį 2008 m. ketvirtį Bendrovė pradėjo dėvėti ir amortizuoti daugumą ilgalaikio turto, įsigyto finansuojant dotacija, dėl to buvo apskaityta 163 tūkst. litų dotacijos amortizacija: 89 tūkst. litų amortizacijos suma buvo įtraukta į Grupės ir Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitas, likusi 74 litų suma įtraukta į gamybos savikainą.

Dotacijos sutartyje yra nustatytos sąlygos, kurių nevykdant Lietuvos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros agentūra gali atšaukti dotacijos sutarties vykdymą ir prašyti grąžinti sumokėtus pinigus. 2008 m. ir 2007 m. Bendrovė vykdė visas nustatytas sutarties sąlygas.

29. Prekybos skolos

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Mokėtinos sumos už atsargas	11.198	14.244	3.291	3.313
Mokėtinos sumos už ilgalaikį turtą	4.153	5.672	1.700	1.091
Mokėtinos sumos už paslaugas	16.279	15.071	1.784	1.183
	<u>31.630</u>	<u>34.987</u>	<u>6.775</u>	<u>5.587</u>

Prekybos skolos yra beprocentės ir paprastai jų terminas yra 30 dienų. Prekybos skolos susijusioms šalims detaliau aprašytos 34 pastaboje.

30. Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai

	Grupė		Bendrovė	
	2008 m.	2007 m.	2008 m.	2007 m.
Mokesčiai, atlyginimai ir socialinis draudimas	6.558	5.768	1.179	855
Atostoginių sukaupimas	2.570	2.336	987	711
Nuolaidos pirkėjams	288	200	288	200
Mokėtina suma už Laboratorium Farmaceutyczne HOMEOFARM sp. z.o.o. įsigijimą (5 pastaba)	7.434	-	-	-
Mokėtini dividendai (15 pastaba)	6.144	-	6.144	-
Mokėtinios sumos už projektą dėl strateginių alternatyvų apžvalgos (11 pastaba)	3.725	-	3.725	-
Kitos mokėtinios sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	1.715	884	527	136
	28.434	9.188	12.850	1.902

Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai yra beproceniai ir paprastai jų terminas yra 30 – 50 dienų.

31. Išmokos darbuotojams

Pagal įstatymų nustatytus reikalavimus Bendrovės dukterinės įmonės Hoechst-Biotika spol. s.r.o. ir Jelfa S.A. privalo mokėti tam tikras vienkartinės išeitinės išmokas darbuotojams, išeinantiems į pensiją. Jelfa S.A. moka 150% mėnesinio atlyginimo dydžio išmoką. Hoechst-Biotika spol. s.r.o. moka 100% mėnesinio atlyginimo dydžio išmoką.

Be to, šios dukterinės įmonės moka papildomas progines išmokas savo darbuotojams. Jelfa S.A. moka progines išmokas tiems darbuotojams, kurių darbo stažas yra ne mažiau kaip 15 metų ir iš jų mažiausiai 5 metai dirbti Jelfa S.A. Tokie darbuotojai gali gauti nuo 100% iki 700% mėnesinio atlyginimo dydžio išmoką priklausomai nuo to, kiek metų dirbo įmonėje. 2008 m. Hoechst-Biotika spol. s.r.o. kiekvienas 10 m. darbo jubiliejus buvo pažymimas 10 tūkst. Slovakijos kronų išmoka (2007 m. kiekvienas 5 m. jubiliejus buvo pažymimas 14 – 30 tūkst. Slovakijos kronų suma).

2008 m. Grupės išmokų darbuotojams sąnaudos (pajamos) sudarė (628) tūkst. litų (2007 m. – 310 tūkst. litų) ir yra įtrauktos į išmokų darbuotojams ir susijusių socialinio draudimo įmokų sąnaudas Grupės pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina grynujų išmokų sąnaudų komponentus, pripažintus Grupės pelno (nuostolių) ataskaitoje ir balanse bei pagrindines prielaidas, taikytas įvertinant planuojamą išmokų darbuotojams įsipareigojimą:

	Grupė	
	2008 m.	2007 m.
Likutis metų pradžioje	7.035	7.149
Diskontavimo įtaka	423	360
Papildomai pripažintos ir sumažintos išmokos darbuotojams	(1.051)	(50)
Aktuariniai nuostoliai, susiję su įsipareigojimu	-	-
Grynosios išmokų sąnaudos (pripažintos išmokų darbuotojams ir susijusių socialinio draudimo įmokų sąnaudose)	(628)	310
Sumokėtos išmokos	(851)	(803)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	(511)	379
Likutis metų pabaigoje	5.045	7.035
Diskonto norma	5,9%	4,9%
Darbuotojų kaitos rodiklis	4,3%	4,3%
Planuojamas metinis atlyginimo padidėjimas	3,8%	3,8%

32. Atidėjiniai

	<u>Grupė</u>
2007 m. gruodžio 31 d.	372
Nepanaudotų sumų atstatymas	(380)
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka	<u>8</u>
2008 m. gruodžio 31 d.	<u>-</u>
Ilgalaikiai 2008 m.	-
Trumpalaikiai 2008 m.	-
Ilgalaikiai 2007 m.	-
Trumpalaikiai 2007 m.	372

Nuo 2005 m. rugsėjo mėn. iki spalio mėn. dukterinė įmonė Jelfa S.A. Lenkijos rinkoje pardavė 6.609 vienetų brokuotos 010705 serijos Corhydron 250 pakuočių. Iki 2006 m. gruodžio 31d. buvo rasti 25 Corhydron 250 buteliukai, kuriuose buvo suxamethonium chlorido – medžiagos, kuri yra naudojama tam tikrų operacijų metu ir kuri, jei netinkamai naudojama, gali sukelti pavojų gyvybei. Visi nekokybiški buteliukai buvo pagaminti 2005 m. liepos mėn. (iki dukterinės įmonės įsigijimo). Iki 2006 m. gruodžio 31 d. Lenkijos vaistų priežiūros tarnyba yra išėmusi iš apyvartos Corhydron 250 produktus, pagamintus iki 2006 m. lapkričio mėn. ir visus Corhydron produktus, kurie buvo sulaukyti policijos ir prokuratūros. Šiuo metu Jelfa S.A. yra leista gaminti ir parduoti visus Corhydron produktus.

Per 2006 m. Jelfa S.A. vadovybė buvo sudariusi 695 tūkst. litų atidėjinį, susijusį su Corhydron surinkimo sąnaudomis ir laukiamais ieškiniais, kuris buvo įtrauktas į veiklos sąnaudas. Per 2007 m. Jelfa S.A. vadovybė sudarė papildomą 179 tūkst. litų atidėjinį laukiamiems Corhydron gražinimams iš rinkos. Per 2008 m. visa atidėjinio, susijusio su šiuo įvykiu, suma buvo atstatyta, nes Jelfa S.A. vadovybė nebesitiki, jog bus patirtos išlaidos dėl anksčiau aprašyto atvejo.

33. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika

Pagrindinius Grupės ir Bendrovės finansinius įsipareigojimus, išskyrus išvestines finansines priemones, sudaro banko paskolos ir sąskaitų perviršiai, finansinė nuoma ir prekybos mokėtinos sumos. Pagrindinis šių finansinių įsipareigojimų tikslas padidinti Grupės ir Bendrovės operacijų finansavimą. Grupė ir Bendrovė turi įvairaus finansinio turto, tokio kaip iš pirkėjų ir kitos gautinos sumos bei pinigai, kurie atsiranda tiesiogiai iš sandorių. Be to, Grupė naudoja išvestines finansines priemones.

Grupė naudoja valiutos kursų pasirinkimo sandorius ir palūkanų normų apsikeitimo sandorius siekdama apsisaugoti nuo užsienio valiutos kursų ir palūkanų normų rizikų. Grupė nenaudoja išvestinių finansinių priemonių spekuliatyviais tikslais.

Pagrindinės rizikos, su kuriomis susiduria Grupė ir Bendrovė, yra palūkanų normų, likvidumo, valiutos kursų ir kredito rizika. Grupės vadovybė peržiūri ir suderina kiekvienai šių rizikų valdymo politiką, kurios yra aprašytos žemiau.

33. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika (tęsinys)

Palūkanų normos rizika

Palūkanų normos rizika yra rizika, kad finansinių instrumentų būsimų pinigų srautų tikroji vertė svyruos dėl palūkanų normų pasikeitimų rinkoje. Grupė ir Bendrovė patiria palūkanų normos kitimo rinkoje riziką pirmiausiai dėl ilgalaikių skolinių įsipareigojimų, kuriems nustatytos kintamos palūkanų normos. Dabartinė situacija nėra palanki fiksuotų palūkanų normų nustatymui (fiksuota palūkanų norma yra žymiai aukštesnė nei svyravimas, o dėl rinkos nepastovumo fiksuota palūkanų norma yra siūloma tik trumpiems laikotarpiais), todėl dauguma Grupės ir Bendrovės finansinių įsipareigojimų yra su kintama palūkanų norma.

Grupės bendrovė Jelfa S.A., siekdama valdyti palūkanų normų kitimo riziką, sudarė palūkanų normų apsikeitimo sandorius, pagal kuriuos ji sutiko apsikeisti nustatytais intervalais skirtumu tarp fiksuotos palūkanų normos ir kintamos palūkanų normos, apskaičiuotu pagal menamas pagrindines paskolų sumas. Šie apsikeitimo sandoriai yra skirti apdrausti Jelfa S.A. paskolas iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. (27 pastaba). Grupė ir Bendrovė yra pasiruošusios sudaryti kitus palūkanų normų apsikeitimo sandorius, jei tai dar labiau padės sumažinti riziką.

Toliau pateiktoje lentelėje atskleidžiamos Grupės ir Bendrovės pelno prieš mokesčius jautrumas galimiems palūkanų normų pokyčiams, visus kitus kintamuosius laikant konstantomis (įvertinant įsiskolinimus su kintama palūkanų norma), kurie taip pat įtakoja Grupės ir Bendrovės nuosavybę, bei Grupės nuosavybei (dėl palūkanų normų apsikeitimo sandorių tikrosios vertės pasikeitimo). Kitos įtakos Bendrovės nuosavybei, nei einamųjų metų pelno įtaka, nėra.

	2008 m.				2007 m.			
	Padidėjimas / sumažėjimas baziniais punktais	Įtaka nuosavybei		Įtaka pelnui prieš mokesčius		Padidėjimas / sumažėjimas baziniais punktais	Įtaka pelnui prieš mokesčius	
		Grupė	Bendrovė	Grupė	Bendrovė		Grupė	Bendrovė
EUR	+50	2.402	(1.514)	(254)	+100	(94)	(25)	
PLN	+100	-	(246)	-	+100	(2.804)	-	
SKK	-	-	-	-	+100	(78)	-	
LTL	+300	-	(78)	(78)	-	-	-	
EUR	-100	(4.804)	3.028	509	-200	187	48	
PLN	-100	-	246	-	-200	5.609	-	
SKK	-	-	-	-	-200	156	-	
LTL	-300	-	78	78	-	-	-	

2009 m. pradžioje Slovakijoje buvo įvestas euras (35 pastaba). 2009 m. sausio 1 d. visas Grupės turtas ir įsipareigojimai, denominuoti Slovakijos kronomis buvo pakeisti į eurus oficialiu 30,1260 SKK/EUR keitimo kursu

33. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika (tęsinys)

Likvidumo rizika

Valdyba peržiūri Grupės likvidumo riziką kasmet planavimo proceso metu ir tada, kai yra būtina. Valdyba svarsto trumpalaikius įsipareigojimus lyginant su pinigų srautais.

Grupė ir Bendrovė kontroliuoja lėšų trūkumo riziką, naudodamos standartinę savaitinę pinigų srautų ataskaitą su likvidumo prognozėmis ateities laikotarpiams. Ataskaita apima numatomus pinigų srautus iš veiklos ir leidžia efektyviai planuoti finansavimą, jei toks būtų reikalingas.

Grupės ir Bendrovės tikslas palaikyti santykį tarp tęstinio finansavimo ir lankstumo naudojant bankų sąskaitų perviršius, bankų paskolas, finansinio lizingo ir faktoringo sutartis.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Grupės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus.

	Iki pareikalavimo	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso
Paskolos, kurioms nustatytos palūkanos Lizingo (finansinės nuomos)	194.620	22.285	85.079	58.235	10.585	370.804
	-	1.545	2.370	4.760	-	8.675
Palūkanų normų apsikeitimo sandoriai	-	541	3.954	7.879	-	12.374
Mokėtinos sumos	10.556	19.788	1.286	-	-	31.630
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	10.855	5.181	3.270	-	-	19.306
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	216.031	49.340	95.959	70.874	10.585	442.789
Paskolos, kurioms nustatytos palūkanos Lizingo (finansinės nuomos)	41	32.041	60.059	293.920	9.302	395.363
	-	1.128	2.786	6.401	-	10.315
Mokėtinos sumos	479	34.508	-	-	-	34.987
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	198	2.060	-	-	-	2.258
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	718	69.737	62.845	300.321	9.302	442.923

Kaip detalčiau aprašyta 25 pastaboje, Grupės įmonė Jelfa S.A. nesilaikė paskolų sutartyse nustatyto finansinių įsipareigojimų ir EBITDA finansinio rodiklio įsipareigojimo, todėl ilgalaikės 194.578 tūkst. litų paskolos iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. buvo perklasifikuotos į trumpalaikius įsipareigojimus ir aukščiau pateiktoje lentelėje yra parodytos kaip įsipareigojimai, mokėtini iki pareikalavimo. Vis dėlto, po balanso sudarymo datos bankų atstovai patvirtino savo ketinimus, kuriems turi pritarti kredito komitetai, tęsti bendradarbiavimą su Jelfa S.A. ir kartu su Jelfa S.A. bandyti rasti sprendimą, kaip panaikinti neigiamos 2008 m. gruodžio 31 d. finansinės informacijos įtaką paskolų sutartyse numatytų apribojimų laikymuisi (žr. 35 pastabą).

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus.

	Iki pareikalavimo	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso
Paskolos, kurioms nustatytos palūkanos Lizingo (finansinės nuomos)	22.128	4.646	10.787	41.326	10.286	89.173
	-	319	691	757	-	1.767
Mokėtinos sumos	4.599	2.159	17	-	-	6.775
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	9.866	818	-	-	-	10.684
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	36.593	7.942	11.495	42.083	10.286	108.399
Paskolos, kurioms nustatytos palūkanos Lizingo (finansinės nuomos)	-	1.368	7.000	23.829	5.482	37.679
	-	189	947	1.452	-	2.588
Mokėtinos sumos	568	4.846	173	-	-	5.587
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	336	-	-	-	336
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	568	6.739	8.120	25.281	5.482	46.190

33. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika (tęsinys)

Užsienio valiutos rizika

Užsienio valiutos rizika yra rizika, kad finansinių instrumentų būsimų pinigų srautų tikroji vertė svyruos dėl valiutos kursų pasikeitimų rinkoje. Grupė ir Bendrovė patiria valiutos kursų riziką dėl savo vykdomos veiklos (kai pajamos ir sąnaudos yra denominuotos skirtinga valiuta, nei Grupės ir Bendrovės funkcinės valiutos).

Dėl veiklos Lenkijoje (nuo 2009 m. sausio 1 d. euras, kuris yra susietas su Lietuvos litu, buvo įvestas Slovakijoje, daugiau informacijos 35 pastaboje) Grupės balansas gali būti paveiktas PLN/LTL valiutų kursų svyravimų. Nepaisant to, sekančiose pastabose į valiutos kurso keitimo riziką, atsirandančią perskaičiuojant dukterinių įmonių, esančių Lenkijoje, finansines ataskaitas į Grupės pateikimo valiutą, nebuvo atsižvelgta.

Grupė ir Bendrovė siekia sumažinti užsienio valiutos riziką, laikydamos savo turta ir įsipareigojimus išreikštus tokia pat valiuta, kokia yra kiekvienos atskiros įmonės funkcinė valiuta.

2008 m. birželio mėn. Jelfa S.A. 248.000 tūkst. zlotų paskolos iš bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. (paskolų suma originalia valiuta 310.000 tūkst. zlotų) buvo konvertuotos į eurus (25 pastaba). Siekdama apsisaugoti nuo valiutos kurso kitimo rizikos, dukterinė bendrovė sudarė keletą pasirinkimo sandorių, kurie užtikrina Lenkijos zlotų konvertavimą į eurus 3,8 PLN/EUR kursu paskolos įmokos dieną visiems mokėjimams iki 2010 m. rugpjūčio.

2008 m. gruodžio 31 d. piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai skirtingomis valiutomis, išreikšti litais, buvo tokie:

	Grupė		Bendrovė	
	Turtas	Įsipareigojimai	Turtas	Įsipareigojimai
Lenkijos zlotais	45.761	50.488	-	9.748
JAV doleriais	655	881	19	95
Eurais	32.308	297.603	1.060	63.077
Slovakijos kronomis	9.001	18.575	-	1.498
Litais	3.103	23.121	3.103	23.121
Kita valiuta	1.870	1.599	-	1
Iš viso	92.698	392.267	4.182	97.540

Žemiau pateiktoje lentelėje atskleidžiamos Grupės ir Bendrovės pelno prieš mokesčius jautrumas galimiems užsienio valiutos kursų pokyčiams, visus kitus kintamuosius laikant konstantomis (dėl piniginio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės pasikeitimų), kurie taip pat įtakoja Grupės ir Bendrovės nuosavybę, bei Grupės nuosavybei (dėl palūkanų normų apskaitimo sandorių tikrosios vertės pasikeitimo). Kitos įtakos Bendrovės nuosavybei, nei einamųjų metų pelno įtaka, nėra.

	2008 m.				2007 m.		
	Valiutų kursų padidėjimas / sumažėjimas	Įtaka nuosavybei Grupė	Grupė	Bendrovė	Valiutų kursų padidėjimas / sumažėjimas	Įtaka pelnui prieš mokesčius Grupė	Bendrovė
LTL/USD	+10%	-	(8)	(8)	+10%	(12)	(12)
LTL/PLN	+10%	-	(975)	(975)	+5%	3	3
PLN/USD	+25%	-	60	-	+10%	2.112	-
PLN/EUR	+25%	(2.985)	(48.460)	-	+5%	(333)	-
SKK/PLN	-	-	-	-	+5%	248	-
SKK/EUR	-	-	-	-	+5%	210	-
LTL/USD	-10%	-	8	8	-15%	18	18
LTL/PLN	-25%	-	2.437	2.437	-5%	(3)	(3)
PLN/USD	-10%	-	(24)	-	-15%	(3.167)	-
PLN/EUR	-10%	1.194	19.384	-	-5%	333	-
SKK/PLN	-	-	-	-	-5%	(248)	-
SKK/EUR	-	-	-	-	-5%	(210)	-

33. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika (tęsinys)

Kredito rizika

Kredito rizika kyla dėl to, kad kita šalis gali neįvykdyti savo įsipareigojimų pagal finansinius instrumentus arba dėl to, kad yra sudaroma sutartis su pirkėju, vedanti į finansinius nuostolius. Grupė susiduria su kredito rizika vykdydama savo veiklą (daugiausiai dėl gautinų sumų) ir vykdydama finansinę veiklą, kuri apima operacijas užsienio valiuta ir kitus finansinius instrumentus.

Kredito rizika, susijusi su gautinomis sumomis yra valdoma kiekvienoje įmonėje atskirai prekiaujant tik su pripažintomis, gerą kredito reitingą turinčiomis trečiosiomis šalimis. Pagal Grupės ir Bendrovės politiką, visi klientai, norintys prekiauti pagal kredito sąlygas, turi būti patikrinti pagal kredito patikrinimo procedūrą. Sandoriams, kurie vykdomi tose šalyje, kuriose Grupė neturi atstovybių, Grupė ir Bendrovė nesūlo kredito sąlygų be Komercinių operacijų direktoriaus ir Finansų direktoriaus patvirtinimo. Papildomai Grupės vadovybė kas savaitę tikrina gautinų sumų likučius. Faktoringas be regreso naudojamas kaip papildoma gautinų sumų saugumo priemonė veiklą vykdančioje šalyje. Bendrovė, norėdama apsaugoti savo prekybos gautinas sumas, taip pat naudoja kredito draudimą vidaus ir eksporto prekybai. 2008 m. gruodžio 31 d. 5 klientai, kurių gautinos sumos yra didžiausios, sudarė 36% nuo visų Grupės gautinų sumų (2007 m. gruodžio 31 d. – 35%). Maksimalūs galimi balansinės vertės nuostoliai dėl kredito rizikos yra atskleisti 20 pastaboje. Grupė neturi užstatų, kaip apsidraudimo priemonės.

Galima kredito rizika, atsirandanti dėl Grupės ir Bendrovės kito finansinio turto, kurį sudaro kitas finansinis turtas, kitos gautinos sumos bei pinigai ir pinigų ekvivalentai, kyla dėl partnerių įsipareigojimų nevykdymo, ir yra lygi balansinei šių instrumentų vertei.

Finansinių instrumentų tikroji vertė

Pagrindiniai Grupės ir Bendrovės finansiniai instrumentai, neatspindėti tikraja verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, prekybos ir kitos skolos, ilgalaikės ir trumpalaikės skolos.

Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip suma, už kurią gali būti apsieista turtu ar paslaugomis arba kuria gali būti užskaitytas tarpusavio įsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, kurios ketina pirkti (parduoti) turtą arba užskaityti tarpusavio įsipareigojimą ir neapima priverstinių ar likvidavimosi sandorių. Tikroji vertė yra paremta kotiruojamomis rinkos kainomis, diskontuotų pinigų srautų modeliais arba pasirinkimo sandorių („opcionų“) kainų modeliais priklausomai nuo aplinkybių.

Grupės ir Bendrovės finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų tikroji vertė yra artima jų balansinei vertei 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d.

Įsiskolinimų tikroji vertė buvo apskaičiuota diskontuojant laukiamus ateities pinigų srautus galiojančia palūkanų norma. Paskolų ir kito finansinio turto tikroji vertė buvo apskaičiuota naudojant rinkos palūkanų normą.

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti yra naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- a) Trumpalaikių prekybos gautinų sumų, trumpalaikių prekybos skolų ir trumpalaikių skolų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.
- b) Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma vadovaujantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos kintamos ir fiksuotos palūkanos, tikroji vertė yra artima jų apskaitinei vertei.

33. Finansinės rizikos valdymo tikslai ir politika (tęsinys)

Kapitalo valdymas

Kapitalą sudaro nuosavas kapitalas, priskirtinas Bendrovės ir Grupės akcininkams. Pagrindinis kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Grupė ir Bendrovė palaiko stiprų kreditingumą ir atitinkamus kapitalo rodiklius, siekdamas garantuoti savo veiklą ir maksimizuoti akcininkams teikiamą naudą.

Grupė ir Bendrovė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgiant į ekonominių sąlygų pokyčius. Siekiant palaikyti arba pakeisti kapitalo struktūrą, Bendrovė gali pakeisti dividendų išmokėjimą akcininkams, gražinti kapitalo dalį akcininkams arba išleisti naujas akcijas. 2008 m. ir 2007 m. nebuvo padaryta jokių kapitalo valdymo tikslų, politikos ar proceso pakeitimų.

Grupė kontroliuoja kapitalą naudodama finansinių įsipareigojimų su EBITDA koeficientą, kuris neturėtų viršyti 4. Skačiuojant finansinius įsipareigojimus Grupė įtraukia ilgalaikes ir trumpalaikes paskolas bei įsipareigojimus pagal lizingo sutartis. Žemiau pateiktoje lentelėje pateikti finansinių įsipareigojimų su EBITDA koeficientai 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d.

	Grupė	
	2008 m.	2007 m.
EBITDA	90.512	105.436
Finansiniai įsipareigojimai	341.331	325.224
Finansiniai įsipareigojimai su EBITDA	<u>3,77</u>	<u>3,08</u>

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Bendrovės nuosavybė nesudarytų mažiau nei 50% jos akcinio kapitalo. Nėra jokių kitų išoriškai nustatytų reikalavimų Grupės ir Bendrovės kapitalui.

34. Susijusių šalių sandoriai

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus.

2008 m. ir 2007 m. Grupė ir Bendrovė sudarė sandorius ir turėjo likučius su šiomis susijusiomis šalimis:

- AB „Invalda“ (Bendrovės akcininkas);
- UAB „Altisana“ (Bendrovės dukterinė įmonė);
- Hoest-Biotika s.r.o. (Bendrovės dukterinė įmonė);
- Jelfa S.A. (Bendrovės dukterinė įmonė);
- UAB „Acena“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- UAB „Baltic amadeus infrastruktūros paslaugos“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- UAB „Finansų spektro investicija“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- AB „Finasta įmonių finansai“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- TOB „Finasta“ (Ukraina) (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- AB FMĮ „Finasta“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- UAB „Invaldos nekilnojamojo turto valdymas“ (buvusi UAB „Inred“, AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- UAB „Laikiniosios sostinės projektai“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė);
- AB „Valmeda“ (AB „Invalda“ susijusi įmonė).

Sandorių su susijusiomis šalimis terminai ir sąlygos

Metų pabaigos likučiai yra neapdrausti, beprocentiniai (išskyrus aprašytus žemiau) ir pagal susitarimą atsiskaitoma grynais pinigais per 30 – 150 dienų laikotarpį. Nebuvo suteikta ar gauta jokių garantijų bet kuriai gautinai ar mokėtinai sumai iš susijusios šalies. 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. Bendrovė nebuvo suformavusi jokių atidėjimų abejotinoms skoloms iš susijusių šalių. Šis abejotinių skolų įvertinimas yra peržiūrimas kiekvienais finansiniais metais, įvertinant susijusių šalių finansinę situaciją ir rinką, kurioje susijusi šalis vykdo savo veiklą.

34. Susijusių šalių sandoriai (tęsinys)

2008 m. Grupės ir Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir susiję likučiai buvo:

	Pastabos	Pardavimai susijusioms šalims	Pirkimai iš susijusių šalių	Gautinos sumos iš susijusių šalių	Mokėtinos sumos susijusioms šalims
Bendrovės sandoriai					
Hoechst-Biotika, spol.s.r.o	a)	91	8.793	35	7.129
Jelfa S.A.	b)	653	1.840	-	18.303
Grupės ir Bendrovės sandoriai					
AB „Invalda“	c)	2	-	-	7.978
UAB „Acena“		-	65	-	-
UAB „Baltic amadeus infrastruktūros paslaugos“		-	140	-	143
UAB „Finansų spektro investicija“		8	-	-	-
AB „Finasta įmonių finansai“		-	38	-	1
AB FMĮ „Finasta“		-	25	-	7
UAB „Invalda nekilnojamojo turto valdymas“		-	194	-	6
UAB „Laikinosios sostinės projektai“	d)	-	853	-	4
J. Bielinis	c)	-	-	-	168
A. Dirvonas	c)	-	-	-	263
D. Jazukevičius	c)	-	-	-	158
N. Nausėda	c)	-	-	-	126
T. Nausėda	c)	-	-	-	169
D. Šulnis	c)	-	-	-	125
A. Tuma	c)	-	-	-	193
D. Žaromskis	c)	-	-	-	263
Grupės sandoriai					
UAB „Baltic amadeus infrastruktūros paslaugos“		-	70	-	-
TOB „Finasta“ (Ukraina)		-	23	-	-

2007 m. Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir susiję likučiai buvo:

	Pastabos	Pardavimai susijusioms šalims	Pirkimai iš susijusių šalių	Gautinos sumos iš susijusių šalių	Mokėtinos sumos susijusioms šalims
Bendrovės sandoriai					
UAB „Altisana“		-	182	-	303
Hoechst-Biotika s.r.o.	a)	67	4.802	33	8.173
Jelfa S.A.	b)	9.097	1.041	7.235	1.464
Grupės ir Bendrovės sandoriai					
AB „Invalda“		-	145	-	-
AB FMĮ „Finasta“		-	20	-	4
UAB „Invalda nekilnojamojo turto valdymas“		-	710	-	36
UAB „Laikinosios sostinės projektai“	d)	-	629	-	61
AB „Valmeda“		-	4	-	1

34. Susijusių šalių sandoriai (tęsinys)

- a) 2005 m. spalio mėn. Hoechst-Biotika s.r.o. Bendrovei suteikė 5.000 tūkst. eurų paskolą Paskolos likutis 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 5.034 tūkst. litų (2007 m. gruodžio 31 d. – 6.978 tūkst. litų). 2008 m. palūkanos sudaro 302 tūkst. litų (2007 m. – 415 tūkst. litų). Hoechst-Biotika s.r.o. gamina Bendrovei produktus. 2008 m. Bendrovė pirko produktų už 7.897 tūkst. litų (2007 m. – už 2.692 tūkst. litų).
- b) 2008 m. Jelfa S.A. suteikė Bendrovei paskolas su fiksuota palūkanų norma. Šių paskolų likutis 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 16.817 tūkst. litų (daugiau informacijos 25 pastaboje). Sukauptos palūkanos 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 277 tūkst. litų. 2006 m. Bendrovė suteikė paskolų Jelfa S.A., kurios buvo laikomos grynąja investicija į dukterinę įmonę. Šios paskolos buvo suteiktos su 4,3% palūkanų norma. 2007 m. gruodžio 31 d. gautinų palūkanų iš dukterinės įmonės likutis yra 7.165 tūkst. Litų.
- 2006 m. Jelfa S.A. iš anksto sumokėjo Bendrovei 3.909 tūkst. litų už 2007 m. Bendrovės pardavimus Lenkijos rinkoje. 2007 m. gruodžio 31 d. gauto išankstinio apmokėjimo likutis sudarė 596 tūkst. litų.
- c) 2008 m. gruodžio mėnesį akcininkai suteikė Bendrovei paskolas su fiksuota palūkanų norma (25 pastaba)
- d) Veiklai vystyti Bendrovė išsinuomojo dalį nekilnojamojo turto iš UAB „Laikiniosios sostinės projektai“. 2008 m. nuomos mokestis buvo 853 tūkst. litų (2007 m. - 629 tūkst. litų).

Vadovybės darbo užmokestis ir kitos išmokos

Vadovybės darbo užmokestį sudaro tik trumpalaikės išmokos darbuotojams. 2008 m. Grupės ir Bendrovės vadovybei priskaičiuotas darbo užmokestis iš viso sudarė 683 tūkst. litų (2007 m. – 742 tūkst. litų). Grupės ir Bendrovės vadovybės atleidimo iš darbo išmokos 2007 m. sudarė 97 tūkst. litų. 2008 m. papildomai buvo sukaupta 98 tūkst. litų kitų išmokų Grupės ir Bendrovės vadovybei (2007 m. - 112 tūkst. litų). 2008 m. ir 2007 m. Grupės ir Bendrovės vadovybei nebuvo suteikta jokių paskolų, garantijų, nebuvo jokių kitų išmokėtų ar priskaičiuotų sumų ar turto perleidimo.

35. Poataskaitiniai įvykiai

2009 m. sausio 1 d. Slovakijoje buvo įvestas euras. Slovakijos krona buvo pakeista į eurą oficialiu 30,1260 SKK/EUR kursu. Euras yra susietas su Grupės pateikimo valiuta Lietuvos litu.

Nuo 2009 m. pradžios Grupės įmonė Hoechst-Biotika spol. s.r.o. pailgino pastatų nusidėvėjimo terminą nuo 20 metų iki 40 metų. Dėl šio pakeitimo Grupės nusidėvėjimo sąnaudos per metus sumažės 1.446 tūkst. litų.

2009 m. sausio 12 d. Bendrovės akcininkė AB „Invalda“ užbaigė sandorį, kurio metu pardavė 4.759.206 (15,3%) Bendrovės akcijų Baltic Pharma Limited. Po šio sandorio AB „Invalda“ valdo 25% Bendrovės akcijų ir ketina išlaikyti tokią dalį ateityje. Be to, Citi Venture Capital International Jersey Limited kartu su susijusia įmone Baltic Pharma Limited tapo didžiausiu Bendrovės akcininku, kartu valdančiu 37,38% įstatinio kapitalo.

2009 m. vasario 27 d. Bendrovė ir Jelfa S.A. pasirašė sutartį, pagal kurią Bendrovės turimų 17.094 tūkst. litų paskolų, gautų iš Jelfa S.A., grąžinimas atidedamas iki 2010 m. vasario 27 d.

2009 m. balandžio 9 d. bankų Bank Polska Kasa Opieki S.A. ir Bank Zachodni WBK S.A. atstovai patvirtino savo ketinimus, kuriems turi pritarti kredito komitetai, tęsti bendradarbiavimą su Jelfa S.A. ir kartu su Jelfa S.A. bandyti rasti sprendimą, kaip panaikinti neigiamos 2008 m. gruodžio 31 d. finansinės informacijos įtaką paskolų sutartyse numatytų apribojimų laikymuisi.